

1	☐☐☐☐✓	51	☐☐☐✓	101	☐☐☐✓	151	☐☐☐✓	201	☐☐✓	251	☐☐☐✓
2	☐☐☐✓	52	☐☐☐✓	102	☐☐✓	152	☐☐✓	202	☐☐	252	☐☐✓
3	☐☐☐✓	53	✓	103	☐☐	153	☐✓	203	☐☐	253	☐☐✓
4	✓	54	✓	104	☐✓	154	☐✓	204	✓	254	✓
5	✓	55	✓	105	☐☐	155	☐	205	✓	255	✓
6	✓	56	✓	106	☐✓	156	☐✓	206	✓	256	☐✓
7	☐✓	57	✓	107	✓	157	☐✓	207	✓	257	☐✓
8	☐✓	58	✓	108	✓	158	✓	208	✓	258	✓
9	☐✓	59	✓	109	☐	159	✓	209	✓	259	✓
10	☐☐☐✓	60	✓	110	☐✓	160	☐✓	210	✓	260	☐✓
11	✓	61	✓	111	✓	161	✓	211	✓	261	✓
12	☐☐✓	62	✓	112	☐	162	✓	212	✓	262	✓
13	☐✓	63	✓	113	✓	163	✓	213	✓	263	✓
14	✓	64	✓	114	✓	164	✓	214	✓	264	✓
15	✓	65	✓	115	✓	165	✓	215	✓	265	✓
16	☐☐✓	66	✓	116	✓	166	✓	216	✓	266	✓
17	☐✓	67	✓	117	✓	167	✓	217	✓	267	✓
18	☐✓	68	✓	118	✓	168	✓	218	✓	268	✓
19	☐✓	69	✓	119	✓	169	✓	219	✓	269	✓
20	☐✓	70	✓	120	✓	170	✓	220	✓	270	✓
21	☐☐✓	71	✓	121	✓	171	✓	221	✓	271	✓
22	☐✓	72	✓	122	✓	172	✓	222	✓	272	✓
23	☐✓	73	✓	123	✓	173	✓	223	✓	273	✓
24	☐✓	74	✓	124	✓	174	✓	224	✓	274	✓
25	✓	75	✓	125	✓	175	✓	225	✓	275	✓
26	✓	76	✓	126	✓	176	✓	226	✓	276	✓
27	☐✓	77	✓	127	✓	177	✓	227	✓	277	✓
28	☐✓	78	✓	128	✓	178	✓	228	✓	278	✓
29	☐✓	79	✓	129	✓	179	✓	229	✓	279	✓
30	☐☐✓	80	✓	130	✓	180	✓	230	✓	280	✓
31	✓	81	✓	131	✓	181	✓	231	✓	281	✓
32	✓	82	✓	132	✓	182	✓	232	✓	282	✓
33	✓	83	✓	133	✓	183	✓	233	✓	283	✓
34	☐✓	84	✓	134	✓	184	✓	234	✓	284	✓
35	☐✓	85	✓	135	✓	185	✓	235	✓	285	✓
36	☐☐✓	86	✓	136	✓	186	✓	236	✓	286	✓
37	☐✓	87	✓	137	✓	187	✓	237	✓	287	✓
38	☐✓	88	✓	138	✓	188	✓	238	✓	288	✓
39	☐✓	89	✓	139	✓	189	✓	239	✓	289	✓
40	✓	90	✓	140	✓	190	✓	240	✓	290	✓
41	☐☐✓	91	✓	141	✓	191	✓	241	✓	291	✓
42	☐✓	92	✓	142	✓	192	✓	242	✓	292	✓
43	☐✓	93	✓	143	✓	193	✓	243	✓	293	✓
44	✓	94	✓	144	✓	194	✓	244	✓	294	✓
45	☐✓	95	✓	145	✓	195	✓	245	✓	295	✓
46	☐✓	96	✓	146	✓	196	✓	246	✓	296	✓
47	✓	97	✓	147	✓	197	✓	247	✓	297	✓
48	☐✓	98	✓	148	✓	198	✓	248	✓	298	✓
49	✓	99	✓	149	✓	199	✓	249	✓	299	✓
50	✓	100	✓	150	✓	200	✓	250	✓	300	✓

-۱

(الهام محمدی)

تشبیه ← بیت «د»: «شب هجرانت شب یلداست.» / «رخت نوروز [است].» / «دیدار تو عید ماست.»

تناقض ← بیت «الف»: «با باد چراغ برافروختن»

مجاز ← بیت «ب»: «جهان» مجاز از «مردم جهان»

تشخیص ← بیت «ج»: «باد نوروزی مورد خطاب قرار گرفته است.»

کنایه ← بیت «هـ»: «ساغر گرفتن» کنایه از «شراب نوشیدن»

(زبان و ادبیات فارسی، آرایه‌ی ترکیبی)

(مرتضی منشاری - اردیل)

-۲

معنی هشت واژه، درست بیان شده است.

واژه‌هایی که درست معنی نشده‌اند:

وجنات جمع وجنه: رخسار / ایار: از ماه‌های رومی که برابر ماه سوم بهار است.

(ادبیات فارسی ۲، فهرست واژگان)

(کاظم کاظمی)

-۳

املای صحیح کلمه «هول» است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: آمل: آرزو

گزینه‌ی «۲»: مرهم: هر دارویی که روی زخم بگذارند تا بهبود یابد.

(ادبیات فارسی ۲، صفحه‌های ۱، ۱۱ و ۱۴)

گزینه‌ی «۳»: غزا: پیکار، جنگ

-۴

(علیرضا زرباف اصل)

«مدیر مدرسه و غربزدگی»: جلال آل احمد / «موشها و آدمها و مراتع بهشتی»: جان اشتاین بک / «التفهیم و قانون مسعودی»: ابو ریحان بیرونی / «شبگیر و سراب»: هوشنگ ابتهاج

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۲»: خسی در میقات: جلال آل احمد / خوش‌های خشم: جان اشتاین بک / تاریخ بیهقی: ابو الفضل بیهقی / عبور: موسوی گرمارودی

گزینه‌ی «۳»: از رنجی که می‌بریم: جلال آل احمد / انتقام: عباس خلیلی / دیدار صبح: طاهره صفارزاده / مسالک المحسنین: طالبوف

گزینه‌ی «۴»: ترجمه‌ی قمار باز: جلال آل احمد / مadam کاملیا: الکساندر دوما / تحقیق مالله‌نده: ابو ریحان بیرونی / از زبان برگ: دکتر شفیعی کدکنی

(ادبیات فارسی ۲، صفحه‌های ۱۳۸ و بخش اعلام)

-۵

(مرتضی منشاری - اردبیل)

واژه‌هایی که هم آوا ندارند: ۱- حلوات ۲- هیئت ۳- هدیه ۴- مشمئز

(زبان فارسی ۳، صفحه‌های ۱۶ و ۲۵)

-۶

(مریم شمیرانی)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۲»: «میرزا» شاخص / گزینه‌ی «۳»: «شیخ» شاخص / گزینه‌ی «۴»: «سید» شاخص

توجه: در گزینه‌ی «۴»، واژه‌ی «استاد» هسته‌ی گروه اسمی است و شاخص نیست.

(زبان فارسی ۳، صفحه‌ی ۹۵)

(اور تالش)

در وابسته‌ی وابسته از نوع «مضاف‌الیه مضاف‌الیه»، بعد از هسته باید دو اسم به عنوان «مضاف‌الیه» باید $\leftarrow$ مؤلفان دفتر برنامه‌ریزی هسته مضاف‌الیه مضاف‌الیه (مشتق-مرکب)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: واژه‌ی مشتق- مرکب وجود ندارد.

گزینه‌ی «۳»: واژه‌های «نوآوری- گونه‌گون» مشتق- مرکب هستند، ولی مضاف‌الیه مضاف‌الیه نیستند.

گزینه‌ی «۴»: «روان‌شناختی» واژه‌ی مشتق- مرکب و مضاف‌الیه (وابسته‌ی هسته) است. (زبان فارسی ۳، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۲۱)

(عباس عبدالمحمدی)

-۸

معنای آیه‌ی صورت سؤال: «همانا ولی و سرپرست شما خدا و رسولش هستند و کسانی که ایمان آورند، آنان مؤمنانی هستند که نماز را به پا می‌دارند و زکات می‌دهند، در حالی که در رکوع هستند». و بیت این گزینه اشاره به انگشت‌تری دادن حضرت علی (ع) به سائل در رکوع است که با آیه‌ی صورت سؤال، مناسب است. (ادبیات فارسی ۲، صفحه‌ی ۱۴)

-۹

(مسن اصغری)

مفهوم بیت اول این گزینه: اگر جان مرا بخواهی، خلاف نظر تو عمل نمی‌کنم (جانم را فدا می‌کنم).

مفهوم بیت دوم: مشکلات زیاد را با وجود تو تحمل می‌کنم، اگر غیر از آن‌چه گفته‌ام، عمل کنم، خودخواه و مغدور خواهم بود.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: مفهوم مشترک دو بیت: عاشق با وجود لذت‌ها و زیبایی‌ها (با وجود معشوق) حتی نیازی به شراب بهشتی هم ندارد. (عاشق تنها در بند معشوق است نه پاداش اخروی).

گزینه‌ی «۲»: عاشق حتی در بهشت با وجود زیبارویان زیاد نیز در جست‌وجوی معشوق است.

گزینه‌ی «۴»: عاشق همیشه حتی در لحظات جان دادن نیز در آرزوی دیدن معشوق است. (عاشق جان خود را فدای معشوق می‌کند). (ادبیات فارسی ۲، صفحه‌ی ۹۱)

- ۱۰

(محسن اصغری)

مفهوم «عشق موجب از بین رفتن علم و دین و دل و ... است» مشترکاً در بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط وجود دارد.

مفهوم بیت گزینه‌ی «۴»: اگرچه عاشقی غمگینی زیاد به همراه دارد، اما شاعری این غم دراز را کم می‌کند.
(ادبیات فارسی ۲، صفحه‌ی ۱۷)

- ۱۱

(سراسری زبان - ۹۳)

واژه‌هایی که غلط معنی شده‌اند: کت: شانه، کتف / افگار: آزرده، زخمی، خسته، مجروح
(ادبیات فارسی ۲، فهرست واژگان)

- ۱۲

(سراسری هنر - ۹۱)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: گذارد حق ← گزارد حق (ادا کردن حق)

گزینه‌ی «۲»: اطیاع ← اتباع (جمع تبع، پیروان)

گزینه‌ی «۳»: مضموم ← مذموم (نکوهیده، رشت)

نکته: واژه‌هایی که در این سؤال درست به کار رفته‌اند و اهمیت املایی دارند، عبارت‌اند از: «غدر: حیله و مکر / شعوذه: شعبده، نیرنگ / تقاص: توان گرفتن / مطاوعت: اطاعت کردن / حمیت: جوانمردی / ال: درد و رنج / غالب: چیره / مستولی: چیره / اخلاق مرضی: اخلاق مورد پسند»
(زبان فارسی ۳، صفحه‌ی ۳۰ و ادبیات فارسی ۲، صفحه‌ی ۱۰۲)

- ۱۳

(سراسری فارج از کشور - ۹۰)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «أدیسه» کتاب حماسی هومر است که می‌توان از این کتاب مجموعه‌ی آداب و اخلاق یونانیان قدیم را دریافت.

گزینه‌ی «۲»: «تهران مخوف» رمانی است از مرتضی مشقق کاظمی. نخستین رمان اجتماعی است که وضع حقارت‌آمیز زنان ایرانی را به تصویر کشیده است که جلد دوم آن با نام «یادگار شب» منتشر شده است.

گزینه‌ی «۴»: عبید زاکانی (نظام‌الدین عبدالله) طنزپرداز معروف قرن هشتم است.
(ادبیات فارسی ۲، صفحه‌های ۷، ۲۹، ۱۷ و بخش اعلام)

-۱۴

(سراسری هنر - ۹۳)

تلمیح: اشاره به داستان عاشقانه‌ی فرهاد و شیرین / ایهام: شیرین: ۱) نام معشوق فرهاد ۲) زیبا، نیکو / حس‌آمیزی: گفتار شیرین / «در حالت آوردن» کنایه از «به رقص آوردن» (زبان و ادبیات فارسی، آرایه‌ی ترکیبی)

-۱۵

(سراسری انسانی - ۹۱)

در نظری ← [تو] در نظری / نمی‌آیی ← [تو] نمی‌آیی: «تو» به قرینه‌ی لفظی حذف شده است. / منت چه وصف بگوییم، تو خود [وصف] در آینه بین: حذف «وصف» به قرینه‌ی لفظی صورت گرفته است.

در سایر گزینه‌ها، فعل اسنادی جملات به قرینه‌ی معنوی حذف شده است.

(زبان فارسی ۳، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

-۱۶

(سراسری ریاضی - ۹۰)

واژه‌های مشتق: «نویسنده، پژوهشگر، تحقیقی، فارسی، گوشه» / واژه‌های مرکب: «پرکار، راهنمای، سفرنامه» / واژه‌ی مشتق-مرکب: «گشت‌و‌گذار»

(زبان فارسی ۳، صفحه‌ی ۱۱۲)

-۱۷

(سراسری تهری - ۹۱)

واژه‌ها: موضوع / زبان‌شناسی / تاریخی / پژوهش / در / تحولاتی / است / که / هر / زبان / در / طی / تاریخ / طولانی / خود / پذیرفته است. ← ۲۱ واژه

تکوازها: موضوع / زبان / شناس / ای / تاریخ / ای / پژوهه / ش / در / تحول / ات / ای / است / که / هر / زبان / در / طی / تاریخ / طول / ای / خود / پذیرفت / ه / است / ف ← ۳۲ تکواز (زبان فارسی ۳، صفحه‌ی ۱۵)

(سراسری ریاضی - ۱۹)

مفهوم عبارت متن سؤال بیانگر آن است که هر کس فراتر از حق خود، افزون طلبی نماید، در نهایت کیفر زیاده خواهی خویش را می بیند و به سزای عملش می رسد. در بیت گزینه‌ی «۳» نیز آمده است که هر کس فراتر از حد خویش بنشیند و زیاده خواهی کند، در نهایت سزای این افزون طلبی را می بینند.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: آن کسی که نسبت به خویش بخشن ندارد، دیگران نیز برایش بخشن نخواهند داشت.

گزینه‌ی «۲»: هر کس که بر بساط و سفره‌اش می‌نشست، از او پذیرایی می‌کرد و تکریمش می‌نمود.

گزینه‌ی «۴»: آن کسی که دست نیاز به سوی دیگران دراز کند، تا هنگام مرگ نیازمند خواهد بود.

(سراسری ریاضی - ۹۷)

بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۳» بر ناپایداری و تغییر شرایط دلالت می‌کنند.

(ادبیات فارسی ۲، صفحه‌ی ۹۶)

(سراسری هنر - ۹۶)

شاعر در صورت سؤال معتقد است که از خلاف عادت، کامروا شده است؛ یعنی، از طریق پریشانی به جمعیت خاطر رسیده است.

مفهوم «دست‌یابی به امری مطلوب و مثبت از درون موضوعی ناخوشایند» در گزینه‌های دیگر هم وجود دارد: در گزینه‌ی «۱» نیز شاعر معتقد است که ترک آسایش لذت‌بخش است، همان‌طور که گل با وجود نازکی در بستری از خار گزنده می‌خوابد. / در گزینه‌ی «۳» شاعر معتقد است که درد محبت باعث درمان او شده است. / در گزینه‌ی «۴» شاعر می‌گوید: وقتی غم عشق یار در دل شکسته‌ی من قرار یافت، از این دل‌شکستگی کارهایم درست شد، اما در گزینه‌ی «۲»، شاعر خطاب به محبوش می‌گوید که هر تار موی تو مرا پای‌بست کویت کرده است و نمی‌توانم تو را ترک کنم. (مفهوم متناقض در این بیت موجود نیست).

(ادبیات فارسی ۲، صفحه‌ی ۱۲۹)

-۲۱

(حسین رضایی)

«بُعْد»: دور می‌کند (فعل متعدد معلوم) / «زُخْرُف»: زر و زیور / «التحلّل»:
بی‌بندوباری / «قِيم» (ج: قیمة): ارزش‌ها / «لا يَتَسْتَفِعُ مِنْ»: سود نمی‌برد از ...

-۲۲

(حسین رضایی)

«يَجْبُ عَلَيْنَا أَنْ نَحْفَظُ»: باید نگه داریم / «صَدَاقَة»: دوستی / «مَنْ»: کسی که /
«يَعْتَبِرُ»: به حساب می‌آورد / «نَجَاحٌ»: موفقیت

تشريح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «شمرد» و «حفظ می‌کنیم» نادرست‌اند. / گزینه‌ی «۳»: «صداقت» و
«به یاد آوریم» نادرست‌اند. / گزینه‌ی «۴»: «یکی محسوب می‌شود» نادرست است.

-۲۳

(ابوالفضل تابیک)

تشريح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: ترجمه‌ی صحیح: «دَبَالُ الْكَوَافِرِ نَمْوَنَةٌ فِي زَنْدَقَةٍ بَكَرَدَ تَأْنِرا
مشعلی برای هدایت قرار دهی.»

گزینه‌ی «۳»: «این‌ها دانش‌آموزانی بودند که» صحیح است.

گزینه‌ی «۴»: «تَبَهَّجُ لِمَا تَظَرَّ إِلَيْهِ»: هنگامی که به آن نگاه می‌کنند، شاد می‌شوند.

-۲۴

(احمد طریقی)

ترجمه‌ی دقیق عبارت در این گزینه، این‌گونه است: «حلیمه خواست که گردنبندی را
در گردن (آن) کودک قرار بدهد، برای این‌که او را حفظ کند.»

- ۲۵

(حسین باقریان)

«دعوت به نرمی و صلح» با مفهوم بیت که «دعوت به رفتن به سوی مرگ و استقبال از مرگ و کمر خم نکردن و پایداری است.» مطابقت ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۲»: «برانگیختن و تشویق به سوی مقاومت» صحیح است.

گزینه‌ی «۳»: «هشدار دادن از تسلیم شدن» صحیح است.

گزینه‌ی «۴»: «فضیلت مرگ به خاطر مقاومت و پیروزی» صحیح است.

(فاطمه منصوری‌آکی)

- ۲۶

«تقویم جلالی»: التقویم الجلالی / «به خاطر»: من أجل / «محاسبه‌ی دقیقش»: محاسبته الدقيقة / «دقیق‌ترین»: أدقّ / «تقویم جهان»: تقویم العالم / «ایرانیان»: الایرانیون / «روزهای نخستین»: الأيام الأولى / «هر سال را»: من كل سنة / «بر طبق آن»: حسبه / «... را جشن می‌گیرند»: يحتفلون ب ...

(امیر طریقی)

- ۲۷

«آیا می‌توانی»: هل تَقْدِيرُ / «در کمک به برادرت»: فی مساعدة أخيك / «از بیت‌المال»: مِن بَيْتِ الْمَال / «میان او و دیگران»: بینه و الآخرين / «فرق نگذاری»: أَنْ لَا تُفَرِّقَ

(حسین رضایی)

«ما» از ادوات شرط است، «یُدرِّس» فعل شرط و «أَفْهَمْ» جواب شرط و مجاز و مند.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «مَنْ» اسم استفهام است (نه از ادوات شرط) و جمله‌ی «يَقُولُ ... صَلَهُ» است (نه جواب شرط): «چه کسی دوست مخلص را منع می‌کند از چیزی که بر آن قادر است؟!»

گزینه‌ی «۲»: «ما» اسم موصول است (نه از ادوات شرط): «آن‌چه که از دوستان انتظار دارم، پایبندی به پیمان است!»

گزینه‌ی «۳»: «أن» از حروف ناصبه و فعل «تَعْتَمِدِينَ» با حذف «نوں» صحیح است (آن تَعْتمِدِی).

(اسماعیل یونسپور)

چون نایب فاعل مفرد مؤنث است، فعل مجهول به صیغه‌ی چهارم برگردانده می‌شود (تُمْنُ)، هم‌چنین صفت (المتكاسلۃ) به تبعیت از نایب فاعل (موصوف) مرفوع می‌شود.

(امیر طریقی)

با توجه به این‌که کلمه‌ی «مَنْ» که اسم موصول عام (مشترک) است، هم برای مذکور می‌آید و هم برای مؤنث، لذا اگر «مَنْ» را در این‌جا، برای مفرد مؤنث به کار ببریم، گزینه‌های «۱، ۲ و ۳»، درست هستند، اما گزینه‌ی «۴» یعنی «حَكِيمْ»، چون اسم برای «لیس»، یعنی اسم افعال ناقصه است، باید مرفوع باشد و «حَكِيماً» در این‌جا، نادرست است.

(سراسری هنر - ۹۰)

«من» مفعول^به و محل^ا منصوب است. (کسی را دوست دارم که بر کارهای ارزشمند تصمیم گرفت و در آن تلاش کرد تا به هدف‌هایش رسید).

شرح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۲»: «من» مضاف^آلیه و محل^ا مجرور است. (آرزوهای کسی که عقلش بر راهش راهنمایی کند، اندک می‌شود، زیرا او عقل را راهنمای راهش قرار داده است). گزینه‌ی «۳»: «من» مبتدای مؤخر و محل^ا مرفوع است. (از میان مردم کسی است که معتقد می‌باشد که مشغول شدن به درس و تحقیق، کاری است که هیچ نیاز و ضرورتی برای آن نیست).

گزینه‌ی «۴»: «من» مبتدای مؤخر و محل^ا مرفوع است. (کسی وجود دارد که کارهایش را خالص برای خدا تقدیم می‌کند، پس او در روز قیامت بدون شک از آن‌ها بهره‌مند خواهد شد).

(سراسری تهری - ۹۱)

«ثالثة كتب» نادرست است و صورت صحيح آن «ثلاثة كتب» می‌باشد.

(سراسری فارج از کشور - ۹۰)

«كتاب» اسم نکره‌ای است که جمله‌ی فعلیه‌ی «یناسب» که جمله‌ی وصفیه می‌باشد، آنرا توصیف نموده است.

(سراسری ریاضی - ۹۲)

«وَلَد» فعل ماضی مجھول است و «وَلَدِين + ه: ولدیه» نایب فاعل و مرفوع است که با اعراب فرعی «الف» صحیح می‌باشد، یعنی «ولداه»، «التوأمین» نیز صفت نایب فاعل است و با اعراب رفع صحیح می‌باشد (التوأمان).

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «المتقون» مبتدا و مرفوع با اعراب فرعی «واو» و «کثیرون» خبر و مرفوع با اعراب فرعی «واو» است.

گزینه‌ی «۳»: «صامتین» خبر «کان» و منصوب با اعراب فرعی «یاء» است.

گزینه‌ی «۴»: «الظفلان» فاعل و مرفوع با اعراب فرعی «الف» است.

(سراسری انسانی - ۹۱)

درباره‌ی «لا»ی نفی جنس به سه نکته باید دقت کرد:

۱- خبر آن هیچ‌گاه بر اسمش مقدم نمی‌شود. ۲- اسم آن نکره است. (ال) نمی‌پذیرد و اگر مضاف واقع شود، مضاف‌الیه آن، باید اسم نکره باشد. ۳- اسم آن- اگر مضاف نباشد- مبني بر فتح می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: خبر «لا» (هناک) بر اسم آن (أحد)، مقدم شده؛ پس نادرست است.

گزینه‌ی «۲»: اسم «لا» (الكتاب) معرفه است؛ پس نادرست است.

گزینه‌ی «۴»: اسم «لا» (ضيوف) معرفه است، پس نادرست است.

«تعداد زیادی از حیوانات هستند که در قطب شمالی که همان سردترین جا در دنیا بعد از قطب جنوبی است، زندگی می‌کنند. قطب شمالی از آب‌هایی پهناور که پیرامونش منطقه‌ای خشک است، تشکیل می‌شود. و به خاطر این که در آب آن نمک وجود دارد، پس این نمک به آب شدن بخشی از یخ (آب منجمد هنگام سرما) کمک می‌کند. اما قطب جنوبی منطقه‌ای بی‌آب و خشک است و به خاطر کمی درجه‌ی حرارت، محصولات کشاورزی‌ای آن جا یافت نمی‌شود، پس به این دلیل بیشترین غذاها از گوشت‌هایی حیوانی است و اما در بخش شمالی، پس خورشید در خلال فصل زمستان بالای افق نمی‌آید در حالی که در طول ماه‌های تابستان از آن مخفی نمی‌شود! پس این نور عاملی کمک‌کننده برای رشد گیاهان است- اگر چه کم باشد- علاوه بر کمیت اکسیژنی که در آب سرد زیاد می‌شود!»

۳۶-

(سراسری فارج از کشور- ۹۰)

با توجه به متن داده شده، دلیل سرما در قطب جنوب، وجود خشکی آن است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «وجود یخ» نادرست است. / گزینه‌ی «۲»: «نبودن خورشید» نادرست است. / گزینه‌ی «۳»: «طول فصل زمستان» نادرست است.

۳۷-

(سراسری فارج از کشور- ۹۰)

مطابق متن داده شده، نمک موجود در آب، سبب تغییر درجه‌ی هوا می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «سردترین منطقه در دنیا همان قطب شمالی است.» نادرست است. / گزینه‌ی «۲»: «محصولات کشاورزی در (قطب) شمال بیشتر از گوشت‌های حیوانی است.» نادرست است. / گزینه‌ی «۴»: «آب‌ها قطب جنوبی را می‌پوشانند، مگر مناطق خشک از آن را.» نادرست است.

-۳۸-

(سراسری فارج از کشور - ۹۰)

حرکت‌گذاری کامل عبارت، این چنین است: «لَكِنَّ الْقَطْبَ الْجُنُوبِيَّ مَنْطَقَةٌ يَابِسَةٌ جَافَّةٌ، وَبِسَبَبِ قَلَّةِ دَرْجَةِ الْحَرَارَةِ لَا تَوْجَدُ هُنَاكَ مَحَاصِيلُ زَرَاعِيَّةٍ!»

-۳۹-

(سراسری فارج از کشور - ۹۰، با تغییر)

تشريح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «من باب تفعیل» نادرست است.

گزینه‌ی «۳»: «من باب تفعیل و فاعله «میاہ»» نادرست‌اند.

گزینه‌ی «۴»: «متعد» نادرست است.

(سراسری فارج از کشور - ۹۰)

-۴۰-

تشريح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: «منصرف» نادرست است. / گزینه‌ی «۳»: «مبتدأ مؤخر» نادرست

است. / گزینه‌ی «۴»: «صفة مشبهة و معرف بالاضافة» نادرست‌اند.

-۴۱-

(محمدحسن خضلعلی)

مطابق با آیه‌ی «أَفَغَيَرُ دِينَ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ اسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًاً وَكَرْهًا» دستگاه عظیم آفرینش، تسلیم خداوند متعال است و انتخاب مسیری غیر از دین و مسیر الهی، با حرکت هستی سازگاری ندارد. همچنین عبارت «وَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ» دلالت بر بازگشت جهان خلقت به سوی خداوند متعال دارد.

(دین و زندگی ۲، درس ۲، صفحه‌های ۱۷، ۱۸ و ۲۴)

(سیاست و امنیت)

-14-

آیات ۱۷ و ۱۸ سوره‌ی زمر بیانگر قدرت عقل و تفکر است: پروردگار به ما قوه و نیرویی عنایت کرده تا با آن بیندیشیم و راه درست زندگی را از راههای غلط تشخیص دهیم. حقایق را دریابیم و از جهل و نادانی دور شویم. آیه‌ی ۳ سوره‌ی انسان نیز بیانگر قدرت اختیار و انتخاب است: خداوند ما را صاحب اراده و اختیار آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد سپس راه رستگاری و راه شقاوت را به ما نشان داد تا خود راه رستگاری را برگزینیم و از شقاوت دوری کنیم.

(دین و زندگی) ۳، درس ۳، صفحه‌های ۳۴ و ۳۶)

(سید احسان ھنری)

- ५३

با توجه به آیات ۷ و ۸ سوره‌ی یونس، زندگی دنیا اگر بدون توجه به آخرت باشد نتیجه‌اش در آمدن در آتش می‌باشد یعنی کسانی که زندگی دنیایی خود را با غفلت از آخرت تنظیم می‌کنند و کاری برای آخرت انجام نمی‌دهند، به عذاب جهنم مبتلا خواهند شد.

(دین و زندگی) ۲، درس ۵، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱

(عکس امیر کلائه، اندی)

- ८८

با توجه به آیه‌ی ۹۷ سوره‌ی نساء: «إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَالِمٍ أَنْفَسَهُمْ قَالُوا فَيْمَا كُنْتُمْ ...»، کسانی که بر خویشتن ستمکار بودند (طالی افسهم)، در عالم بزرخ در پاسخ به سوال فرستگان مبنی بر این که در دنیا در چه حالی بودید (قالوا فیم کنتم) می‌گویند ما در زمین از مستضعفان بودیم.

(۶۹) و زندگی، ام، صفتی، آن

(۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰)

-10-

طرف تحقق آیات «و كفى بنا حاسين» و «فاذهم من الاجدات الى ريهم ...»، مرحله‌ی دوم قیامت است و به ترتیب با عبارات نورانی «و نضع الموازين القسط» و «منها خلقناكم و فيها نعيدهم ...» ارتباط معنایی و هم‌آوایی دارند.

(دین و زندگی ۲، درس ۱، صفحه‌های ۷۷، ۷۸، ۸۰، ۸۱ و ۸۳)

-۴۶-

(سید احسان هندی)

به ترتیب عبارات شریفه به دوزخ موعود، بهشت موعود و بهشت موعود اشاره دارند.

(دین و زندگی ۲، درس ۹، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

-۴۷-

(مسلم بعمن آبادی)

این مناجات امام سجاد (ع) که «ای آرزوی دل مشتاقان دوستی تو را از تو ...» مرتبط با پیروی از خداوند، از آثار محبت به خداوند است و آیه‌ی کریمه‌ی «قل ان کتم تحبُّون الله ...» منطبق با این معناست.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۳۳، ۱۷۷ و ۱۸۸)

-۴۸-

(کیومرث نصیری)

بنابر سخن امام باقر (ع)، روبه راه شدن کارها از ثمرات انجام وظیفه‌ی امر به معروف و نهی از منکر در جامعه است. مطابق آیه‌ی ۱۰۳ سوره‌ی آل عمران: «... كذلك يَبَيِّنَ اللَّهُ لَكُمْ أَيَّاتَهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ»، علت بیان آیات الهی مذکور در سؤال، امکان برخورداری مردم از هدایت الهی معرفی شده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۴، صفحه‌های ۱۴۵ و ۱۵۰)

-۴۹-

(امین اسریان پور)

خداوند راه جبران محاربه با خداوند را در آیه‌ی شریفه‌ی «... و إِن تُبْتَمِ فَلَكُمْ رَئُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا ...» بیان فرموده است و ثمره و پاداش نماز همراه با پرداخت زکات و ایمان به خدا و رسولان او و نیز یاری آن‌ها در عبارت شریفه‌ی «لَا كُفَّارٌ عَنْكُمْ سَيَّئَاتِكُمْ و ...» آیه‌ی ۱۲ سوره‌ی مائدہ آمده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۵، صفحه‌های ۱۶۲ و ۱۷۳)

-۵۰

(امین اسریان پور)

اگر نماز را کوچک و سخیف نشماریم و نسبت به آن‌چه در نماز می‌گوییم و انجام می‌دهیم در ک صحیح داشته باشیم و با توجه، نماز را بخوانیم، نه تنها از گناهان که حتی از برخی مکروهات هم به تدریج دور خواهیم شد. اثر نماز به تداوم و پیوستگی آن و به میزان دقت و توجه ما بستگی دارد و هرقدر با توجه و دقت بیشتر انجام شود تأثیر آن بیشتر هم خواهد شد.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۶، صفحه‌های ۱۷۹)

-۵۱

(سراسری تهری - ۹۳)

اگر شاخصه‌ی هدفمندی در کار نباشد، تمام فعالیت‌های یک مجموعه «عبث»، «بیهوده» و در یک کلام «باطل» می‌شود و با بودن آن، مجموعه فعالیت‌ها، «ثمربخش»، «هدفمند» و در یک کلام، «حق» می‌گردد. با عنایت به این معنی، اگر گفته شود: «عبث‌آفرینی از پدیده‌های جهان، به دور است» پیام آیه‌ی شریفه‌ی «ربنا ما خلقت هذا باطلًا سبحانک فقنا عذاب النار» ترسیم می‌گردد.

(دین و زندگی ۲، درس ۱، صفحه‌های ۵، ۷ و ۱۲)

(سراسری انسانی - ۹۰، با تغییر)

از دقت در آیات شریفه‌ی «اَنَّ الْمُتَقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَ نَهَرٍ فِي مَقْعُدٍ صَدَقَ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ» می‌توان جایگاه پیش‌بینی شده برای انسان‌های پرهیزگار را که همان مقام قرب وجودی و نزدیکی به پادشاهی مقتدر (خداوند) است، برداشت کرد. (اندیشه و تحقیق) در آیات شریفه‌ی «وَ لَا تَتَبَعُوا خَطُوطَ الشَّيْطَانِ ... أَنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَ الْفَحْشَاءِ وَ أَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ» به برخی کارهایی که شیطان، انسان را به آن‌ها امر می‌کند اشاره شده است که از آن‌ها می‌توان ناآگاهانه سخن گفتن درباره‌ی خدا را نام برد.

(دین و زندگی ۲، درس ۳، صفحه‌های ۳۴، ۳۵ و ۳۶)

(سراسری زبان - ۹۲)

بعد روحانی و غیرجسمانی انسان تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد، متلاشی نمی‌شود و بعد از مرگ بدن، باقی می‌ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد. دانشمندان نشانه‌ها و دلایلی بر وجود این بعد ذکر کرده‌اند که دو مورد آن عبارت‌اند از: الف) ثابت بودن خود- ب) رویاهای صادقه ثبات شخصیت دلیل ثبات بعد غیر مادی نیست زیرا بعد غیر مادی تغییرپذیر است، اما تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد.

(دین و زندگی ۲، درس ۴، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

(سراسری ریاضی - ۹۲)

ترجمه‌ی آیه‌ی شریفه: «بگو همان کسی آن را زنده می‌کند که نخستین بار آن را آفرید و او به هر خلقت و آفرینشی داناست.» (تدبر در آیات)، این آیه امکان معاد جسمانی و علت انکار معاد جسمانی را می‌رساند، ضمناً در این آیه علت انکار معاد جسمانی فراموش کردن آفرینش نخستین انسان معرفی شده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۶، صفحه‌های ۶۶ و ۶۷)

(سراسری هنر - ۹۲)

اعمالی که انسان در زمان حیات خود انجام می‌دهد، دارای آثاری است که برخی از این آثار بعد از حیات او هم باقی می‌ماند؛ (آثار ما تأخر). یعنی با این که فرد از دنیا رفته، پرونده‌ی عملش همچنان گشوده است و آثار عمل در آن ثبت می‌گردد و ارتباط عالم بزرخ با دنیا، پس از مرگ همچنان باقی می‌ماند.

سخن امام صادق (ع) در مورد شش چیزی که بعد از مرگ نیز مؤمن از آن‌ها بهره‌مند می‌شود در واقع بیانگر آثار ما تأخر اعمال است و در آیه‌ی شریفه‌ی «انا نحن نحیی الموتی و نكتب ما قدّموا و ءاثارهم: همانا که ما مردگان را زنده می‌کنیم و اعمالی را که پیش فرستاده‌اند و آثارشان را ثبت می‌کنیم.»، عبارت «ءاثارهم» به همین موضوع بر می‌گردد.

(دین و زندگی ۲، درس ۷، صفحه‌های ۷۱، ۷۲ و ۷۳)

(سراسری تهری - ۹۱)

پس از این‌که دوزخیان (در عالم قیامت) دچار عذاب شدند، خطاب به آن‌ها گفته می‌شود که اگر به دنیا بازگردید همان شیوه‌ی قبل را پیش می‌گیرید (آیه‌ی ۲۸- سوره‌ی انعام) ولیکن در قیامت فرمان عذاب بر کافران مسلم گردیده است (یعنی جایی برای تخفیف و پذیرش التماس و خواهش برای بازگشت به دنیا و جبران اعمال وجود ندارد).

(دین و زندگی ۲، درس ۹، صفحه‌های ۱۱ و ۱۵)

(سراسری زبان - ۹۰)

با توجه به آیه‌ی شریفه‌ی «و لَئِنْ سَأَلْتُهُمْ مِنْ خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَ ...» موضوع نهایی مورد « الاخبار» و نتیجه‌گیری در عبارت شریفه‌ی «قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلْ أَكْثَرُ الْمُتَوَكِّلُونَ: بَغْوَ خَدَاوَنْدَ بَرَى مَا كَافِيَ إِسْتَ: أَهْلَ تَوْكِلَ بَرَ او تَوْكِلَ مِيْ كَنْدَ». آمده است. لذا کفایت خداوند برای انسان به عنوان مبدأ توکل قابل برداشت است. هم‌چنین پاسخ بتپرستان به این پرسش که «چه کسی آسمان‌ها و زمین را خلق نمود؟» اعلام «الله» به عنوان آفریننده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۰، صفحه‌ی ۱۴)

-۵۸

(سراسری ریاضی - ۹۱)

حضرت یوسف (ع) در قرآن کریم یکی از مظاہر برجسته‌ی عفاف معرفی شده است و در آیات ۲۱ تا ۵۴ سوره‌ی یوسف جلوه‌های عفت و پاکدامنی وی آمده است. آیه‌ی ۲۳: «وَرَاوْدَتِهِ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهِ عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَقَتِ الْأَبْوَابِ وَقَالَتِ هِيَتِ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثَوِيَ إِنَّهُ لَا يَفْلُحُ الظَّالِمُونَ» (اندیشه و تحقیق)

(دین و زندگی ۲، درس ۱۲، صفحه‌ی ۱۳۲)

-۵۹

(سراسری هنر - ۹۲)

با توجه به عبارت «وَلَا يَبْدِي زَينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهُا: وَزَينَتُ خَوْدَ رَأْشَكَارَ نَنْمَائِينَدَ مَعْنَى آنچه نمایان است (مانند گردی صورت)»، حدود پوشش برای زنان مشخص شده و پوشاندن چهره و دست تا مج برای زنان لازم نیست.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۳، صفحه‌های ۱۳۵ و ۱۳۷)

-۶۰

(سراسری هنر - ۹۱)

«علم به واجبات و محرمات» و «توجه به میزان و اهمیت واجبات و محرمات»: شرایط، «اکتفا به موعده و نصیحت»: مراحل و «تنها به قصد و رضای خدای متعال به انجام نظارت همگانی پرداختن»: از روش‌های امر به معروف و نهی از منکر می‌باشند.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۴، صفحه‌های ۱۵۱ و ۱۵۲)

-۶۱

(بوار مؤمنی)

ترجمه‌ی جمله: «اصطلاح نوروز (Nowruz) یک کلمه‌ی مرکب فارسی است که متشکل از "now" (به معنای نو) و "ruz" (به معنای روز) است.»

۲) دربرداشتن، درگیر کردن	۱) شامل شدن
۴) ادامه دادن	۳) متشکل بودن

-۶۲

(میرحسین زاهدی)

ترجمه‌ی جمله: «سرباز برج دیدبانی به وسیله‌ی دشمن با تیر زده شد.»

نکته‌ی مهم درسی

واژه‌ی "observation" که به معنی «مشاهده» به کار می‌رود در ترکیب با کلماتی مانند "post , tower" به معنی «دیدبانی» به کار می‌رود.

۲) مشاهده (دیدبانی)	۱) بهبود
۴) توضیح	۳) آموزش

-۶۳

(شهاب انباری)

ترجمه‌ی جمله: «آن مرد به همه گفت که خیلی خوش‌شانس است که همسری چنین فهمیده دارد.»

۲) خوش‌شانس	۱) جدی
۴) فوری	۳) مشهور

-۶۴

(شهردار مهربان)

ترجمه‌ی جمله: «بسیاری از کودکان در اوایل زندگی در ذهنشان دوستی خیالی می‌سازند.»

۱) برانگیختن

۲) دعوت کردن

۳) اختراع کردن، ابداع کردن

۴) علاقه‌مند کردن

-۶۵

(بوار مؤمن)

ترجمه‌ی جمله: «اساساً آن‌ها خواهان اطلاعات به مراتب بیشتری درباره‌ی پروژه هستند، پیش از آن‌که پولی را وارد آن (پروژه) کنند.»

۱) از لحاظ ذهنی

۲) با بی‌دقیقی

۳) اساساً

۴) به‌آرامی، باسکوت

(بیوبالله سعادت)

-۶۶

ترجمه‌ی جمله: «اقدامات امنیتی جدیدی پس از تصادف وحشتناک قطار دیشب در حال انجام شدن بود.»

۱) آموزش

۲) تولید

۳) اقدام، اندازه‌گیری

۴) روش

نوروز نام سال نو در تقویم هجری شمسی است و همچنین به عنوان سال نوی ایرانی یا فارسی به آن ارجاع داده می‌شود. آن روز اول بهار را نشان می‌دهد و معمولاً در ۲۱ مارس یا یک روز قبل / بعد رخ می‌دهد. نوروز اصولاً در ایران جشن گرفته می‌شود و مورد توجه قرار می‌گیرد، اما در بسیاری از نقاط دیگر جهان گسترش یافته است. در ایران، نوروز تعطیلاتی رسمی است که به مدت ۱۳ روز طول می‌کشد، که در خلال آن اغلب فعالیت‌های ملی تعطیل هستند.

هفت سین یا هفت «س» یک تزئین اصلی سفره‌ی سنتی نوروز است. سفره‌ی هفت سین شامل هفت چیز می‌شود که با حرف «س» در الفبای فارسی آغاز می‌شود. این چیزها سبزه (نماد تولد دوباره)، سمنو (نماد فراوانی)، سجاد (نماد عشق)، سیر (نماد دارو)، سیب (نماد سلامتی)، سماق (نماد طلوع)، سرکه (نماد سن و صبر) هستند. چیزهای دیگر روی سفره ممکن است در بردارنده‌ی سنبلا، سکه (نشان دهنده‌ی ثروت)، شمع‌های روشن شده (روشنگری و شادی)، یک آینه (نماد پاکیزگی و صداقت)، تخم مرغ‌های تزئین شده، یک عدد برای هر عضو خانواده (نماد باروری)، کاسه‌ای آب با ماهی طلایی (نماد زندگی درون زندگی)، یک کتاب مقدس و یک کتاب شعر باشند.

جمع‌عومومی سازمان ملل در سال ۲۰۱۰ روز بین‌المللی نوروز را به رسمیت شناخت و نوروز رسماً در فهرست میراث فرهنگی معنوی انسانیت یونسکو ثبت شد. اولین جشن جهانی برای نوروز در تهران در روز ۲۷ مارس ۲۰۱۰ برگزار شد. تا به حال این جشن در تاجیکستان و ترکمنستان [نیز] برگزار شده است.

(رضا کیاسالار)

-۶۷

ترجمه‌ی جمله: «مطابق با متن، نوروز عمدها در کشور خود ما برگزار می‌شود و مورد توجه قرار می‌گیرد.»

(رضا کیاسالار)

-۶۸

ترجمه‌ی جمله: «سکه‌ها و سیب‌ها روی سفره‌ی هفت سین به ترتیب نماد ثروت و سلامتی هستند.»

-۶۹

(رضا کیاسالار)

ترجمه‌ی جمله: «متن به همه‌ی سؤالات زیر پاسخ می‌دهد، جز این‌که کدام کشور جشن جهانی بعدی برای نوروز را برگزار خواهد کرد؟»

-۷۰

(رضا کیاسالار)

ترجمه‌ی جمله: «مطابق با متن، کدام‌یک از [گزینه‌های دارای] دو مورد نماد زندگی هستند؟»

«آب و ماهی طلایی»

(سراسری تبری - ۹۰)

-۷۱

ترجمه‌ی جمله: «به رفتن ادامه دهید تا به چهارراه برسید و سپس به چپ بپیچید.»

نکته‌ی مهم درسی

بعد از فعل "keep" به معنی «ادامه دادن» فعل دوم به صورت اسم مصدر «+ ing» به کار می‌رود.

-۷۲

(سراسری تبری - ۹۰)

ترجمه‌ی جمله: «ما توانستیم یک بلوز کتان کرهاي آبی زیبا از آن فروشگاه بخریم.»

ترتیب قرار گرفتن صفات قبل از اسم در یک جمله به صورت زیر است:

رنگ + شکل + سن و قدمت + اندازه + کیفیت + حرف تعريف

a	nice	blue
---	------	------

+ اسم + مقصود + جنس

Korean	cotton	blouse
--------	--------	--------

«تقویم روشنی است که به وسیله‌ی آن مردم، زمان را برای مقاصد داخلی یا مذهبی خود اندازه می‌گیرند و آن را به سال‌ها، ماه‌ها، هفته‌ها و روزها تقسیم می‌کنند. مردمان زمان‌های قدیم تقویم‌های اولیه را بر اساس وقایع کاملاً منظمی که می‌شناختند بنا نهادند - حرکت‌های خورشید و ماه که با هم ساده‌ترین تقسیم سه‌گانه‌ی زمان را به وجود می‌آورند. این‌ها (تقسیم‌بندی‌ها) روز، ماه قمری و سال شمسی است. اکنون ما می‌دانیم که حرکات منظم خورشید در عرض آسمان به وسیله‌ی چرخش زمین ایجاد می‌شود. یک روز، زمانی است که زمین به دور محور خود می‌چرخد درست کمتر از ۲۴ ساعت. یک ماه قمری زمان بین دو ماه جدید است - در حدود ۲۹/۵ روز.»

(سراسری تهریی - ۸۸)

-۷۳

۲) اثر

۱) جزئیات

۴) واقعه، رخداد

۳) جنبه

(سراسری تهریی - ۸۸)

-۷۴

۲) شامل شدن

۱) از عهده‌ی کاری برآمدن

۴) بهبود بخشیدن

۳) ایجاد کردن

(سراسری تهریی - ۸۸)

-۷۵

۲) دقیق

۱) منظم

۴) در حال رشد

۳) معین، مشخص

فعل "cause" به معنی «باعت شدن» یک فعل متعدد است و از آن جایی که بعد از آن مفعول وجود ندارد، بنابراین وجه جمله مجھول است و زمان جمله حال ساده است، بنابراین زمان حال ساده‌ی مجھول صحیح است.

«برخی کودکان نیاز به برنامه‌های آموزشی خاص دارند و ممکن است مجبر شوند در مدارس خاص شرکت کنند که در آن‌جا آن‌چه تدریس می‌شود و روش تدریس متفاوت از (روش‌های) موجود در مدارس عادی است. انواع مختلفی از مدارس خاص وجود دارند. مدارس خاص برای کودکانی که ناشنوا (یا نیمه ناشنوا) هستند، برای نابینایان (یا معلولان نیمه بینا)؛ برای کودکان کنده‌هن و عقب افتاده، برای کودکان معلول جسمی؛ و برای کودکان با مشکلات رفتاری وجود دارد. در برخی کشورها، هم‌چنین، مدارس برای کودکان باهوشی که استثنائاً باهوش هستند یا استعداد هنری یا موسیقیایی دارند وجود دارد. در اروپای غربی و آمریکا نخستین برنامه‌های آموزش خاص طی اواخر قرن ۱۸ و قرن ۱۹ آغاز شدند. اما به طور گسترده در دسترس نبودند. این مدارس شباهه‌روزی و اغلب در مناطق روستایی بودند. این بدان معنی بود که کودکانی که در این مدارس شرکت می‌کردند به ندرت با کودکان دیگر برخورد داشتند.»

ترجمه‌ی جمله: «طبق متن کدام گزینه نادرست است؟»

«مدارس برای کودکان خیلی باهوش در سراسر جهان وجود دارد.»

-۷۸-

(سراسری انسانی - ۸۷)

ترجمه‌ی جمله: «طبق متن مدارس خاص فقط برای کودکان معلول یا با استعداد

«خاص» است.»

-۷۹-

(سراسری انسانی - ۸۷)

ترجمه‌ی جمله: «اولین برنامه‌های آموزشی خاص در غرب در نیمه‌ی دوم قرن ۱۸

آغاز شد.»

-۸۰-

(سراسری انسانی - ۸۷)

ترجمه‌ی جمله: «کدام گزینه یکی از ویژگی‌های مدارس خاص نیست؟»

«هر کسی به آن‌ها دسترسی داشت.»

(میثم همزه‌لویی)

ابتدا حدود x را می‌یابیم:

$$\begin{cases} x^2 > 0 \Rightarrow x \in \mathbf{R} - \{0\} \\ 1 - 2x > 0 \Rightarrow x \in (-\infty, \frac{1}{2}) - \{0\} \end{cases}$$

$$\log_3^{x^2} + \log_3^{1-2x} = \log_{3^2}^{x^2} + \log_3^{1-2x} = \frac{2}{2} \log_3^{|x|} + \log_3^{1-2x} = 0$$

$$\Rightarrow \log_3^{|x|} + \log_3^{1-2x} = \log_3^{|x|(1-2x)} = 0 \Rightarrow |x|(1-2x) = 1$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x \in (-\infty, 0) \Rightarrow (-x)(1-2x) = 1 \Rightarrow 2x^2 - x - 1 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -\frac{1}{2} \\ x = 1 \end{cases} \\ x \in (0, \frac{1}{2}) \Rightarrow x(1-2x) = 1 \Rightarrow 2x^2 - x + 1 = 0 \xrightarrow{\Delta < 0} \text{جواب ندارد.} \end{cases}$$

بنابراین معادلهٔ فوق تنها یک جواب دارد.

(ریاضی ۲ - صفحه‌های ۹۹ تا ۱۱۹)

(هادی پلاور)

$$\log_{10}^{1.1} < \log_{10}^{1.17} < \log_{10}^{1.18} \Rightarrow 2 < \log_{10}^{1.17} < 3 \Rightarrow [\log_{10}^{1.17}] = 2$$

$$\log_{10}^{1.6} < \log_{10}^{2.1} < \log_{10}^{3.2} \Rightarrow 4 < \log_{10}^{2.1} < 5 \Rightarrow [\log_{10}^{2.1}] = 4$$

$$\log_{10}^{1.1^{-3}} < \log_{10}^{5 \times 1.1^{-3}} < \log_{10}^{1.1^{-2}}$$

$$\Rightarrow -3 < \log_{10}^{5 \times 1.1^{-3}} < -2 \Rightarrow [\log_{10}^{1.1^{-3}}] = -3$$

$$\Rightarrow 2 + 4 - 3 + [\log_{10}^A] = 7 \Rightarrow [\log_{10}^A] = 4 \Rightarrow 4 \leq \log_{10}^A < 5$$

$$\Rightarrow \log_{10}^{1.1^4} \leq \log_{10}^A < \log_{10}^{1.1^5} \Rightarrow 1.1^4 \leq A < 1.1^5$$

بنابراین A می‌تواند برابر گزینه‌ی «۳» باشد.

(ریاضی ۲ - صفحه‌های ۹۹ تا ۱۱۹ - مسابقات - صفحه‌های ۹۹ تا ۱۰۳)

(محمد طاهر شعاعی)

راه حل اول: فرض کنیم a جمله‌ی اول و q قدر نسبت دنباله‌ی هندسی مطلوب باشد
بنایه فرض داریم:

$$\begin{cases} a + aq + aq^2 + \dots = \gamma \\ aq + aq^2 + aq^3 + \dots = \beta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \frac{a}{1-q} = \gamma \\ \frac{aq}{1-q^2} = \beta \end{cases}$$

تقسیم طرفین $\rightarrow \frac{1-q^2}{q(1-q)} = \frac{\gamma}{\beta} \Rightarrow \frac{1+q}{q} = \frac{\gamma}{\beta} \Rightarrow q = \frac{\beta}{\gamma - \beta} \quad (1)$

$$\frac{a}{1-q} = \gamma \Rightarrow \frac{a}{1-\frac{\beta}{\gamma - \beta}} = \gamma \Rightarrow a = \frac{\gamma}{\gamma - \beta} \quad (2)$$

$$(1), (2) \Rightarrow a + q = \frac{\gamma}{\gamma - \beta} + \frac{\beta}{\gamma - \beta} = \frac{1 \cdot \beta}{\gamma - \beta} = \frac{\beta}{\gamma - \beta}$$

راه حل دوم:

$$\begin{aligned} & a + aq + aq^2 + \dots \\ &= (a + aq + aq^2 + \dots) + (aq + aq^2 + aq^3 + \dots) \\ &\Rightarrow \gamma = \frac{aq + aq^2 + aq^3 + \dots}{q} + (aq + aq^2 + aq^3 + \dots) \\ &\Rightarrow \gamma = \frac{\beta}{q} + \beta \Rightarrow q = \frac{\beta}{\gamma - \beta} \end{aligned}$$

ادامه‌ی راه حل مانند قسمت اول است.

(مسابان - صفحه‌های ۲ تا ۶)

(هیب شفیعی)

زمانی $3 - 3$ برحسب ذیر است که $f(3) = 0$ باشد.

$$\begin{aligned} f(3) &= 3^{n+1} - 9 \times 3^{n-1} + 9a + 12 - 3 \\ &= 3^{n+1} - \underbrace{3^2 \times 3^{n-1}}_{3^{n+1}} + 9a + 9 = 0 \\ \Rightarrow 9a + 9 &= 0 \Rightarrow a = -1 \end{aligned}$$

اگر خارج قسمت را $Q(x)$ در نظر بگیریم، برای محاسبه مجموع ضرایب آن کافی است $(1) Q(1)$ را محاسبه کنیم:

$$\begin{aligned} (x^{n+1} - 9x^{n-1} - x^2 + 4x - 3) &= (x - 3)Q(x) \\ \xrightarrow{x=1} (1 - 9 - 1 + 4 - 3) &= (-2)Q(1) \\ \Rightarrow -8 &= -2Q(1) \Rightarrow Q(1) = 4 \end{aligned}$$

(حسابان - صفحه‌های ۶ تا ۸)
(مرتفعی روزبهانی)

$$\begin{aligned} (x+y)^n &: \text{جمله‌ی } k+1 \text{ ام بسط} \\ \Rightarrow \binom{n}{k} (2x^2)^{n-k} (a)^k &= \binom{n}{k} a^k 2^{n-k} x^{2(n-k)} \end{aligned}$$

توان x را برابر ۶ قرار می‌دهیم تا x^6 ظاهر شود.

$$2(n-k) = 6 \Rightarrow n-k = 3 \Rightarrow k = 3$$

$$\Rightarrow x^6 : \text{ضریب جمله‌ی } k+1 \text{ ام} \\ \Rightarrow \binom{n}{k} a^k 2^{n-k} = \binom{n}{3} (a^2)^3$$

(حسابان - صفحه‌های ۱ تا ۷)

(امیرحسین افشار)

با توجه به این که محیط دایره با شعاع نسبت خطی دارد ($P = (2\pi)r$) بنابراین به جای آن که ک.م. محیطها را حساب کنیم. کافیست ک.م. شعاع‌ها را حساب کنیم.

$$\left. \begin{array}{l} 5_0 = 5^2 \times 2 \\ 6_0 = 2^2 \times 3 \times 5 \\ 7_0 = 2 \times 5 \times 7 \end{array} \right\} \Rightarrow \text{ک.م.} = 2^2 \times 5^2 \times 3 \times 7 = 2100$$

تعداد دورهای چرخ بزرگ برابر $30 = \frac{2100}{70}$ است.

(حسابان - صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

(امیرحسین برجهسته)

α و β در معادله صدق می‌کنند. پس:

$$\alpha^2 + 2\alpha - 1 = 0$$

$$\alpha^2 + 2\alpha - 1 \Rightarrow \alpha(\alpha^2 + 2\alpha) = \alpha \Rightarrow \alpha^3 + 2\alpha^2 = \alpha$$

$$\beta(\beta^2 + 2\beta) = \beta \Rightarrow \beta^3 + 2\beta^2 = \beta \quad \text{هم‌چنین داریم:}$$

$$\Rightarrow (\alpha^3 + 2\alpha^2 + m)(\beta^3 + 2\beta^2 + m) = (\alpha + m)(\beta + m)$$

$$= \alpha\beta + m(\alpha + \beta) + m^2 = 2 \xrightarrow[\alpha+\beta=-2]{\alpha\beta=-1} -1 - 2m + m^2 = 2$$

$$\Rightarrow m^2 - 2m - 3 = 0 \Rightarrow (m - 3)(m + 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = -1 \\ \text{یا} \\ m = 3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow m = 3 + (-1) = 2$$

(حسابان - صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

-۸۸

(هادی پلاور)

با توجه به شکل سؤال، می‌توان نوشت:

$$(-1, 1) \in f \Rightarrow f(-1) = 1 \Rightarrow a(-1)^2 + b(-1) + c = 1$$

$$\Rightarrow a - b + c = 1 \xrightarrow{a-b=-3} c = 4$$

$$\frac{-b}{2a} = 1 \Rightarrow b + 2a = 0 \xrightarrow{a-b=-3} a = -1 \Rightarrow b = 2$$

$$\Rightarrow f(x) = -x^2 + 2x + 4$$

$$\Rightarrow f(1) = -1 + 2 + 4 = 5$$

(مسابان - صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

(بیبی شفیعی)

-۸۹

در دو حالت معادله $ax^2 + bx + c = 0$ جواب دارد:

$$b^2 - 4ac = 0, \frac{-b}{2a} > 0 \quad \text{و} \quad \frac{c}{a} < 0 \quad (\text{الف})$$

حالت (الف) هیچگاه رخ نمی‌دهد زیرا $\frac{c}{a} < 0$. حالت (ب) را بررسی می‌کنیم:

$$b^2 - 4ac = 0 \Rightarrow 16m^2 - 8m^2 - 8 = 0 \Rightarrow 8m^2 = 8 \Rightarrow m = \pm 1$$

$$\frac{-b}{2a} > 0 \Rightarrow \frac{-4m}{2(m^2 + 1)} > 0 \Rightarrow m < 0 \Rightarrow m = -1 \quad \text{فقط} \quad m = -1 \quad \text{قابل قبول است.}$$

(مسابان - صفحه‌های ۱۵ تا ۲۱)

-۹۰

(سعید مدیر فراسانی)

$$\begin{aligned} x = -1 \Rightarrow -2 - \sqrt{-3 - \alpha} = -4 \Rightarrow \sqrt{-3 - \alpha} = 2 \\ \Rightarrow -3 - \alpha = 4 \Rightarrow \alpha = -7 \Rightarrow \text{معادله: } 2x + 4 = \sqrt{3x + 7} \\ \xrightarrow{\substack{\text{طرفین به توان ۲} \\ ۴x^2 + 16x + 16 = 3x + 7}} \\ \Rightarrow 4x^2 + 13x + 9 = 0 \end{aligned}$$

با توجه به این که $a + c = 13 = b$ است، پس جواب‌های معادله فوق برابر

$$\begin{cases} x = -1 \\ x = \frac{-c}{a} = \frac{-9}{4} \end{cases} \quad \text{است با:}$$

چون $x = \frac{-9}{4}$ سمت چپ معادله $2x + 4 = \sqrt{3x + 7}$ را منفی می‌کند پس فقط $x = -1$ قابل قبول است. بنابراین معادله جواب دیگر ندارد.
(مسابان - صفحه‌های ۲۸ تا ۳۱)

-۹۱

(عبیب شفیعی)

$$\max\{|1-x|, |x-1|\} = |x-1|$$

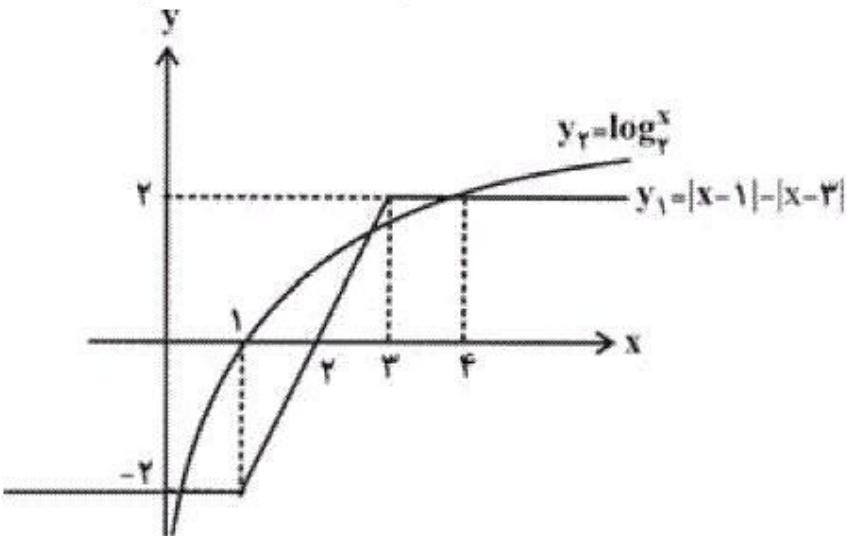
$$\Rightarrow |x-1| > |2x-3| \xrightarrow{\text{طرفین به توان ۲}} x^2 - 2x + 1 > 4x^2 - 12x + 9$$

$$\Rightarrow 3x^2 - 10x + 8 < 0 \Rightarrow (3x-4)(x-2) < 0 \Rightarrow \frac{4}{3} < x < 2$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \alpha = \frac{4}{3} \\ \beta = 2 \end{cases} \Rightarrow \alpha + \beta = \frac{4}{3} + 2 = \frac{10}{3}$$

(مسابان - صفحه‌های ۳۳۰ تا ۳۴۰)

با توجه به نمودار به ازای $y_1 = |x-1| - |x-3|$ نمودار $y_2 = \log x$ بالاتر یا مساوی y_1 می‌باشد.

(مسابقات - صفحه‌های ۱۴ و ۳۲)

(کورش شاه منصوریان)

-۹۳

f تابع همانی است، بنابراین داریم:

$$f(x) = x$$

$$\begin{cases} y_1 = f(3x-1) = 3x-1 \\ y_2 = f(2-2x) = 2-2x \end{cases} \Rightarrow 3x-1 = 2-2x$$

$$\Rightarrow 5x = 3 \Rightarrow x = \frac{3}{5} \Rightarrow y_1 = y_2 = \frac{4}{5}$$

(ریاضی - ۲ - صفحه‌ی ۵۷)

-۹۴

(محمد طاهر شعاعی)

بـه ازای $x \geq 0$ ، هـمـواره $|x| = x$ است، پـس دامـنـهـی

$$\text{تابع } f(x) = \frac{3x^2 - 2x}{x - |x|} \text{ اعداد حقیقی منفی است و داریم:}$$

$$f(x) = \frac{3x^2 - 2x}{x - |x|} \xrightarrow{x < 0} f(x) = \frac{3x^2 - 2x}{2x} = \frac{3x - 2}{2}$$

$$x < 0 \Rightarrow 3x - 2 < -2 \Rightarrow \frac{3x - 2}{2} < -1 \Rightarrow R_f = (-\infty, -1)$$

(مسابان - صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

-۹۵

(کاظم اجلالی)

$$(f + g)(2) = 4 \Rightarrow f(2) + g(2) = 4 \Rightarrow 3 + a = 4 \Rightarrow a = 1$$

با توجه به این که داریم $f(c) + g(b) = 5$ و عدد ۵ در برد تابع $f + g$ وجود ندارد، پس باید $c \neq b = 1$ باشد. در این صورت داریم:

$$f = \{(2, 3), (1, 2), (c, 1)\}, g = \{(2, 1), (1, 4), (3, 5)\}$$

حال دو حالت ممکن است اتفاق بیفتند:

$$1) \quad f + g = \{(2, 4), (1, 6), (3, 6)\} \quad \text{که در این صورت داریم:}$$

$$2) \quad f + g = \{(2, 4), (1, 6)\} \quad \text{که در این صورت داریم:}$$

توجه کنید که در این صورت C نمی‌تواند مقادیر ۱، ۲ و ۳ را داشته باشد.

$$d = 1 + 3 = 4 = \text{مجموع مقادیر}$$

(مسابان - صفحه‌های ۶۹ تا ۷۱)

-۹۶

(هادی پلاور)

(امیر حسین اخشار)

$$h(x) = \frac{3^{2x} + 3^{-2x}}{2}$$

بنابراین با توجه به این که h تابعی زوج است داریم:

$$h(\log \gamma) = \frac{\gamma^r \log \gamma + \gamma^{-r} \log \gamma}{\gamma} = \frac{\gamma \log \gamma + \gamma \log \frac{1}{\gamma}}{\gamma} = \frac{\gamma + \frac{1}{\gamma}}{\gamma} = \frac{1}{\gamma}$$

(مساچان - صفحه‌های ۷۷ و ۱۳)

$$\begin{aligned} \text{چون } f \text{ صعودی است با توجه به دو زوج مرتب } (x^2, 0) \text{ و } (-2, 4x - 3) \text{ می‌توان} \\ -2 < 0 \Rightarrow 4x - 3 \leq x^2 \Rightarrow x^2 - 4x + 3 \geq 0 \quad \text{نوشت:} \\ \Rightarrow (x-1)(x-3) \geq 0 \Rightarrow x \geq 3 \text{ یا } x \leq 1 \quad (1) \end{aligned}$$

با توجه به دو زوج مرتب $(-2, 4x)$ و $(3, -9)$ می‌توان نوشت:

$$-2 < x^2 \Rightarrow 4x - 3 \leq 9 \Rightarrow 4x \leq 12 \Rightarrow x \leq 3 \quad (2)$$

یا توجه به دو زوج مرتب $(x^2, 9)$, $(x^2, 0)$ می‌توان نوشت:

$$0 \leq x^2 \Rightarrow x^2 \leq 9 \Rightarrow -3 \leq x \leq 3 \quad (3)$$

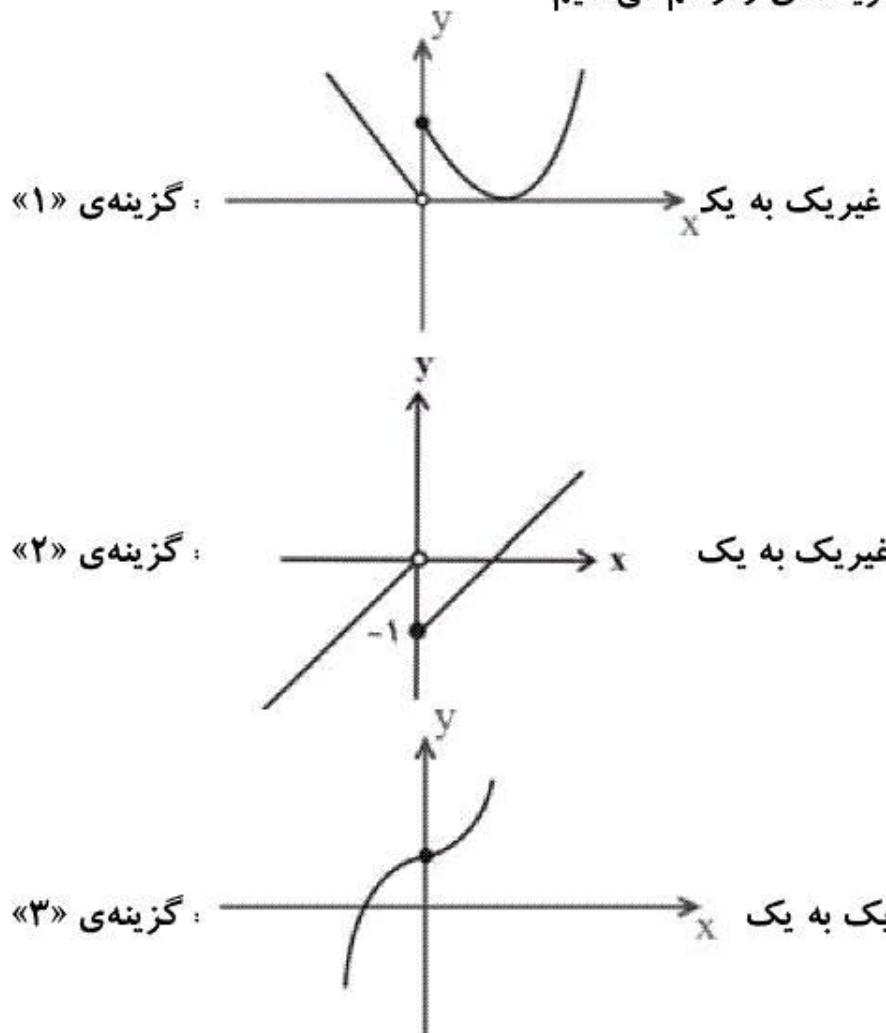
با توجه به این که X مقدار صحیحی است، از اشتراک (۱) و (۲) و (۳) داریم:

$$x \in \{3, 1, 0, -1, -2, -3\}$$

ولی اگر $x = 0$ باشد خواهیم داشت، $\{(-2, -3), (0, 0), (0, 9)\} = f$ که در این صورت f تابع نخواهد بود. بنابراین ۵ مقدار صحیح برای x وجود دارد.

(مسایل - صفحه‌های ۱۰)

نمودار هر یک از گزینه‌های را رسم می‌کنیم:

(میرهادی سرکار فرشی)

$$R_f = [2, +\infty) \text{ داریم: } x + \frac{1}{x} \geq 2$$

$$D_y = \{x \mid x \in D_{f^{-1}} \mid f^{-1}(x) \in D_f\}$$

$$x \in D_{f^{-1}} \Rightarrow x \in R_f \Rightarrow x \in [2, +\infty) \quad (1)$$

$$f^{-1}(x) \in D_f \Rightarrow f^{-1}(x) > 0 \quad (2) \text{ همواره برقرار:}$$

از اشترانک (۱) و (۲) داریم: $D_y = [2, +\infty)$. از طرفیمی‌دانیم $x = f \circ f^{-1}(x) = y$. بنابراین گزینه‌ی «۴» صحیح است.
(هسابان-صفحه‌های ۹۰ تا ۹۵)

(هادی پلاور)

$$y = f(x) = ax + b \Rightarrow x = \frac{y - b}{a} \Rightarrow x = \frac{1}{a}y - \frac{b}{a}$$

$$g(y) = \frac{1}{a}y - \frac{b}{a} \Rightarrow f^{-1}(x) = \frac{1}{a}x - \frac{b}{a}$$

$$f(x) = f^{-1}(x) \Rightarrow ax + b = \frac{1}{a}x - \frac{b}{a}$$

$$\Rightarrow \left(a - \frac{1}{a}\right)x + \left(b + \frac{b}{a}\right) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a - \frac{1}{a} = 0 \Rightarrow a = \frac{1}{a} \Rightarrow a = \pm 1 \end{cases} \quad (1)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} b + \frac{b}{a} = 0 \Rightarrow b\left(\frac{a+1}{a}\right) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = -1 \\ b = 0 \end{cases} \end{cases} \quad (2)$$

مشاهده می‌شود که اگر $a = -1$ باشد، شرط‌های (۱) و (۲) همزمان برقرار می‌شوند.

(هسابان-تمرین ۱-صفحه‌ی ۹۵)

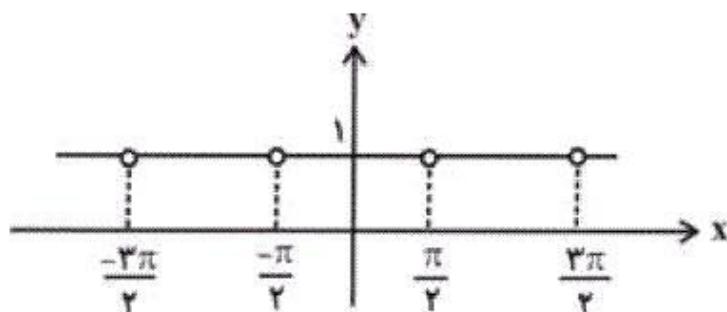
-۱۰۲

(بیب شفیعی)

$$f(x) = \sin^2(\tan x) + \cos^2(\tan x) = 1$$

$$D_f = \mathbb{R} - \left\{ k\pi + \frac{\pi}{2} \mid k \in \mathbb{Z} \right\}$$

با توجه به نمودار تابع f دوره‌ی تناوب این تابع ثابت فاصله‌ی دو نقطه‌ی انفصال است یعنی $T = \pi$.

(مسابان - صفحه‌های ۹۶ تا ۹۸)

-۱۰۳

$$\Delta ABC : \frac{AB}{\sin C} = \frac{BC}{\sin A} \Rightarrow \frac{AB}{\sin 45^\circ} = \frac{2\sqrt{3}}{\sin 30^\circ} \Rightarrow AB = 2\sqrt{6}$$

$$\Delta ABD : \tan 60^\circ = \frac{AD}{AB} \Rightarrow \sqrt{3} = \frac{AD}{2\sqrt{6}} \Rightarrow AD = 2\sqrt{18}$$

$$S_{ABD} = \frac{1}{2} AB \cdot AD = \frac{1}{2} (2\sqrt{6})(2\sqrt{18}) = 2\sqrt{6 \times 6 \times 3} = 12\sqrt{3}$$

(ریاضی ۲ - صفحه‌های ۱۵۲ تا ۱۵۸)

-۱۰۴

(کل ظم اجلالی)

$$\begin{aligned}
 y &= \cos 2x - \sqrt{2} \cos x = \sqrt{2} \cos^2 x - 1 - \sqrt{2} \cos x \\
 &= \sqrt{2}(\cos^2 x - \cos x + \frac{1}{2}) - \frac{3}{2} = \sqrt{2}(\cos x - \frac{1}{\sqrt{2}})^2 - \frac{3}{2} \\
 -1 \leq \cos x &\leq 1 \Rightarrow -\frac{3}{2} \leq \cos x - \frac{1}{\sqrt{2}} \leq \frac{1}{\sqrt{2}} \\
 \Rightarrow 0 \leq (\cos x - \frac{1}{\sqrt{2}})^2 &\leq \frac{9}{4} \\
 \Rightarrow 0 \leq \sqrt{2}(\cos x - \frac{1}{\sqrt{2}})^2 &\leq \frac{9}{2} \Rightarrow -\frac{3}{2} \leq \sqrt{2}(\cos x - \frac{1}{\sqrt{2}})^2 - \frac{3}{2} \leq \frac{3}{2} \\
 \Rightarrow -\frac{3}{2} \leq y &\leq \frac{3}{2} \Rightarrow a = -\frac{3}{2}, b = \frac{3}{2} \Rightarrow 2a - b = -3 - \frac{3}{2} = -\frac{9}{2} \\
 (\text{مسابقات} - \text{نهایت} \text{ تا} \text{ III}) &
 \end{aligned}$$

-۱۰۵

(کل ظم اجلالی)

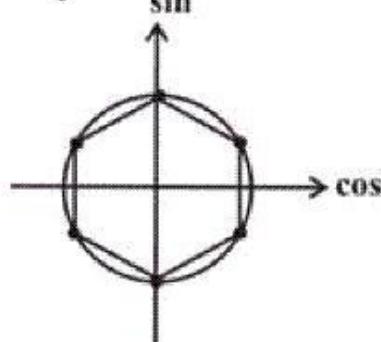
$$\begin{aligned}
 A &= \frac{\cos 20^\circ + \cos 220^\circ + \sin 100^\circ}{\cos 35^\circ} \\
 &= \frac{\sqrt{2} \cos(\frac{20^\circ + 220^\circ}{2}) \cos(\frac{20^\circ - 220^\circ}{2}) + \sin 100^\circ}{\cos 35^\circ} \\
 &= \frac{\sqrt{2} \cos 120^\circ \cos 100^\circ + \sin 100^\circ}{\cos 35^\circ} \\
 &= \frac{-\cos 100^\circ + \sin 100^\circ}{\cos 35^\circ} = \frac{\sqrt{2} \sin(100^\circ - 45^\circ)}{\cos 35^\circ} \\
 &= \frac{\sqrt{2} \sin 55^\circ}{\sin(100^\circ - 35^\circ)} = \frac{\sqrt{2} \sin 55^\circ}{\sin 55^\circ} = \sqrt{2} \\
 (\text{مسابقات} - \text{نهایت} \text{ تا} \text{ III}) &
 \end{aligned}$$

-۱۰۶

(امیر هوشمنگ فهمیه)

$$\begin{aligned} \cos^2 x = \sin^2 2x &= (2 \sin x \cos x)^2 \Rightarrow \cos^2 x = 4 \sin^2 x \cos^2 x \\ \Rightarrow \cos^2 x(1 - 4 \sin^2 x) &= 0 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \cos^2 x = 0 \Rightarrow x = k\pi + \frac{\pi}{2} \\ 1 - 4 \sin^2 x = 0 \Rightarrow \sin x = \pm \frac{1}{2} = \sin(\pm \frac{\pi}{6}) \Rightarrow x = k\pi \pm \frac{\pi}{6} \end{cases}$$

نقاط مشخص شده بر روی شکل، جواب‌های مسئله هستند که رأس‌های یک شش ضلعی منتظم را نمایش می‌دهد.

(مسابان - صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۳)

-۱۰۷

$$\tan(\tan^{-1}(x) + \tan^{-1}(2x)) = \tan \frac{\pi}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{\tan(\tan^{-1}(x)) + \tan(\tan^{-1}(2x))}{1 - \tan(\tan^{-1}(x)) \tan(\tan^{-1}(2x))}$$

$$= \frac{x + 2x}{1 - 2x^2} = \infty \Rightarrow 1 - 2x^2 = 0 \Rightarrow x = \pm \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$\tan^{-1}\left(-\frac{\sqrt{2}}{2}\right) + \tan^{-1}\left(-\sqrt{2}\right) < 0 \quad \text{اما به ازای } x = -\frac{\sqrt{2}}{2} \text{ داریم:}$$

بنابراین به ازای $x = -\frac{\sqrt{2}}{2}$ عبارت منفی می‌شود و نمی‌تواند برابر $\frac{\pi}{2}$ شود.

(مسابان - صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۰)

-۱۰۸-

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۱۵۰، سؤال ۷۶)

$$\cot(2 \tan^{-1}\left(\frac{1}{4}\right)) = \frac{1}{\tan(2 \tan^{-1}\left(\frac{1}{4}\right))} = \frac{1}{2 \tan(\tan^{-1}\left(\frac{1}{4}\right))}$$

$$= \frac{1}{2 \times \frac{1}{4}} = \frac{1 - \frac{1}{16}}{\frac{1}{2}} = \frac{15}{8}$$

$$= \frac{15}{8}$$

(۱۳۰۰ تا ۱۳۴۰ - صفحه‌های مسابان)

-۱۰۹-

(محمود رضا اسلامی)

$$y = xe^x$$

$$y' = e^x + xe^x = (1+x)e^x$$

$$y'' = e^x + (1+x)e^x = (2+x)e^x$$

$$y^{(n)} = (n+x)e^x \Rightarrow y^{(\lambda)} = (\lambda+x)e^x \stackrel{x=1}{=} \lambda e$$

(دیرانتیل - صفحه‌های ۱۳۰ تا ۱۳۱)

(ممود رضا اسلامی)

$$\begin{cases} x^3 + 2y^3 = 3xy \\ y = -x \end{cases} \xrightarrow{\text{محل تلاقی}} x^3 - 2x^3 = -3x^2$$

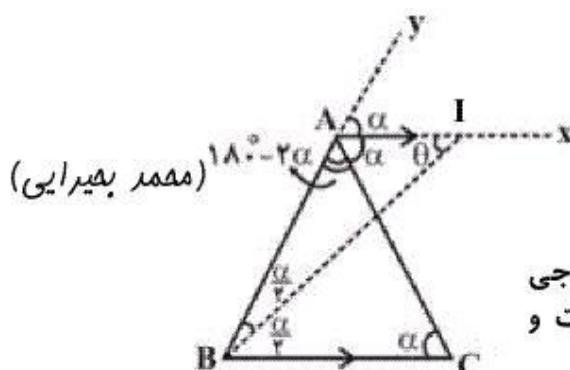
$$\Rightarrow -x^3 = -3x^2 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \Rightarrow y = 0 \\ x = 3 \Rightarrow y = -3 \end{cases}$$

$$f(x,y) = x^3 + 2y^3 - 3xy = 0 \Rightarrow y' = \frac{-f'_x}{f'_y} = \frac{-3x^2 + 3y}{6y^2 - 3x}$$

دقت کنید y' در نقطه $(0,0)$ وجود ندارد. مشتق را در نقطه $(3, -3)$ می‌یابیم:

$$y'_{(3,-3)} = \frac{-27-9}{54-9} = \frac{-36}{45} = \frac{-4}{5}$$

(دیفرانسیل - صفحه‌های ۱۴۵ و ۱۴۶ و ۱۶۳)

نکته:

۱- در مثلث متساوی الساقین نیمساز خارجی زاویه‌ی روبرو به قاعده با قاعده، موازی است و بالعکس.

۲- در هر مثلث زاویه‌ی حاده بین نیمساز داخلی $\hat{B}$ و نیمساز خارجی $\hat{A}$ برابر با $\frac{C}{2}$ است.

$$\hat{B} = \hat{C} = \alpha \Rightarrow \theta = \frac{\alpha}{2} \quad \text{نکته (۱)}$$

$(180^\circ - 2\alpha) + \alpha = 112^\circ \Rightarrow \alpha = 68^\circ \Rightarrow \theta = 34^\circ$
هنرسه ۱ - صفحه‌های ۸ تا ۱۱ و ۲۳ (۱۶۳)

-۱۱۲

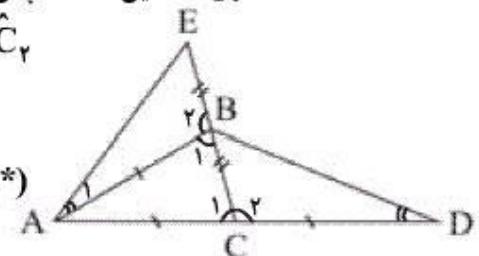
(سراسری تهیی فارج از کشور - ۱۵ با تغییر)

مثلث ABC، متساوی الساقین است، پس:

$$\hat{B}_1 = \hat{C}_1 \Rightarrow 180^\circ - \hat{B}_1 = 180^\circ - \hat{C}_1 \Rightarrow \hat{B}_2 = \hat{C}_2$$

$$\left\{ \begin{array}{l} AB = CD \\ \hat{B}_2 = \hat{C}_2 \end{array} \right. \Rightarrow ABE \cong DCB \Rightarrow \hat{D} = \hat{A}_1 \quad (*)$$

$$\left\{ \begin{array}{l} AB = CD \\ BE = BC \end{array} \right.$$

همچنین، از متساوی الساقین بودن مثلث ABC، نتیجه می‌شود که:

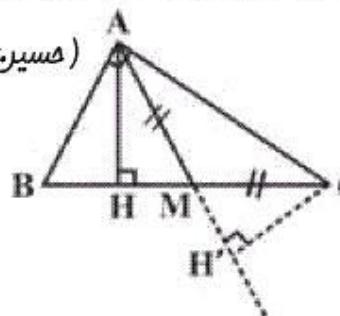
$$\hat{B}_1 = \frac{180^\circ - \hat{BAC}}{2} = \frac{180^\circ - 52^\circ}{2} = 64^\circ \quad (**)$$

از طرفی: $\hat{B}_1 = \hat{A}_1 + \hat{E} \xrightarrow{(*)} \hat{B}_1 = \hat{D} + \hat{E} \xrightarrow{(**)} \hat{D} + \hat{E} = 64^\circ$

(هنرسه - صفحه‌های ۱۷ تا ۲۱)

-۱۱۳

(حسین هابیلو)

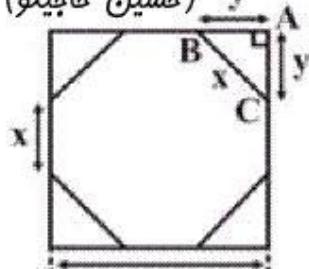
می‌دانیم که در مثلث قائم‌الزاویه، میانه‌ی وارد بر وتر نصف وتر است، پس در شکل مقابل $\triangle MAC$ متساوی الساقین است و ارتفاع‌های وارد بر ضلع‌های MC و MA در این مثلث با هم برابرند، یعنی کافیست که طول ارتفاع AH را حساب کنیم:

$$AH^2 = BH \times HC \Rightarrow AH^2 = 2 \times 4 \Rightarrow AH = 2\sqrt{2} \Rightarrow CH' = AH = 2\sqrt{2}$$

(هنرسه - صفحه‌ی ۶۵)

-۱۱۴

(حسین هابیلو)

نکته: اگر هشت ضلعی منتظمی به طول ضلع x درون مربعی به طول ضلع a محاط شود، آن‌گاه $x(a+1) = (\sqrt{2}+1)a$ یا به عبارت دیگر $a(x+1) = (\sqrt{2}-1)a$.

با توجه به شکل مقابل، مقدار y مورد نظر سؤال است. در مثلث متساوی الساقین و قائم‌الزاویه ABC، داریم:

$$y = \frac{\sqrt{2}}{2}x \Rightarrow y = \frac{\sqrt{2}}{2}(\sqrt{2}-1)a \xrightarrow{a=2} y = \frac{\sqrt{2}}{2}(\sqrt{2}-1)(2) = \sqrt{2}(\sqrt{2}-1) = 2 - \sqrt{2}$$

(هنرسه - صفحه‌ی ۶۷، مسئله ۲۰)

-۱۱۵

(امیرحسین ابومیوب)

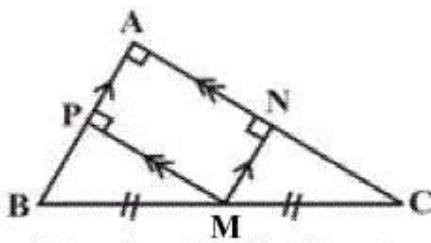
مطابق شکل، از آن جا که $MN \parallel BA$ عمودند، با هم موازیند، بنابراین از آن جا که M وسط BC است، طبق عکس قضیهٔ تالس N نیز وسط AC است و طبق نتیجهٔ قضیهٔ تالس $AB = 2MN = 3$
 $AC = 2MP = 4$ به طریق مشابه

$$\Rightarrow BC = \sqrt{AB^2 + AC^2} = \sqrt{3^2 + 4^2} = 5$$

اگر AH ارتفاع وارد بر وتر باشد، آنگاه:

$$S(\Delta ABC) = \frac{\Delta}{2} = \frac{AB \times AC}{2}$$

$$\Rightarrow AH = \frac{AB \times AC}{BC} = \frac{3 \times 4}{5} = \frac{12}{5}$$

(هنرسهٔ ۱ - صفحه‌های ۳۱، ۳۶، ۴۷، ۵۰ و ۸۱)

-۱۱۶

(محمدابراهیم گیتیزاده)

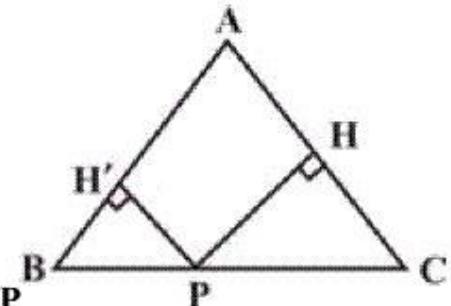
طبق فرض $\triangle ABC$ متساوی الساقین است $\hat{B} = \hat{C}$

$$\hat{H} = \hat{H}' \rightarrow \triangle HPC \sim \triangle H'BP$$

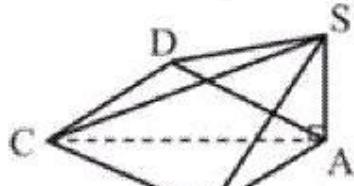
$$\Rightarrow \frac{HP}{H'P} = \frac{PC}{BP} \xrightarrow{HP=2H'P} \frac{2}{1} = \frac{PC}{BP}$$

$$\Rightarrow \frac{2+1}{1} = \frac{PC+BP}{BP} \Rightarrow 3 = \frac{BC}{BP} \Rightarrow BC = 3BP$$

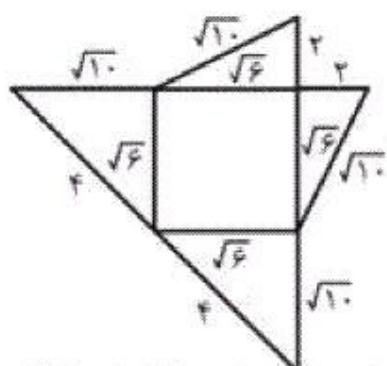
(هنرسهٔ ۱ - صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

(سراسری تبدیل فارج از کشور - ۹۱)

$$AC = \sqrt{2} \times \text{side length} = \sqrt{2} \times \sqrt{6} = \sqrt{12}$$

(هندسه ا - صفحه های ۱۳۵ تا ۱۳۹)

مطابق شکل، در هرم شکل مقابل، $ABCD$ مربع به طول ضلع $\sqrt{6}$ است که قاعده‌ی این هرم است.
همچنین $SA = 2$ ، کوتاه‌ترین یال این هرم است.
همانطور که در شکل ملاحظه می‌کنید SC بلندترین یال این هرم است.

$$\text{SC} = \sqrt{SA^2 + AC^2}$$

$$= \sqrt{2^2 + (\sqrt{12})^2} = \sqrt{16} = 4$$

توجه کنید که شکل گسترده‌ی این هرم به صورت مقابل است.

(حسین حاجیلو)

همان‌طور که در صفحات ۱۳۸ و ۱۳۹ کتاب درسی ثابت شده است، اگر شکل فضایی مفروض را با صفحه‌ای به فاصله x از قاعده‌ی پایینی استوانه قطع دهیم، آن‌گاه مساحت مقطع حاصل برابر با $\pi x^2 - \pi R^2$ است.

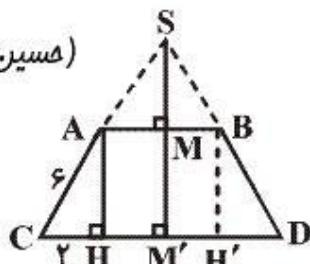
با توجه به توضیح بالا و در نظر گرفتن $x = R - d$ ، داریم:

$$S = \pi R^2 - \pi(R-d)^2 = \pi(R^2 - (R-d)^2) = \pi(2Rd - d^2)$$

(هندسه ا - صفحه های ۱۳۸ و ۱۳۹)

-۱۱۹

(حسین هاجیلو)

با توجه به فرض مسأله، در شکل مقابل $AB = 5$ و $AC = BD = 6$ و $CD = 9$. از آن جا که دو مثلث ACH و BH' با هم مساوی هستند، می‌توان نوشت:

$$CH = DH' = \frac{CD - AB}{2} = \frac{9 - 5}{2} = 2$$

$\Delta ACH \xrightarrow{\hat{H}=90^\circ} AH = \sqrt{AC^2 - CH^2} = \sqrt{36 - 4} = 4\sqrt{2} \Rightarrow MM' = AH = 4\sqrt{2}$ از آن جا که $AB \parallel CD$ و $SCD \sim SAB$ ، دو مثلث SCD و SAB ، طبق حالت تساوی زاویه‌ها متشابه‌ند. در هر دو مثلث متشابه، نسبت ارتفاعات متناظر برابر با نسبت تشابه است، پس:

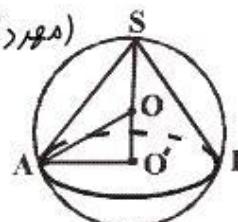
$$\frac{SM}{SM'} = \frac{AB}{CD} \Rightarrow \frac{SM}{SM + MM'} = \frac{5}{9} \Rightarrow \frac{SM}{SM + 4\sqrt{2}} = \frac{5}{9} \Rightarrow$$

$$9SM = 5SM + 2 \cdot 4\sqrt{2} \Rightarrow 4SM = 2 \cdot 4\sqrt{2} \Rightarrow SM = 5\sqrt{2}$$

(هنرسه ۱-صفحه‌های ۵۷ و ۹۱)

-۱۲۰

(مهرداد ملوندی)

$$\begin{cases} SO = AO = 6 & \text{(شعاع کره)} \\ SO' = 9 \Rightarrow OO' = SO' - SO = 9 - 6 = 3 & \end{cases}$$

$$\begin{aligned} \Delta O O' &\xrightarrow{\hat{O}'=90^\circ} AO'^2 = AO'^2 + OO'^2 \Rightarrow 6^2 = AO'^2 + 3^2 \\ &\Rightarrow AO' = \sqrt{6^2 - 3^2} = \sqrt{27} \end{aligned}$$

$$\frac{\text{حجم مخروط}}{\text{حجم کره}} = \frac{\frac{1}{3}\pi(AO')^2(SO')}{\frac{4}{3}\pi(SO)^3} = \frac{\frac{1}{3}\pi(\sqrt{27})^2(9)}{\frac{4}{3}\pi(6)^3} = \frac{9}{32}$$

(هنرسه ۱-صفحه‌های ۱۳۴ تا ۱۳۶)

(محمد طاهر شعاعی)

مثلث به اضلاع ۳، ۴ و ۵ قائم الزاویه است، داریم:

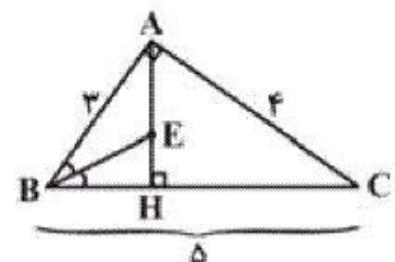
$$AB^2 = BH \cdot BC \Rightarrow 9 = BH \times 5 \Rightarrow BH = \frac{9}{5} = 1.8$$

$$\frac{AH \times BC}{2} = \frac{AB \times AC}{2} \Rightarrow AH = \frac{3 \times 4}{5} = \frac{12}{5} = 2.4$$

$$\hat{B} \text{ نیم ساز } BE \Rightarrow \frac{AE}{EH} = \frac{AB}{BH} \Rightarrow \frac{AE}{AH} = \frac{AB}{AB + BH}$$

$$\Rightarrow \frac{AE}{2.4} = \frac{3}{3+1.8} = \frac{3}{4.8} \Rightarrow AE = \frac{3}{2}$$

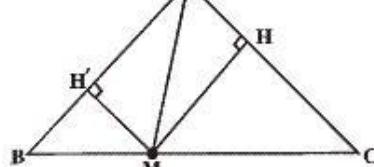
(هنر سهی ۲ - صفحه های ۱۹ و ۲۰)

(مهرداد ملوندی)

با توجه به شکل، فرض می کنیم $MH > MH'$ که طبق فرض داریم:

$$MH - MH' = 2 \quad (1)$$

از طرفی اگر از نقطه‌ای روی قاعده‌ی رومی قاعده‌ی مثلث متساوی الساقین، دو خط به موازات دو ساق رسم کنیم تا آنها را قطع کند، آنگاه مجموع طول پاره‌خط‌های ایجاد شده $MH + MH' = 4$ برابر طول ساق مثلث است، پس:

$$\xrightarrow{(1),(2)} MH = 3, MH' = 1$$

طبق قضیه‌ی فیثاغورس در مثلث قائم الزاویه AHM داریم:

$$\begin{cases} AM^2 = AH^2 + MH^2 \\ AH = MH' = 1 \end{cases} \Rightarrow AM^2 = 1^2 + 3^2 = 10 \Rightarrow AM = \sqrt{10}.$$

(هنر سهی ۲ - صفحه های ۲۱)

-۱۲۳

(امیرحسین ابوالمحبوب)

$$\stackrel{\Delta}{ABC} : BC < AB \Rightarrow \hat{A}_1 < \hat{C}_1$$

$$\stackrel{\Delta}{ADC} : CD < AD \Rightarrow \hat{A}_2 < \hat{C}_2$$

$$\left. \begin{array}{l} \stackrel{\Delta}{ABC}, \stackrel{\Delta}{ADC} : AC = AC \\ AD = BC \\ DC < AB \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{عكس قضیه‌ی لولا}} \hat{A}_2 < \hat{C}_1$$

اما نامساوی گزینه‌ی ۳ در حالت کلی برقرار نیست.

(هندسه‌ی ۲ - صفحه‌های ۱۹ تا ۲۸)

-۱۲۴

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۲۳۳، سوال ۱۱۴۹)

$$\hat{D}_1 = \frac{\widehat{CBE} + \widehat{FM}}{2} = \frac{\widehat{CBE} + \widehat{EM}}{2} = \frac{\widehat{CBM}}{2}$$

$$\begin{cases} \hat{M} = ۷^\circ \Rightarrow \widehat{BC} = ۱۴^\circ \\ \hat{B} = ۶^\circ \Rightarrow \widehat{CFM} = ۱۲^\circ \end{cases} \Rightarrow \widehat{BM} = ۱۰^\circ$$

$$\Rightarrow \hat{C} + \hat{D}_1 = \frac{\widehat{BM}}{2} + \frac{\widehat{CBM}}{2} = \frac{۱۰^\circ}{2} + \frac{۱۴^\circ + ۱۰^\circ}{2}$$

$$= ۵^\circ + ۱۲^\circ = ۱۷^\circ$$

(هندسه‌ی ۲ - صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

-۱۲۵

(محمدابراهیم کیم زاده)

$$\hat{M} = \frac{\widehat{APF} - \widehat{CD}}{2} = \frac{۱۸^\circ - \widehat{AB}}{2}$$

$$\hat{N} = \frac{\widehat{AB} + \widehat{CD}}{2} = \widehat{AB}$$

$$\hat{M} = ۲\hat{N} \Rightarrow \frac{۱۸^\circ - \widehat{AB}}{2} = ۲\widehat{AB} \Rightarrow ۵\widehat{AB} = ۱۸^\circ$$

$$\Rightarrow \widehat{AB} = \widehat{BC} = \widehat{CD} = ۳۶^\circ$$

$$\hat{FOD} = \widehat{FD} = ۱۸^\circ - ۳\widehat{AB} = ۷۲^\circ$$

(هندسه‌ی ۲ - صفحه‌های ۶۱ تا ۷۰)

-۱۲۶

(نویر مهندی)

با توجه به شکل، طول OH مورد نظر است، داریم:

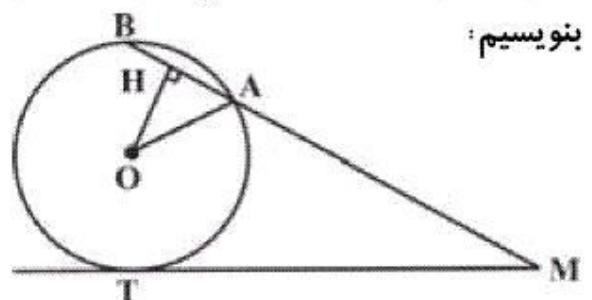
$$MT^2 = MA \cdot MB \Rightarrow (4\sqrt{6})^2 = \lambda(\lambda + AB)$$

$$\Rightarrow 96 = \lambda(\lambda + AB) \Rightarrow AB = 4$$

اکنون با توجه به اینکه شعاع عمود بر وتر، آن وتر را نصف می‌کند، می‌توانیم بنویسیم:

$$OA^2 = OH^2 + \left(\frac{AB}{2}\right)^2$$

$$\Rightarrow OH = \sqrt{36 - 4} = \sqrt{32} = 4\sqrt{2}$$

(هنرمه‌ی ۲ - صفحه‌های ۴۸، ۷۴ تا ۷۸)

(رضا عباسی اصل)

-۱۲۷

$$\left(\frac{-4+2}{2}, \frac{1-1}{2} \right) = (-1, 0)$$

وسط EF منطبق بر مرکز تقارن است و داریم:

$$\left(\frac{\alpha - 1 + 0}{2}, \frac{3\beta + 3}{2} \right) = (-1, 0)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{\alpha - 1}{2} = -1 \Rightarrow \alpha = -1 \\ \frac{3\beta + 3}{2} = 0 \Rightarrow \beta = -1 \end{cases} \Rightarrow \alpha - 2\beta = 1$$

(هنرمه‌ی ۲ - صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۳)

-۱۲۸-

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۲۶، سؤال ۱۷۵)

اگر $O = (2,1)$ مرکز تجانس و $A' = (x', y')$ تصویر نقطه‌ی $A = (x, y)$ تحت تجانس مورد نظر باشد، آنگاه:

$$\overrightarrow{OA'} = 2\overrightarrow{OA} \Rightarrow A' - O = 2(A - O) \Rightarrow A = \frac{1}{2}(A' + O)$$

$$\Rightarrow (x, y) = \frac{1}{2}(x' + 2, y' + 1) \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{x' + 2}{2} \\ y = \frac{y' + 1}{2} \end{cases}$$

مختصات به دست آمده را در معادله‌ی خط $1 - 2x = y$ ، جایگذاری می‌کنیم.

داریم:

$$\frac{1}{2}(y' + 1) - 2 \times \frac{1}{2}(x' + 2) = 1 \Rightarrow \frac{1}{2}y' - x' = \frac{5}{2} \Rightarrow y' - 2x' = 5 \Rightarrow \begin{cases} a = -2 \\ b = 5 \end{cases}$$

(هندسه‌ی ۲ - صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۲۲)

-۱۲۹-

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۲۸، سؤال ۱۹۷)

خط AB با خط Δ موازی است بنابراین با هر صفحه‌ی گذرنده از خط Δ نیز موازی می‌باشد. از طرفی می‌دانیم اگر خطی با صفحه‌ای موازی باشد، فاصله‌ی هر دو نقطه از خط، تا صفحه‌ی مورد نظر، مساوی است. پس تمامی صفحات گذرنده بر خط Δ ، فاصلی مساوی از نقاط A و B دارند.

(هندسه‌ی ۲ - صفحه‌های ۱۳۲ تا ۱۳۹ و ۱۵۱)

-۱۳۰-

(محمدابراهیم گیتی زاده)

خطی بر یک صفحه عمود است که بر دو خط متقطع در آن صفحه عمود باشد. بنابراین، اگر خطی فقط بر خط D (که هم در صفحه‌ی P و هم در صفحه‌ی P' قرار دارد) عمود باشد، لزومی ندارد که بر صفحه‌ی P یا P' نیز عمود باشد.

(هندسه‌ی ۲ - صفحه‌های ۱۴۹ تا ۱۵۹)

-۱۳۱

(همید کروسی)

$$\text{«۱»: گزینه‌ی } \begin{cases} a = -3 \\ b = 1 \end{cases} \Rightarrow |-3 + 1| \neq |-3| + |1| \Rightarrow 2 \neq 4$$

$$\text{«۲»: گزینه‌ی } \begin{cases} a = -5 \\ b = -6 \end{cases} \Rightarrow -5 > -6 \Rightarrow \frac{6}{5} < 1$$

اول نیست. $a = 6 \Rightarrow 2^6 + 1 = 65$: گزینه‌ی «۳»

$$\text{«۴»: گزینه‌ی } \frac{1}{2} \times \frac{2}{3} \times \cdots \times \frac{n-2}{n-1} \times \frac{n-1}{n} = \frac{1}{n}$$

(جبر و احتمال - صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

-۱۳۲

(رضا پورحسینی)

$$x^2 + y^2 + 1 \geq xy + x + y \xrightarrow{x \geq 0} 2x^2 + 2y^2 + 2 \geq 2xy + 2x + 2y$$

$$\Leftrightarrow 2x^2 + 2y^2 + 2 - 2xy - 2x - 2y \geq 0.$$

$$\Leftrightarrow x^2 + x^2 + y^2 + y^2 + 1 + 1 - 2xy - 2x - 2y \geq 0.$$

$$\Leftrightarrow (x^2 - 2xy + y^2) + (x^2 - 2x + 1) + (y^2 - 2y + 1) \geq 0.$$

$$\Leftrightarrow (x - y)^2 + (x - 1)^2 + (y - 1)^2 \geq 0.$$

(جبر و احتمال - صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

-۱۳۳-

(امیرحسین ابومحبوب)

بر اساس برهان خلف ثابت می شود حاصل $1 \times 19 + 1 \times 3 \times 5 \times 7 \times \dots$ یا $2 \times 3 \times 5 \times 7 \times \dots \times 19$ عددی است یا عامل اولی بزرگ تر از ۱۹ دارد. در بین گزینه ها تنها ۲۳ عددی اول و بزرگ تر از ۱۹ است و سایر گزینه ها عوامل اول کوچک تر از ۱۹ دارند، بنابراین بخش پذیری عدد مورد نظر بر ۲۳ را نمی توان به طور قطعی رد کرد.

(جبر و احتمال - صفحه های ۲۸ تا ۳۰)

-۱۳۴-

(علی ساویس)

مکعب $3 \times 3 \times 3$ را به ۲۷ مکعب $1 \times 1 \times 1$ تقسیم می کنیم. چنانچه ۲۸ نقطه در مکعب $3 \times 3 \times 3$ انتخاب شود، حداقل ۲ تا از این نقاط در یکی از مکعب های $1 \times 1 \times 1$ قرار می گیرند و در این حالت این دو نقطه فاصله ای کمتر از قطر مکعب $1 \times 1 \times 1$ یعنی $\sqrt{3}$ دارند.

(جبر و احتمال - صفحه های ۳۱ تا ۳۳)

-۱۳۵-

در بدترین حالت، اعداد ۱۶, ۱۵, ۱۴, ۷, ۶, ۵, ۴, ۳, ۲, ۱ در زیرمجموعه هستند و هنوز هیچ دو عضوی با مجموع ۱۴ نداریم. اما با افزودن یک عضو جدید، قطعاً مجموع ۱۴ ایجاد می شود. پس حداقل ۱۱ عضو لازم است.

(جبر و احتمال - صفحه های ۳۱ تا ۳۳)

-۱۳۶-

(کتاب نوروز، صفحه ۱۳، سؤال ۲۱)

دقت شود که دو عضو $\{1, 2\}$ و $\{2, 1\}$ یکسان هستند. پس مجموعه ای اصلی دارای ۵ عضو است و می خواهیم تعداد کل زیرمجموعه های آن را محاسبه کنیم که فاقد این عضو باشند و آن برابر است با $16 = 2^5 - 1$.

(جبر و احتمال - صفحه های ۳۸ تا ۴۳)

-۱۳۷-

(عنایت الله کشاورزی)

نکته، اگر A یک مجموعه‌ی دلخواه باشد، همواره $\phi \in P(A)$ می‌باشد. با توجه به نکته فوق $\phi \in P(A - B)$ است و چون $\phi \in P(A) - P(B)$ ، نتیجه این است که $\phi \notin P(A) - P(B)$. پس امکان تساوی $P(A - B) = P(A) - P(B)$ وجود ندارد.

(جبر و احتمال- صفحه‌های ۴۳ تا ۴۵)

-۱۳۸-

(مهدی عزیزی)

گزینه‌ی «۱»: اگر $B = \{\{1,2\}\}$ و $A = \{1,2\}$ باشند و $x = 1$ در این صورت:

$$x = 1 \in A, A \in B \xrightarrow{\text{ولی}} x = 1 \notin B$$

گزینه‌ی «۲»: اگر $C = \{\{1,2\}\}$ و $B = \{1,2\}$ ، $A = \{1\}$ باشند، در این صورت $A \notin C$ است ولی $B \in C$ و $A \subseteq B$

گزینه‌ی «۳»: اگر $B = \{1,3\}$ و $A = \{1,2\}$ بوده و $x = 1$ در این صورت:

$$x = 1 \in A, A \not\subseteq B \xrightarrow{\text{ولی}} x = 1 \in B$$

گزینه‌ی «۴»: همواره صحیح است.

$$\begin{cases} A \subseteq B \\ x \notin B \end{cases} \Rightarrow x \notin A$$

(جبر و احتمال- صفحه‌های ۳۴ تا ۳۵)

-۱۳۹-

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۳۳، سؤال ۲۲۵)

$$A' \cup B = B' - A = B' \cap A' = A' - B \Rightarrow A' \cup B = A' - B \Rightarrow B = \emptyset$$

(جبر و احتمال- صفحه‌های ۴۶ تا ۵۴)

-۱۴۰

(علیرضا شریف‌خطیبی)

$$A \cup B = B \Rightarrow A \subset B \Rightarrow A \cap B = A$$

$$A \Delta B = (A - B) \cup (B - A) = B - A = B \cap A'$$

$$[(B \cap A') \cup (A' \cup B')]' = (B \cap A')' \cap (A' \cup B')'$$

$$= (A \cup B') \cap \overbrace{(A \cap B)}^A = (A \cup B') \cap A = A$$

(جبر و احتمال - صفحه‌های ۴۶ تا ۵۷)

-۱۴۱

(معصومه گرانی)

با تغییر واحد اندازه‌گیری از سانتی‌متر به میلی‌متر، باید اندازه‌گیری دوباره انجام شده و با اندازه‌ی جدید مدل‌سازی صورت گیرد.

(آمار و مدل‌سازی - صفحه‌های ۹ و ۱۳)

-۱۴۲

(محمدعلی نادرپور)

بدیهی است متغیر اول کیفی اسمی است چون نوع نقص فنی را مشخص می‌کند و متغیر دوم یعنی تعداد نقص‌ها کمی گستته است.

(آمار و مدل‌سازی - صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

-۱۴۳

(امیرحسین ابومبوب)

طبق داده‌های موجود در جدول، فراوانی تجمعی دسته‌های سوم و پنجم به ترتیب برابر $(x + 14)$ و $(4x + 20)$ است. بنابراین داریم:

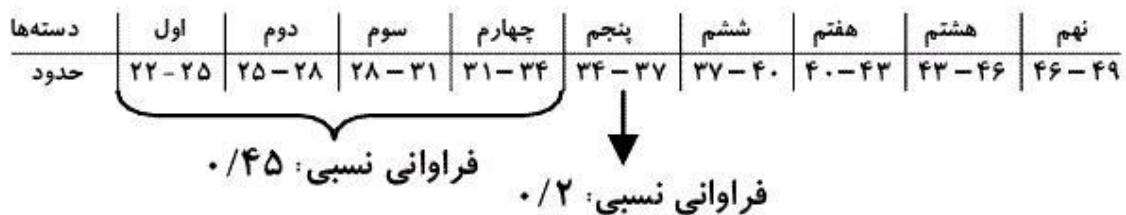
$$4x + 20 = 2(x + 14) \Rightarrow 2x = 8 \Rightarrow x = 4$$

تعداد کل داده‌ها برابر است با:

$$\frac{3 \times 4}{4} \times 100 = 30 = \text{درصد فراوانی نسبی دسته‌ی چهارم}$$

(آمار و مدل‌سازی - صفحه‌های ۴۶ تا ۵۷)

(سراسری فارج از کشور ریاضی - ۱۹)

پس فرابانی نسبی داده‌های کم‌تر از ۳۷ برابر $۰/۶۵ + ۰/۴۵ = ۰/۲$ است و در نتیجه تعداد آن‌ها برابر است با:

$$۱۲۰ \times 0/65 = 78$$

(آمار و مدل‌سازی - صفحه‌های ۱۴۶ تا ۱۵۶)

«۱۴۵- گزینه‌ی «۳»

(میئم همزه‌لویی)

می‌دانیم که مساحت نمودار مستطیلی یک سری داده‌ی آماری، برابر مساحت زیر نمودار چندبر فرابانی آن داده‌هاست. از طرفی اختلاف بین مرکزهای دو دسته‌ی متولی در نمودار چندبر فرابانی، برابر طول دسته‌ها در نمودار مستطیلی است.

$$6 = طول دسته‌ها در نمودار مستطیلی$$

$$72 = فرابانی کل \times طول دسته‌ها = مساحت نمودار مستطیلی$$

$$12 = فرابانی کل \Rightarrow 72 = (فرابانی کل) \times 6 \Rightarrow$$

$$12 = فرابانی تجمعی دسته‌ی آخر = فرابانی کل$$

(آمار و مدل‌سازی - صفحه‌های ۸۲ تا ۹۱)

-۱۴۶

(معصومه گرانی)

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$1, 12, 14, 15, 16, 23, 27 = بزرگ‌ترین داده = a$$

چون تعداد داده‌ها فرد است، میانه برابر داده‌ی است که در وسط قرار می‌گیرد
 $c = 15$.

میانه‌ی نیمه‌ی اول داده‌ها برابر ۱۲ و میانه‌ی نیمه‌ی دوم داده‌ها برابر ۲۳ است
پس $b = 12$ و $d = 23$.

$$\frac{a+c}{b+d} = \frac{10+15}{12+23} = \frac{25}{35}$$

(آمار و مدل‌سازی - صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۲۱)

$$\overline{ax - 1} = a\bar{x} - 1 \Rightarrow a\left(\frac{46 + b}{1 + a}\right) - 1 = 9 / \wedge \Rightarrow a(46 + b) = 1 + a$$

$$\xrightarrow{a+b=1} a(46 + 1 - a) = 1 + a \Rightarrow a^2 - 56a + 1 + a = 0$$

$$\Rightarrow (a - 2)(a - 54) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = 2 \Rightarrow b = 1 \\ a = 54 \Rightarrow b = -44 \xrightarrow{b > 0} \text{غ.ق.ق.} \end{cases}$$

(آمار و مدل‌سازی - صفحه‌های ۱۲۵ تا ۱۳۸)

- ۱۴۸ (سراسری خارج از کشور تهریبی - ۸۸)

بیشترین فراوانی مربوط به برگ ۵ در ساقه‌ی ۴ می‌باشد و بنابراین ۴۵ = مد.

$$34 = \text{داده‌ی هشتم} = \text{میانه} \xrightarrow{\text{فرد}} 6 + 5 + 4 = 15$$

داده‌های کمتر از مد و بیشتر از میانه: ۳۶, ۳۷, ۳۹, ۴۴

$$\bar{x} = \frac{36 + 37 + 39 + 44}{4} = \frac{156}{4} = 39$$

$$\sigma^2 = \frac{(-3)^2 + (-2)^2 + 0^2 + 5^2}{4} = \frac{38}{4} = 9.5$$

(آمار و مدل‌سازی - صفحه‌های ۹۶ تا ۱۱۳، ۹۹ و ۱۱۸)

(سعید زوارقی)

مجموع تفاضل‌های میانگین از داده‌ها برابر صفر است، پس داریم:

$$a + ۳ + ۱ + ۰ + (-۲) + b = ۰ \Rightarrow a + b = -۲$$

$$a - b = ۱۲$$

دامنه تغییرات برابر با ۱۲ است. پس:

$$\Rightarrow \begin{cases} a + b = -۲ \\ a - b = ۱۲ \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = ۵ \\ b = -۷ \end{cases}$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{N} = \frac{5^2 + 3^2 + 1^2 + 0^2 + (-2)^2 + (-7)^2}{6}$$

$$= \frac{۸۸}{6} = \frac{۴۴}{3}$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{۴۴}{3}} = ۲\sqrt{\frac{۱۱}{3}} \Rightarrow CV = \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{۲\sqrt{\frac{۱۱}{3}}}{\sqrt{۳۳}} = \frac{۲}{3} \approx 67\%$$

(آمار و مدل‌سازی - صفحه‌های ۱۱۴ و ۱۱۵)

(سیاهه مامان)

$$\bar{x}_1 = \frac{\sum x_i}{n} \Rightarrow 15 = \frac{\sum x_i}{3} \Rightarrow \sum x_i = 45. \quad (1)$$

$$\sigma_1^2 = \frac{\sum (x_i - \bar{x}_1)^2}{n} \Rightarrow \frac{\sum (x_i - \bar{x}_1)^2}{3} = 9$$

$$\Rightarrow \sum (x_i - \bar{x})^2 = 32 \quad (2)$$

مجموع ۱۰ داده = ۱۲ + ۱۸ + \sum x_i = ۳۰ + ۱۲ = ۴۵.

$$\Rightarrow \bar{x}_2 = \frac{45}{3} = 15$$

بنابراین میانگین داده‌ها تغییر نکرده است. داریم:

$$\sigma_2^2 = \frac{\sum (x_i - \bar{x}_2)^2}{10} = \frac{32 + (18 - 15)^2 + (12 - 15)^2}{10}$$

$$= \frac{32 + 9 + 9}{10} = 5$$

(آمار و مدل‌سازی - صفحه‌های ۱۲۵ و ۱۲۶)

(علی اصغر محمدی)

اگر فاصله‌ی جسم تا منبع نور نقطه‌ای را p و فاصله‌ی سایه را q بنامیم،

$$\frac{S'}{S} = \frac{q}{p}$$

می‌توان نوشت:

$$p = 5 \text{ cm}, q = 10 \text{ cm}$$

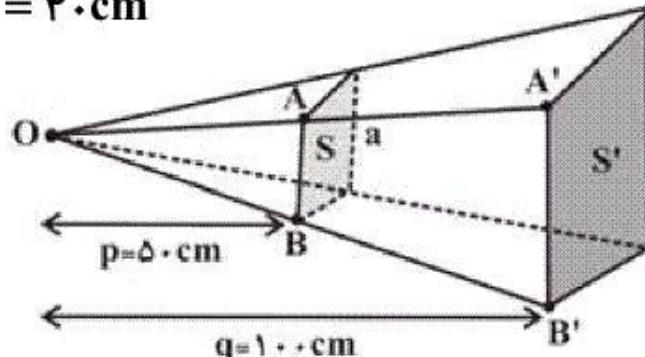
اما بر اساس داده‌های سؤال داریم:

$$S' = S + 48 \text{ cm}^2$$

$$\frac{S + 48}{S} = \left(\frac{10}{5}\right)^2 = 4 \Rightarrow S + 48 = 4S \quad \text{پس می‌توان نوشت:}$$

$$\Rightarrow 3S = 48 \Rightarrow S = 16 \text{ cm}^2 \xrightarrow{\text{ضلع مربع} = a} a^2 = 16 \text{ cm}^2$$

$$\Rightarrow a = \sqrt{16} = 4 \text{ cm}$$

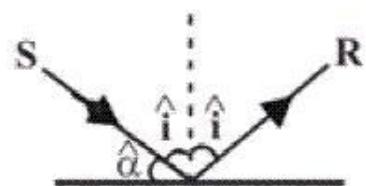

(فیزیک ا - صفحه‌های ۸۸ تا ۹۱)

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۳۰، سؤال ۳۰)

$$2\hat{i} = 2\hat{\alpha} \Rightarrow \hat{i} = \hat{\alpha}$$

$$\hat{i} + \hat{\alpha} = 90^\circ \Rightarrow 2\hat{i} = 90^\circ \Rightarrow \hat{i} = 45^\circ$$

(فیزیک ا - صفحه‌های ۹۳ تا ۹۶)

(منوچهر مردی)

چون تصویر جسم AB به صورت مستقیم تشکیل شده است، پس مجازی است و چون جسم و تصویر مجازی آن در دو طرف وسیله‌ی نوری M قرار دارند، بنابراین وسیله‌ی نوری M آینه است. از طرفی چون تصویر مجازی کوچک‌تر از جسم است، بنابراین وسیله‌ی نوری M آینه‌ی محدب می‌باشد.

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۱۰ و ۱۴۳ تا ۱۵۲)

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۴۲، سؤال ۳۱۸)

$$m = \frac{f}{p+f} \Rightarrow \begin{cases} m_1 = \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{1}{6} = \frac{f}{p_1 + f} \Rightarrow p_1 = 5f \\ m_2 = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{4} = \frac{f}{p_2 + f} \Rightarrow p_2 = 3f \end{cases}$$

چون بزرگ‌نمایی افزایش یافته است، پس جسم به آینه نزدیک شده است و بنابراین داریم:

$$p_2 = p_1 - \lambda \Rightarrow 3f = 5f - \lambda \Rightarrow 2f = \lambda \Rightarrow f = 4\text{cm}$$

$$r = 2f \Rightarrow r = 2 \times 4 = 8\text{cm}$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۱۶)

$$p + q = 24 \Rightarrow 5q + q = 24$$

$$\Rightarrow q = 4\text{cm}, p = 5 \times 4 = 20\text{cm}$$

$$\frac{1}{p} - \frac{1}{q} = -\frac{1}{f} \Rightarrow \frac{1}{20} - \frac{1}{4} = -\frac{1}{f} \Rightarrow f = 5\text{cm}$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۱۶)

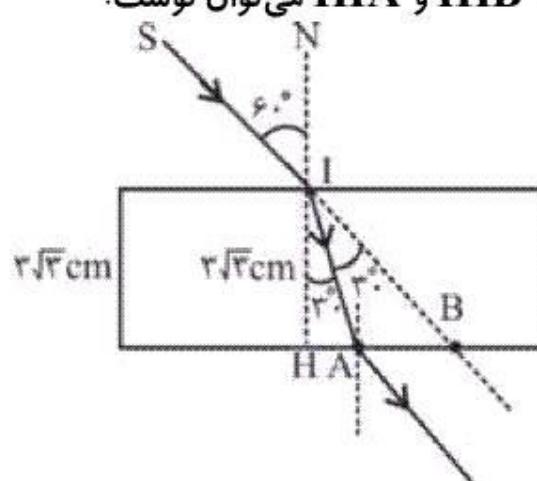
(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۳۴۳، سؤال ۳۲۳)

با توجه به شکل، ابتدا زاویه‌ی پرتو شکست در تیغه را حساب می‌کنیم:

$$n_s \sin i = n_r \sin r$$

$$1 \times \sin 60^\circ = \sqrt{3} \sin r \Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{2} = \sqrt{3} \sin r$$

$$\Rightarrow \sin r = \frac{1}{2} \Rightarrow r = 30^\circ$$

اکنون برای مثلث‌های ΔHIA و ΔHIB می‌توان نوشت:

$$\tan 30^\circ = \frac{\overline{AH}}{\overline{IH}} \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{\overline{AH}}{3\sqrt{3}} \Rightarrow \overline{AH} = 3\text{cm}$$

$$\tan 60^\circ = \frac{\overline{BH}}{\overline{IH}} \Rightarrow \sqrt{3} = \frac{\overline{BH}}{3\sqrt{3}} \Rightarrow \overline{BH} = 9\text{cm}$$

$$\overline{HA} + \overline{AB} = \overline{HB} \Rightarrow 3 + \overline{AB} = 9 \Rightarrow \overline{AB} = 6\text{cm}$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۲۲ تا ۱۲۹)

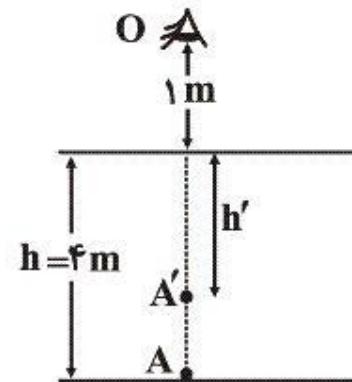
-۱۵۷

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۳۴۳، سؤال ۳۲۲)

فاصله‌ی دیده شدن نقطه‌ی روشن از چشم شخص، برابر با OA' است. بنابراین داریم:

$$h' = \frac{h}{n} = \frac{4}{4} \Rightarrow h' = 3\text{m}$$

$$OA' = 1 + h' \Rightarrow OA' = 1 + 3 = 4\text{m}$$

(فیزیک ا - صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۳۲ ||| ۳۲)

-۱۵۸

(بعادر کامران)

برای آن که پرتوهایی که به صورت موازی به عدسی همگرای اول می‌تابند از عدسی همگرای دوم به صورت موازی خارج شوند، باید کانون عدسی‌ها بر هم منطبق باشد.

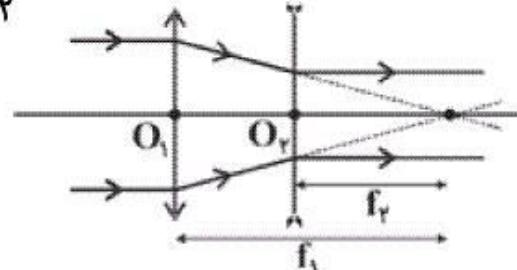
با توجه به شکل صفحه‌ی بعد، دو مثلث ΔABC و $\Delta A'B'C$ با هم متشابه‌اند، بنابراین داریم:

$$\frac{f_1}{f_2} = \frac{\overline{AB}}{\overline{A'B'}} \Rightarrow \frac{f_1}{f_2} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} = 0.5$$

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۳۵، سؤال ۳۳۷)

چون پرتویی که موازی با محور اصلی عدسی همگرا به آن تابیده است به صورت موازی با محور اصلی عدسی واگرا از آن خارج شده است، باید کانون اصلی دو عدسی بر هم منطبق باشند. با توجه به شکل داریم:

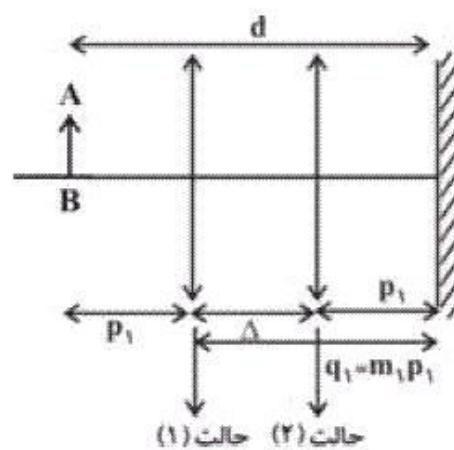
$$O_1 O_2 + f_2 = f_1 \Rightarrow O_1 O_2 = f_1 - f_2$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۴۳ تا ۱۵۲)

(علی بگلو)

مکان جسم و پرده ثابت است و با جابه‌جایی عدسی در دو حالت، تصویری حقیقی روی پرده تشکیل می‌شود. در حالت اول که بزرگ‌نمایی بزرگ‌تر از یک است، جسم بین $2F$ و F و تصویر خارج از $2F$ تشکیل می‌شود. در حالت دوم جسم خارج از $2F$ و تصویر بین $2F$ و F تشکیل می‌شود. فاصله‌ی جسم تا عدسی در حالت اول برابر با فاصله‌ی تصویر تا عدسی در حالت دوم است، بنابراین با توجه به شکل زیر داریم:

$$d = p_1 + q_1$$

$$\Rightarrow 2p_1 + \Delta = p_1 + m_1 p_1 \Rightarrow \Delta = (m_1 - 1)p_1$$

$$\Rightarrow \Delta = (2 - 1) \times 18 \Rightarrow \Delta = 18 \text{ cm}$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۴۳ تا ۱۵۶)

-۱۶۱

(ملیحه جعفری)

در دوربین نجومی که از یک شئ بسیار دور، تصویری در بی‌نهایت تشکیل می‌دهد، کانون عدسی شئی بر کانون عدسی چشمی منطبق است. در نتیجه فاصله‌ی دو عدسی برابر با مجموع فاصله‌های کانونی عدسی چشمی و شئی است. بنابراین داریم:

$$f_0 + f_e = f_0 + \frac{100}{D_e} \Rightarrow 85 = f_0 + \frac{100}{20}$$

$$\Rightarrow f_0 = 8. \text{cm} \Rightarrow D_0 = \frac{100}{f_0(\text{cm})} = \frac{100}{8} \Rightarrow D_0 = 1/25\text{d}$$

(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۱۵۶ تا ۱۶۴)

-۱۶۲

(جلال الدین صادقی)

با توجه به شکل، مشخص است که $\vec{C} + \vec{D} = \vec{B}$ و $\vec{A} + \vec{B} + \vec{E} = \vec{0}$ می‌باشد، پس گزینه‌ها به صورت زیر خلاصه می‌شوند.

$$\text{«۱»: } (\vec{A} + \vec{B} + \vec{E}) + \vec{B} - \vec{C} = \vec{D}$$

$$\text{«۲»: } (\vec{A} + \vec{B} + \vec{E}) + \vec{C} + \vec{D} = \vec{B}$$

$$\text{«۳»: } 2(\vec{A} + \vec{B} + \vec{E}) - \vec{B} + \vec{C} = -\vec{D}$$

$$\text{«۴»: } (\vec{C} + \vec{D}) + \vec{B} + 2\vec{E} = 2(\vec{B} + \vec{E}) = -2\vec{A}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۸ تا ۲۸)

-۱۶۳

(کاظم شاهمنکی)

برداری که با جهت مثبت محور X ها زاویه‌ی ۴۵ درجه می‌سازد، دارای مؤلفه‌های یکسانی است، بنابراین می‌توان نوشت:

$$6\vec{i} + 8\vec{j} = (\alpha\vec{i} + \alpha\vec{j}) + (3\vec{i} + \beta\vec{j})$$

$$\Rightarrow 6\vec{i} + 8\vec{j} = (\alpha + 3)\vec{i} + (\alpha + \beta)\vec{j}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 6 = \alpha + 3 \Rightarrow \alpha = 3 \\ 8 = \alpha + \beta \xrightarrow{\alpha=3} \beta = 5 \end{cases}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۸ تا ۲۶)

با استفاده از قضیه‌ی کار و انرژی جنبشی می‌توان نوشت:

$$W_R = K_2 - K_1 \Rightarrow W_R = K_2 - \frac{1}{2}mv_1^2$$

$$\Rightarrow W_R = 15000 - \frac{1}{2} \times 1000 \times 20^2 \Rightarrow W_R = -5000 \text{ J}$$

چون در یک جابه‌جایی افقی، کار نیروی افقی عددی منفی است، بنابراین بردار نیرو و بردار جابه‌جایی در خلاف جهت هم هستند و در نتیجه $\theta = 180^\circ$ است. با استفاده از تعریف کار یک نیرو، می‌توان نوشت:

$$Fd \cos 180^\circ = -5000 \Rightarrow F \times 20 = 5000 \Rightarrow F = 250 \text{ N}$$

(فیزیک ۲- صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۵)

(کاظم شاهملکی)

ابتدا با استفاده از قضیه‌ی پایستگی انرژی، اندازه‌ی کار نیروی اصطکاک (مقاومت هوا) را به دست می‌آوریم. دقیق کنید انرژی جنبشی جسم کاهش و انرژی پتانسیل گرانشی جسم افزایش می‌یابد. داریم:

$$W_f = E_2 - E_1 = \Delta E \Rightarrow W_f = \Delta(K + U)$$

$$\Rightarrow W_f = \Delta K + \Delta U - \frac{\Delta K = -36J}{\Delta U = 32/4J} \rightarrow W_f = -36 + 32/4$$

$$\Rightarrow W_f = -3/6J$$

در صدی از انرژی مکانیکی اولیه‌ی جسم که صرف غلبه بر نیروی اصطکاک (مقاومت هوا) می‌شود، به صورت زیر به دست می‌آید:

$$\frac{|W_f|}{E_1} \times 100$$

انرژی اولیه‌ی جسم به صورت انرژی جنبشی است که با توجه به متن سؤال برابر با $E_1 = K_1 = 36J$ خواهد بود، بنابراین:

$$\frac{|W_f|}{E_1} \times 100 \Rightarrow \frac{3/6}{36} \times 100 = \% 10$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۳)

(بابک اسلامی)

چون پله برقی با سرعت ثابت افراد را جابه‌جا می‌کند، پس اندازه‌ی کار مفید موتور آن برابر با اندازه‌ی کار نیروی وزن خواهد بود. با استفاده از تعریف توان مفید، می‌توان نوشت:

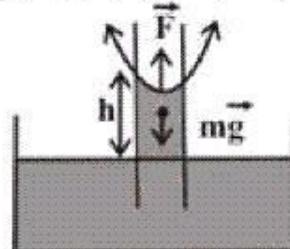
$$P_{\text{مفید}} = \frac{W_{\text{مفید}}}{t} = \frac{nmgd}{t} = \frac{20 \times 60 \times 10 \times 20}{15}$$

$$\Rightarrow P_{\text{مفید}} = 16 \times 10^3 W \Rightarrow P_{\text{مفید}} = 16 kW$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

(کاظم شاهملکی)

مطابق شکل زیر، اندازه‌ی نیروی چسبندگی سطحی بین مولکول‌های آب و شیشه برابر با اندازه‌ی نیروی وزن آب بالا رفته از لوله‌ی مویین است، بنابراین داریم:

$$F = mg \xrightarrow{m=\rho V} F = \rho V g$$

$$\xrightarrow{V=Ah} F = \rho Ahg \xrightarrow{A=0.4 \times 10^{-6} \text{ m}^2, h=0.35 \text{ m}} F = \rho \cdot 0.4 \times 10^{-6} \times 10 \times 0.35 \text{ N}$$

$$F = 1.0^3 \times 0.4 \times 10^{-6} \times 0.35 \times 10 \Rightarrow F = 1/4 \times 10^{-3} \text{ N}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۲۶ تا ۱۲۸)

(رضا ملک‌محمدی)

با دو برابر شدن قطر سطح مقطع ظرف، مساحت سطح مقطع آن چهار برابر می‌شود

و در نتیجه چون مقدار مایع ثابت است، ارتفاع مایع در ظرف به $\frac{1}{4}$ مقدار اولیه

می‌رسد و بنابراین فشار وارد بر کف ظرف از طرف مایع، $\frac{1}{4}$ حالت اولیه می‌شود.

از طرفی چون جرم مایع درون ظرف استوانه‌ای نسبت به حالت قبل تغییری نکرده است، لذا نیروی وارد بر کف ظرف از طرف مایع ثابت و برابر با وزن مایع درون ظرف است.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۳۴)

(فرهنگ فرقانی فر)

بر مایع سه نیروی وزن ($\vec{W}$)، نیروی وارد از طرف کف ظرف ($\vec{N}$) و نیروی وارد از طرف بدنی جانبی ظرف ($\vec{F}$) وارد می‌شود. چون مایع در حال تعادل است، برایند این نیروها برابر با صفر است و بنابراین داریم:

$$\vec{W} + \vec{N} + \vec{F} = \circ \Rightarrow \vec{F} = -(\vec{W} + \vec{N}) \Rightarrow F = |\vec{W} + \vec{N}| \quad (I)$$

نیروی وزن به طرف پایین به مایع وارد می‌شود و اندازه‌ی آن برابر است با:

$$W = mg = \rho V g = 10^3 \times 2/5 \times 10^{-3} \times 10 = 25 N$$

نیرویی که کف ظرف بر مایع وارد می‌کند به طرف بالا است و اندازه‌ی آن برابر با اندازه‌ی نیرویی است که مایع بر کف ظرف وارد می‌کند. بنابراین می‌توان نوشت:

$$N = PA = \rho ghA$$

$$\Rightarrow N = 10^3 \times 10 \times 5 \times 10^{-4} = 20 N$$

چون دو نیروی $\vec{W}$ و $\vec{N}$ در خلاف جهت هم هستند، برایند آن‌ها به سمت نیروی بزرگ‌تر یعنی به سمت پایین می‌باشد و اندازه‌ی آن برابر است با:

$$|\vec{W} + \vec{N}| = W - N = 25 - 20 = 5 N$$

(رضامیرزایی)

می‌دانیم که تا ارتفاع ۲۰۰۰ متری از سطح زمین، به ازای هر ۱۰ متر که از سطح دریا به سمت بالا فاصله می‌گیریم، تقریباً یک میلی‌متر جیوه از فشار هوا کم می‌شود، بنابراین به ازای $1600 m$ افزایش ارتفاع از سطح دریاهای آزاد، فشار هوا به اندازه‌ی $160 mmHg$ کاهش می‌یابد، بنابراین فشار هوا در این شهر برابر است با:

$$h' = 760 - 160 = 600 mmHg$$

برای تبدیل واحد از میلی‌متر جیوه به پاسکال، فشار ناشی از ستونی جیوه به ارتفاع $600 mm$ را برحسب پاسکال به دست می‌آوریم، داریم:

$$P = \rho gh' = 13600 \times 10 \times 600 \times 10^{-3}$$

$$\Rightarrow P = 81/6 \times 10^3 Pa = 81/6 kPa$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

(حسن اسماق زاده)

چون مایع درون لوله در حال تعادل است، می‌توان نوشت:

$$P = P_{\text{gas}} + \rho_{\text{liquid}} gh \Rightarrow P_{\text{gas}} = P - \rho_{\text{liquid}} gh$$

$$\Rightarrow P_{\text{gas}} = P - \rho_{\text{air}} gh$$

واحد فشار پیمانه‌ای در رابطه‌ی بالا برحسب پاسکال است. برای تبدیل آن به

سانتی‌متر جیوه، داریم:

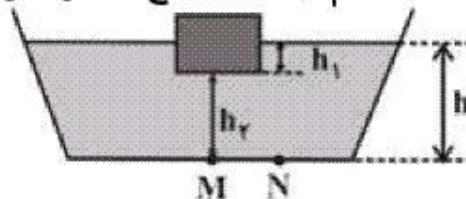
$$\frac{(\rho h)_{\text{liquid}}}{(\rho h)_{\text{mercury}}} = \frac{(\rho h)_{\text{mercury}}}{(\rho h)_{\text{mercury}}} \Rightarrow h_{\text{mercury}} = \frac{(\rho h)_{\text{liquid}}}{\rho_{\text{mercury}}} = \frac{6/8 \times 30}{13/6}$$

$$\Rightarrow h_{\text{mercury}} = 15 \text{ cmHg}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۳۹)

(فرشاد لطف‌الهزاده)

با توجه به برابری فشار در نقاط هم‌تراز یک مایع ساکن، می‌توان نوشت:

$$P_M = P_N \Rightarrow P_M = \rho g(h_1 + h_2) + P_0$$

$$\underline{h=h_1+h_2} \rightarrow P_M = \rho g h + P_0$$

قرار گرفتن قطعه چوب روی سطح آب، باعث افزایش ارتفاع مایع و در نتیجه افزایش فشار وارد بر کف ظرف خواهد شد، ولی فشار در نقاط هم‌تراز از یک مایع ساکن (مثل M و N) همواره یکسان خواهد بود.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۳۹)

-۱۷۳

(فسرو ارغوانی فرد)

وقتی دما از 30°C به 34°C می‌رسد (یعنی 4°C افزایش می‌یابد)، ارتفاع ستون جیوه از 50mm به 59mm می‌رسد (یعنی 9mm افزایش می‌یابد)، پس وقتی دما 48°C می‌شود، یعنی 18°C افزایش می‌یابد، تغییر ارتفاع ستون جیوه‌ی درون دماسنج برابر خواهد بود با:

$$\frac{4^{\circ}\text{C}}{18^{\circ}\text{C}} = \frac{9\text{mm}}{x} \Rightarrow x = \frac{9 \times 18}{4} = 40.5\text{mm}$$

(ملیحه پعفری)

-۱۷۴

هنگام ذوب، دمای جسم ثابت است و تمام گرمای داده شده به جسم صرف ذوب شدن آن می‌شود، بنابراین می‌توان نوشت:

$$Q = m L_F \xrightarrow[m=2\text{kg}]{Q=12-6=6\text{kJ}} 6 \times 10^3 = 2 L_F \Rightarrow L_F = 3000 \frac{\text{J}}{\text{kg}}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۵۷ تا ۱۶۰)

(محيطي كيانی)

اگر تمام آب بخواهد منجمد شود، باید گرمای خود را از دست بدهد تا به بخ صفر درجه‌ی سلسیوس تبدیل شود و همه‌ی این گرما را بخ ${}^{\circ}\text{C} - 10$ بگیرد تا به بخ صفر درجه‌ی سلسیوس تبدیل شود.

$$({}^{\circ}\text{C} \text{ آب}) \xrightarrow{Q_F = -m'L_F} ({\color{red} {}^{\circ}\text{C}} \text{ بخ})$$

$$(-10 {}^{\circ}\text{C}) \xrightarrow{Q = mc_{\text{بخ}} \Delta\theta} ({\color{red} {}^{\circ}\text{C}} \text{ بخ})$$

$$Q_F + Q = 0 \Rightarrow -m'L_F + mc_{\text{بخ}} \Delta\theta = 0$$

$$\frac{\Delta\theta = 0 - (-10) = 10 {}^{\circ}\text{C}}{c_{\text{بخ}} = 2/1 \frac{\text{J}}{\text{g} {}^{\circ}\text{C}}} \rightarrow -m' \times 336 + 640 \times 2/1 \times 10 = 0$$

$$\Rightarrow m' = \frac{640 \times 2}{336} \Rightarrow m' = 4 \text{ g}$$

(فيزيك ۲ - صفحه‌های ۱۴۹ تا ۱۶۳)

(مسن اسماق زاده)

چون ضریب انبساط طولی مس بزرگ‌تر از آهن است، پس به ازای یک تغییر دمای معین، افزایش طول میله‌ی مسی بیش‌تر از افزایش طول میله‌ی آهنی است، بنابراین می‌توان نوشت:

$$\Delta L_{\text{Cu}} - \Delta L_{\text{Fe}} = 1/6 \times 10^{-3} \text{ m}$$

$$\Rightarrow ((L_1)_{\text{Cu}} \alpha_{\text{Cu}} - (L_1)_{\text{Fe}} \alpha_{\text{Fe}}) \Delta\theta = 1/6 \times 10^{-3}$$

$$\Rightarrow (1 \times 2 \times 10^{-5} - 1 \times 1/2 \times 10^{-5}) \Delta\theta = 1/6 \times 10^{-3}$$

$$\Rightarrow \Delta\theta = 200 {}^{\circ}\text{C} \Rightarrow \theta_2 - \theta_1 = 200 \xrightarrow{\theta_1 = 0} \theta_2 = 200 {}^{\circ}\text{C}$$

(فيزيك ۲ - صفحه‌های ۱۶۵ تا ۱۶۷)

-۱۷۷-

(بابک اسلامی)

چون مجموعه در تعادل گرمایی است، بنابراین آهنگ شارش گرما در مجموعه ثابت است و می‌توان نوشت:

$$\frac{Q}{t} = \frac{KA\Delta\theta}{L} \xrightarrow[A_{Fe}=A_{Al}]{L_{Fe}=L_{Al}} K_{Fe}\Delta\theta_{Fe} = K_{Al}\Delta\theta_{Al}$$

$$\xrightarrow{K_{Al} > K_{Fe}} \Delta\theta_{Fe} > \Delta\theta_{Al}$$

$$\Rightarrow (1 + \cdot - \theta) > (\theta - \circ) \Rightarrow \theta < 5^\circ C$$

-۱۷۸-

(فسرو ارغوانی فرد)

در رابطه‌ی $\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2}$ ، نیاز به تبدیل واحد برای کمیت‌های فشار و حجم

نداریم و کافیست تنها واحد این دو کمیت در طرفین تساوی یکسان باشد (چرا؟)، اما واحد دما حتماً باید بر حسب کلوین قرار داده شود. بنابراین می‌توان نوشت:

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{76 \times 2}{273 + 7} = \frac{38 \times 5}{T_2} \Rightarrow \frac{1}{70} = \frac{5}{T_2}$$

$$\Rightarrow T_2 = 350K \Rightarrow \theta_2 = 77^\circ C$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۷۷ تا ۱۷۹)

(مصطفی کیانی)

با توجه به رابطه $\Delta x = vt$ و با توجه به این که مسافت طی شده در هر دو حالت یکسان است، می‌توان نوشت:

$$\Delta x_1 = \Delta x_2 \Rightarrow v_1 t_1 = v_2 t_2 \Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \frac{t_1}{t_2} \quad (I)$$

از طرف دیگر، سرعت انتشار صوت در محیط با جذر دمای مطلق محیط نسبت مستقیم دارد، بنابراین می‌توان نوشت:

$$\begin{aligned} v &= \sqrt{\gamma \frac{RT}{M}} \Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \sqrt{\frac{T_2}{T_1}} \xrightarrow{T=273+\theta} \\ \frac{v_2}{v_1} &= \sqrt{\frac{273+\theta_2}{273+\theta_1}} \xrightarrow{\theta_2=-30^\circ C, \theta_1=27^\circ C} \\ \frac{v_2}{v_1} &= \sqrt{\frac{273-30}{273+27}} \Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \sqrt{\frac{243}{300}} \Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \sqrt{\frac{81}{100}} \\ \Rightarrow \frac{v_2}{v_1} &= \frac{9}{10} \end{aligned}$$

بنابراین می‌توان نوشت:

$$\xrightarrow{(I)} \frac{v_2}{v_1} = \frac{t_1}{t_2} \xrightarrow{t_1=0.9s} \frac{9}{10} = \frac{0.9}{t_2} \Rightarrow t_2 = 1s$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی - صفحه‌های ۱۳۸ تا ۱۴۰)

-۱۸۰-

(ناصر فوارزمی)

در نمودار تجربی تابندگی یک جسم، هر چه دمای جسم بالاتر باشد، شدت تابندگی بیشتر و طول موجی که در آن بیشترین تابندگی وجود دارد به سمت طول موج‌های کمتر می‌رود. بنابراین با توجه به نمودار داده شده، دمای T_2 بیشتر از دمای T_1 خواهد بود. از طرفی با استفاده از قانون جابه‌جایی وین می‌توان نوشت:

$$\lambda_m T = \text{ثابت} \Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \frac{(\lambda_m)_1}{(\lambda_m)_2}$$

$$\Rightarrow \frac{T_2}{2000} = \frac{0.6}{0.4} \Rightarrow T_2 = 3000 \text{ K}$$

$$\theta_2 = T_2 - 273 = 3000 - 273 \Rightarrow \theta_2 = 2727^\circ \text{C}$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی - صفحه‌های ۱۸۰ تا ۱۸۴)

-۱۸۱-

(ناصر فوارزمی)

با استفاده از معادلهٔ حالت گازهای کامل، می‌توان نوشت:

$$PV = nRT \Rightarrow \frac{P_2 V_2}{P_1 V_1} = \frac{T_2}{T_1}$$

$$\frac{V_2 = 1.8 V_1}{P_2 = 1.5 P_1} \rightarrow \frac{1/5 P_1 \times 1.8 V_1}{P_1 V_1} = \frac{T_2}{T_1}$$

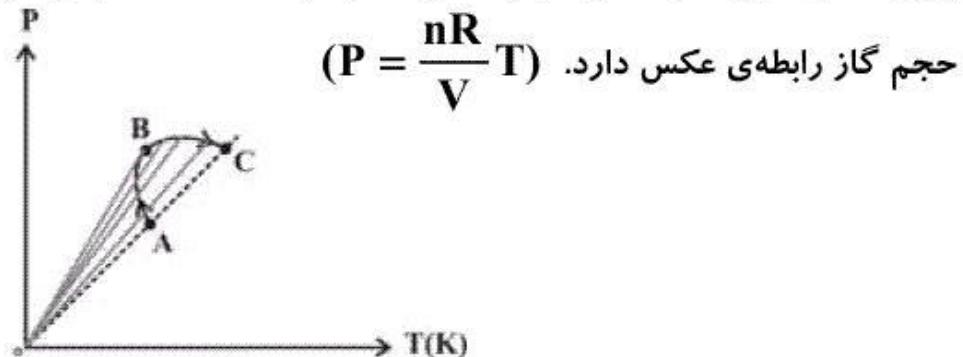
$$\Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = 1.2 \Rightarrow \frac{\Delta T}{T_1} \times 100 = 20\%.$$

بنابراین دمای مطلق گاز ۲۰ درصد افزایش می‌یابد.

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶ تا ۷)

(امیرحسین باراران)

با استفاده از معادلهٔ حالت گازهای کامل می‌توان دریافت که در نمودار $P - T$ برای مقدار معینی گاز کامل، شیب خطی که از مبدأ مختصات عبور می‌کند، با

بنابراین همان‌طور که در شکل دیده می‌شود، ابتدا شیب خط‌هایی که از مبدأ به هر نقطه از فرایند متصل می‌شوند، افزایش می‌یابد، در نتیجه طی این مدت حجم گاز کاهش خواهد یافت (از A تا B). سپس شیب خط‌ها کاهش می‌یابد و بنابراین حجم گاز افزایش خواهد یافت (از B تا C). دقیق کنید چون حالت‌های A و C روی یک خط قرار دارند، بنابراین حجم گاز در این حالت‌ها یکسان است. ($V_A = V_C$)

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

(مصطفی کیانی)

برای حالتی که فرایند هم حجم است، می‌توان نوشت:

$$Q_1 = nC_{MV}(T_2 - T_1) \xrightarrow{T_1 = T, T_2 = \frac{1}{2}T, C_{MV} = \frac{5}{2}R}$$

$$Q_1 = n \times \frac{5}{2}R \left(\frac{1}{2}T - T \right) \Rightarrow Q_1 = -\frac{5}{4}nRT$$

برای حالتی که فرایند هم فشار است، می‌توان نوشت:

$$Q_2 = nC_{MP}(T_2 - T_1) \xrightarrow{T_1 = \frac{1}{2}T, T_2 = \frac{3}{2}T, C_{MP} = \frac{7}{2}R}$$

$$Q_2 = n \times \frac{7}{2}R \left(\frac{3}{2}T - \frac{1}{2}T \right) \Rightarrow Q_2 = \frac{7}{4}nRT$$

$$\left| \frac{Q_2}{Q_1} \right| = \frac{\frac{7}{4}nRT}{-\frac{5}{4}nRT} \Rightarrow \left| \frac{Q_2}{Q_1} \right| = \frac{14}{5}$$

(فیزیک صفحه‌های ۹ تا ۱۴)

$$\Rightarrow Q_H = \frac{3}{2} (P_2 V_2 - P_1 V_1)$$

$$\Rightarrow Q_H = \frac{3}{2} (1.0 \times 5 - 4 \times 5) \times 10^5 \times 10^{-3} \Rightarrow Q_H = 4500 \text{ J}$$

در فرایند بی دررو، گرمایی بین گاز و محیط مبادله نمی شود.

در فرایند هم فشار، چون حجم گاز کاهش می یابد، بنابراین گاز گرمای Q_C را به محیط سرد می دهد، داریم:

$$Q_C = n C_{MP} (T'_2 - T'_1) = n \left(\frac{5}{2} R \right) \left(\frac{P'_2 V'_2}{n R} - \frac{P'_1 V'_1}{n R} \right)$$

$$\Rightarrow Q_C = \frac{5}{2} (P'_2 V'_2 - P'_1 V'_1)$$

$$\Rightarrow Q_C = \frac{5}{2} (4 \times 5 - 4 \times 8) \times 10^5 \times 10^{-3} \Rightarrow Q_C = -3000 \text{ J}$$

با توجه به تعریف بازدهی یک ماشین گرمایی، داریم:

$$\eta = 1 - \frac{|Q_C|}{Q_H} = 1 - \frac{3000}{4500} \Rightarrow \eta = \frac{1}{3}$$

(فیزیک ۳ - صفحه های ۳۱ تا ۳۴)

(بهادر کامران)

-۱۸۵-

قانون دوم ترمودینامیک به بیان یخچالی، چنین است:

گرما خود به خود از جسم سرد به جسم گرم تر منتقل نمی شود. به بیان دیگر امکان ندارد بتوان یخچالی ساخت که بدون انجام کار ($W = 0$) گرما را از چشمتهی سرد به چشمتهی گرم منتقل کند. بنابراین در گزینه‌ی «۴»، قانون دوم ترمودینامیک به بیان یخچالی نقض شده است.

دقت کنید در چرخه‌ی یک یخچال، $Q_H > Q_C$ و $W < 0$ است.

(فیزیک ۳ - صفحه های ۳۱ تا ۳۶)

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۴۶، سؤال ۳۴)

طبق رابطه‌ی $q = \pm ne$ باید n عددی طبیعی باشد. بنابراین در هر کدام از گزینه‌ها که n عددی طبیعی به دست آید، جسم می‌تواند بار الکتریکی مورد نظر را داشته باشد.

$$q = 32 \times 10^{-17} C \Rightarrow n = \frac{q}{e} = \frac{32 \times 10^{-17}}{1/6 \times 10^{-19}} = 2 \times 10^3 \text{ الکترون}$$

$$q = 4 \times 10^{-19} C \Rightarrow n = \frac{4 \times 10^{-19}}{1/6 \times 10^{-19}} = 2/5 \text{ الکترون}$$

$$q = 8 \times 10^{-19} C \Rightarrow n = \frac{8 \times 10^{-19}}{1/6 \times 10^{-19}} = 5 \text{ الکترون}$$

بنابراین بار الکتریکی جسم نمی‌تواند برابر با $4 \times 10^{-19} C$ باشد.
(فیزیک ۱ - صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

$$F_1 = F_3 = k \frac{q_1 q_2}{r_{12}^2} = 9 \times 10^9 \times \frac{20 \times 10^{-6} \times 40 \times 10^{-6}}{25 \times 10^{-4}}$$

$$\Rightarrow F_1 = F_3 = 288 \cdot N$$

$$F' = 2F_1 \cos\alpha = 2 \times 288 \times \frac{3}{5} \Rightarrow F' = 3456 \cdot N$$

اندازه‌ی نیرویی که بار q_4 بر بار q_2 وارد می‌کند، برابر است با:

$$F_4 = k \frac{q_2 q_4}{r_{24}^2} = 9 \times 10^9 \times \frac{40 \times 10^{-6} \times 10 \times 10^{-6}}{36 \times 10^{-4}}$$

$$\Rightarrow F_4 = 100 \cdot N$$

با توجه به شکل، اندازه‌ی نیروی برایند وارد بر بار q_2 برابر است با:

$$\vec{F}_T = \vec{F}' + \vec{F}_4 \Rightarrow F_T = F' - F_4 = 3456 - 100$$

$$\Rightarrow F_T = 2456 \cdot N$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۴۰ تا ۴۲)

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۴۸، سؤال ۳۵۷)

$$m = 1 \times 10^{-3} \text{ g} = 1 \times 10^{-6} \text{ kg}, E = 10 \frac{V}{m}, F = mg$$

با استفاده از رابطه‌ی $F = mg$ و با توجه به این‌که $F = E |q|$ است، می‌توان نوشت:

$$\begin{cases} F = mg \\ F = E |q| \end{cases} \Rightarrow E |q| = mg \Rightarrow |q| = \frac{mg}{E} = \frac{1 \times 10^{-6} \times 10}{10} \Rightarrow q = 1 \cdot 10^{-6} \text{ C}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

(مصطفی کیانی)

برای محاسبه‌ی V_A باید از رابطه‌ی $\Delta V = \frac{\Delta U}{q}$ استفاده کنیم، اما چون ΔU مجهول است، ابتدا تغییر انرژی جنبشی ذره را حساب می‌کنیم و سپس از رابطه‌ی $\Delta U = -\Delta K$ ، مقدار ΔU را به دست می‌آوریم و در نهایت V_A را حساب می‌کنیم.

$$\Delta K = \frac{1}{2}mv_B^2 - \frac{1}{2}mv_A^2 \xrightarrow{v_A = 0, m = 1 \cdot 10^{-3} \text{ kg}, v_B = 6 \cdot \frac{m}{s}}$$

$$\Delta K = \frac{1}{2} \times 1 \cdot 10^{-3} \times 36 \dots \circ \Rightarrow \Delta K = 18 \times 1 \cdot 10^{-1} \text{ J}$$

$$\Delta U = -\Delta K \Rightarrow \Delta U = -18 \times 1 \cdot 10^{-1} \text{ J}$$

$$V_B - V_A = \frac{\Delta U}{q} \xrightarrow{q = -2 \times 1 \cdot 10^{-6} \text{ C}, V_B = 4 \times 1 \cdot 10^5 \text{ V}}$$

$$4 \times 1 \cdot 10^5 - V_A = \frac{-18 \times 1 \cdot 10^{-1}}{-2 \times 1 \cdot 10^{-6}} \Rightarrow 4 \times 1 \cdot 10^5 - V_A = 9 \times 1 \cdot 10^5$$

$$\Rightarrow V_A = -5 \times 1 \cdot 10^5 \text{ V}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

-۱۹۰

(رضا میرزایی)

وقتی خازن را از مولد جدا می‌کنیم، بار الکتریکی ذخیره شده در خازن ثابت

$$C = k\epsilon \cdot \frac{A}{d}$$

خازن نیز افزایش می‌یابد. بنابراین طبق رابطه‌ی $V = \frac{q}{C}$ ، با ثابت ماندن بار الکتریکی ذخیره شده در خازن و افزایش ظرفیت خازن، اختلاف پتانسیل دو سر آن کاهش می‌یابد.

-۱۹۱

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۵۰، سؤال ۳۷۰)

در حالتی که کلید در وضعیت (۱) قرار دارد، خازن C_1 با ولتاژ 20 ولت پُر می‌شود و خازن‌های C_2 و C_3 خالی‌اند. در این حالت بار الکتریکی ذخیره شده در خازن C_1 برابر با $C_1 V_1 = 20 \times 20 = 400 \mu C$ است.

وقتی کلید k در وضعیت (۲) قرار می‌گیرد، خازن C_1 با خازن معادل خازن‌های C_2 و C_3 که برابر با $C_{2,3} = 1 + 4 = 5 \mu F$ است، موازی می‌شود. در این حالت ولتاژ خازن C_1 و در نتیجه بار الکتریکی ذخیره شده در آن برابر می‌شود

$$V' = \frac{q_1 + q_{2,3}}{C_1 + C_{2,3}} = \frac{400 + 0}{20 + 5} \Rightarrow V' = 16V$$

$$q'_1 = C_1 V' = 20 \times 16 \Rightarrow q'_1 = 320 \mu C$$

(فیزیک ۱۳ - صفحه‌های ۹۰ و ۹۵ تا ۱۳۰)

با:

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۵۰، سؤال ۳۶۷)

وقتی کلید k بسته باشد، خازن C_3 به علت اتصال کوتاه از مدار حذف می‌شود. در این حالت خازن‌های C_1 و C_2 با هم موازی‌اند و اختلاف پتانسیل آن‌ها با یک دیگر مساوی و برابر با $12V$ است.

وقتی کلید k را باز می‌کنیم، خازن C_3 در مدار قرار می‌گیرد که با خازن معادل خازن‌های C_1 و C_2 متواالی است. در این حالت اختلاف پتانسیل خازن C_1 را به صورت زیر حساب می‌کنیم.

$$C_{1,2} = C_1 + C_2 = 8 + 4 = 12\mu F \quad \text{و} \quad C_T = \frac{12 \times 6}{12 + 6} = 4\mu F$$

$$q_T = C_T V_T = 4 \times 12 = 48\mu C \quad \text{و} \quad q_{1,2} = q_T = 48\mu C$$

$$V_{1,2} = \frac{q_{1,2}}{C_{1,2}} = \frac{48}{12} = 4V \Rightarrow V_1 = V_{1,2} = 4V$$

$$\Delta V = 4 - 12 = -8V$$

اختلاف پتانسیل خازن C_1 از $12V$ به $4V$ می‌رسد، یعنی $8V$ کاهش می‌یابد.
(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۳۰ و ۹۰ تا ۹۵)

(فرشید رسولی)

در دمای ثابت، مقاومت الکتریکی یک رسانا ثابت است. با استفاده از قانون اهم داریم:

$$V = IR \Rightarrow \frac{V_1}{V_2} = \frac{I_1}{I_2} \Rightarrow \frac{10}{25} = \frac{2}{I} \Rightarrow I = 5A$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌ی ۱۰۲)

-۱۹۴

(فسرو ارغوانی فرد)

چون مقاومت لامپ ثابت است، برای محاسبه درصد تغییرات توان مصرفی لامپ می‌توان نوشت:

$$P = \frac{V^2}{R} \Rightarrow \frac{P_2}{P_1} = \left(\frac{V_2}{V_1}\right)^2 \Rightarrow \frac{\Delta P}{P_1} = \left(\frac{V_2}{V_1}\right)^2 - 1$$

$$\Rightarrow \frac{\Delta P}{P_1} = \left(\frac{132}{220}\right)^2 - 1$$

$$\Rightarrow \frac{\Delta P}{P_1} \times 100 = 64\% \quad \text{درصد تغییرات توان مصرفی}$$

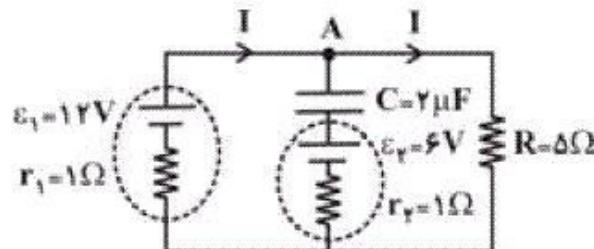
بنابراین توان مصرفی لامپ، ۶۴ درصد کاهش می‌یابد.

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۱۷)

-۱۹۵

(محیطی کیانی)

بعد از پُر شدن خازن، جریان الکتریکی مستقیم از شاخه‌ای که در آن خازن واقع است، عبور نخواهد کرد. ابتدا شدت جریان اصلی مدار را که از مقاومت $R = 5\Omega$ عبور می‌کند، به دست می‌آوریم:

$$I = \frac{\epsilon_1}{R + r_1} = \frac{12}{5 + 1} \Rightarrow I = 2A$$

در حلقه‌ی سمت راست داریم:

$$V_A - IR + \epsilon_2 + V_C = V_A$$

$$\Rightarrow -2 \times 5 + 6 + V_C = 0 \Rightarrow V_C = 4V$$

بنابراین انرژی الکتریکی ذخیره شده در خازن، برابر است با:

$$U = \frac{1}{2} CV_C^2 = \frac{1}{2} \times 2 \times 10^{-6} \times 4^2 \Rightarrow U = 1/6 \times 10^{-5} J$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۹۰ و ۹۱ تا ۱۲۲)

-۱۹۶

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۵۳، سؤال ۳۹۲)

با بستن کلید k یک مقاومت موازی به مدار اضافه می‌شود، در نتیجه مقاومت کل

$$\text{مدار کاهش و طبق رابطه‌ی } I = \frac{\epsilon}{R_T + r}, \text{ شدت جریان اصلی مدار که}$$

آمپرسنج ایده‌آل A نشان می‌دهد، افزایش می‌باید و طبق رابطه‌ی $V_2 = R_3 I$

با افزایش I ولتاژ دو سر این مقاومت نیز افزایش می‌باید. یعنی ولتسنج ایده‌آل

V_2 عدد بزرگ‌تری را نشان می‌دهد. همچنین طبق رابطه‌ی $V_1 = \epsilon - rI$ ، با

افزایش شدت جریان، ولتسنج ایده‌آل V_1 عدد کوچک‌تری را نشان می‌دهد.

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۱۷)

-۱۹۷

(کتاب نوروز، صفحه‌ی ۵۲، سؤال ۳۸۵)

مقاومت‌های ۵ اهمی با هم موازی و مقاومت‌های ۲۰ اهمی نیز با هم موازی و

مقاومت معادل این مقاومت‌ها و مقاومت $7/5$ اهمی با هم متواالی‌اند.

$$\left\{ \begin{array}{l} R_1 = \frac{20 \times 20}{20 + 20} = 10 \Omega \\ R_2 = \frac{5 \times 5}{5 + 5} = 2.5 \Omega \end{array} \right. \Rightarrow R_T = 10 + 7/5 + 2/5 \Rightarrow R_T = 20 \Omega$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۴)

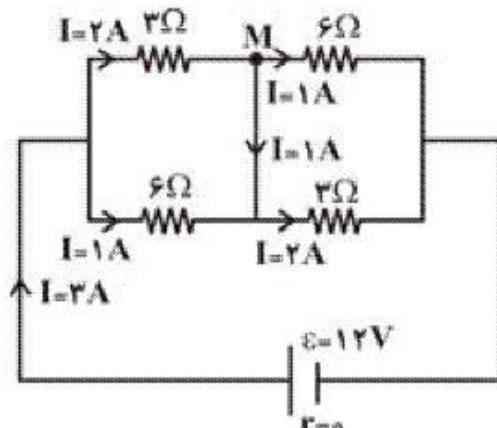
(سیدعلی میرنوری)

چون آمپرسنج ایده‌آل است، بنابراین مدار به صورت زیر ساده می‌شود:

$$R_1 = R_2 = \frac{3 \times 6}{3 + 6} = 2\Omega$$

$$R_T = 2 + 2 = 4\Omega$$

$$I = \frac{\epsilon}{R_T + r} = \frac{12}{4 + 0} \Rightarrow I = 3A$$

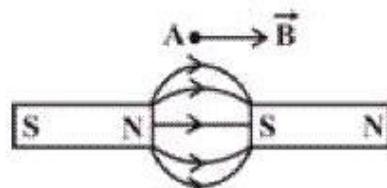

با توجه به این که ولتاژ دو سر مقاومت‌های موازی یکسان است، از مقاومت‌های ۳ اهمی جریان $2A$ و از مقاومت‌های ۶ اهمی جریان $1A$ عبور می‌کند. بنابراین با توجه به قانون شدت جریان‌ها در گرهی M ، جریان عبوری از آمپرسنج ایده‌آل برابر با $1A$ است.

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۲۱)

(غلامرضا محبی)

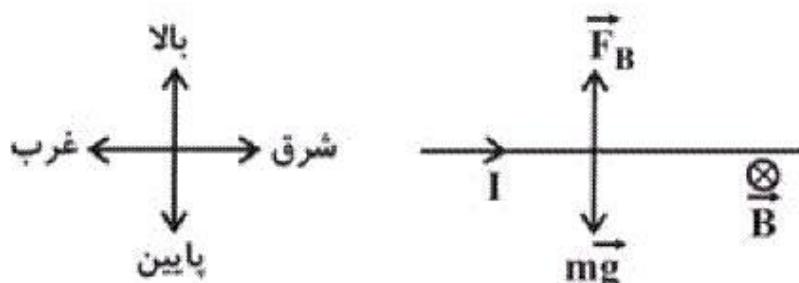
جهت خط‌های میدان مغناطیسی در داخل آهنربا از قطب S به قطب N و در فضای اطراف آهنربا از قطب N به قطب S است. بنابراین قطب‌های آهنرباها مطابق شکل زیر خواهد بود و میدان مغناطیسی در نقطه‌ی A به سمت راست است.

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۴۰ تا ۱۴۶)

(بونام رحیم پور)

بر سیم دو نیروی وزن و الکترومغناطیسی وارد می‌شود. نیروی وزن همواره به سمت پایین است، بنابراین چون سیم در حال تعادل است، نیروی الکترومغناطیسی باید به طرف بالا برد شود و در نتیجه طبق قانون دست راست و با توجه به جهت میدان مغناطیسی، جهت جریان سیم از غرب به شرق خواهد بود. برای اندازه‌ی جریان عبوری، می‌توان نوشت:

$$F_B = mg \Rightarrow ILB \sin \alpha = mg$$

$$\theta = 90^\circ \rightarrow I = \frac{mg}{LB} = \frac{1.0 \times 10^{-3} \times 1.0}{1 \times 2 \times 10^{-2}} \Rightarrow I = 5 \text{ A}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۴۷ تا ۱۵۰)

(مهندسی میراب زاده)

$$B = 3G = 3 \times 10^{-4} \text{ T}$$

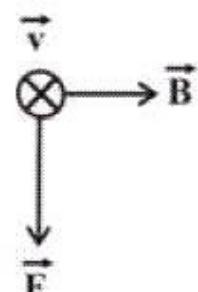
مطابق شکل زیر و با توجه به قاعده‌ی دست راست، جهت نیروی وارد بر پروتون به سمت پایین است، بنابراین جهت شتاب وارد بر آن هم به طرف پایین است و برای محاسبه‌ی بزرگی شتاب وارد بر پروتون می‌توان نوشت:

$$\left. \begin{array}{l} F = qvB \\ F = ma \end{array} \right\} \Rightarrow qvB = ma$$

$$\Rightarrow 1/6 \times 10^{-19} \times 5 \times 10^6 \times 3 \times 10^{-4} = 1/6 \times 10^{-27} \times a$$

$$\Rightarrow a = 1/5 \times 10^{11} \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

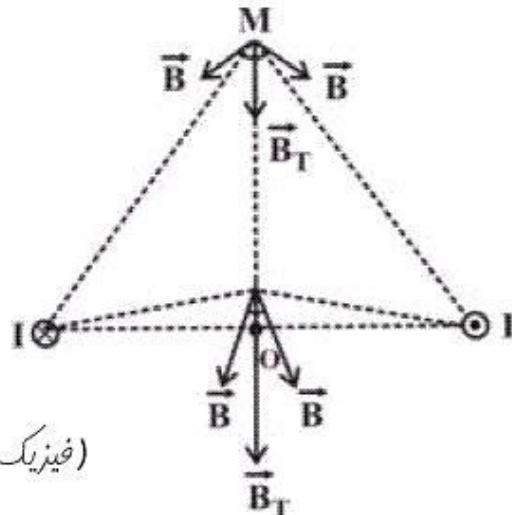
(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۵۳ تا ۱۵۵)

-۲۰۲

(کاظم شاهملکی)

مطابق شکل، اگر از نقطه‌ی M و روی عمودمنصف به طرف نقطه‌ی O حرکت کنیم، بزرگی میدان‌های مغناطیسی ناشی از جریان سیم‌ها افزایش یافته و همچنین زاویه‌ی بین آن‌ها نیز کاهش می‌یابد، به این ترتیب اندازه‌ی میدان مغناطیسی برایند افزایش می‌یابد. به همین ترتیب می‌توان نشان داد که هر چه از نقطه‌ی O به سمت نقطه‌ی N حرکت کنیم، اندازه‌ی میدان مغناطیسی برایند کاهش می‌یابد.

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۵۱ تا ۱۵۵)

-۲۰۳

(ابراهیم قلی (وست))

چون سیم راست حامل جریان منطبق بر محور اصلی سیم‌لوله است، بنابراین هم راستا با خط‌های میدان مغناطیسی داخل سیم‌لوله می‌باشد و در نتیجه زاویه‌ای که بین خط‌های میدان مغناطیسی و راستای سیم راست حامل جریان ایجاد می‌شود برابر با $\alpha = \pi$ یا $\alpha = 0$ خواهد بود. در نتیجه طبق رابطه‌ی $F = IIB \sin \alpha$ نیروی الکترومغناطیسی وارد بر این سیم برابر با صفر خواهد بود.

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۴۶ تا ۱۵۲ و ۱۵۰ تا ۱۵۴)

-۲۰۴

(محسن پیگان)

با استفاده از قانون القای الکترومغناطیسی فارادی می‌توان نوشت:

$$\begin{aligned}\varepsilon &= -N \frac{d\Phi}{dt} \xrightarrow{N=1} \varepsilon = -\frac{d}{dt} \left[\left(\frac{1}{4} t^2 - 8\sqrt{t} \right) \times 10^{-3} \right] \\ &\Rightarrow \varepsilon = \left(-\frac{1}{2}t + \frac{4}{\sqrt{t}} \right) \times 10^{-3} \xrightarrow{t=4s} \varepsilon = \left(-\frac{4}{2} + \frac{4}{2} \right) \times 10^{-3}\end{aligned}$$

$$\Rightarrow \varepsilon = 0$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۷۶ تا ۱۷۷)

(ناصر فوارزمی)

-۲۰۵

با استفاده از قانون القای الکترومغناطیسی فارادی، می‌توان نوشت:

$$\bar{\varepsilon} = -N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \Rightarrow |\bar{\varepsilon}| = 1 \times \frac{0.08}{0.2} \Rightarrow |\bar{\varepsilon}| = 0.4 \text{ V}$$

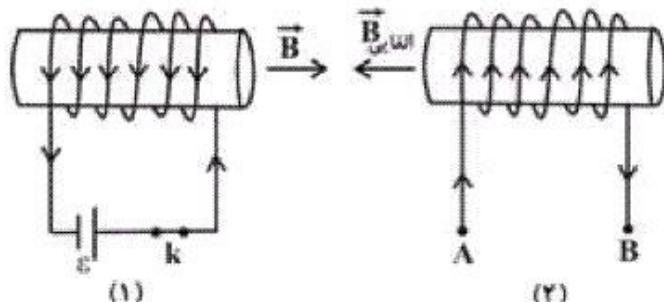
از طرف دیگر، اندازه‌ی نیروی محرکه‌ی القایی برابر با $BIV = \varepsilon$ است. در نتیجه می‌توان

$$\varepsilon = BIV \Rightarrow 0.4 = 0.2 \times I \times 10 \Rightarrow I = 0.2 \text{ A} = 20 \text{ mA}$$

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۷۶ تا ۱۷۷)

(پیام مرادی)

با بسته شدن کلید k ، جهت جریان در سیم‌لوله‌ی (۱) مطابق شکل بوده و چون جریان در هنگام بسته شدن کلید رو به افزایش است، شار مغناطیسی آن نیز رو به افزایش بوده و بنابراین شار مغناطیسی عبوری از سیم‌لوله‌ی (۲) نیز افزایش می‌یابد و در این سیم‌لوله، جریان القایی به وجود می‌آید.

این جریان در جهتی است که با افزایش شار مغناطیسی مخالفت کند، بنابراین جریان القایی در سیم‌لوله‌ی (۲) در جهت نشان داده شده می‌باشد و چون جهت جریان همواره از پتانسیل پیش‌تر به پتانسیل کم‌تر است، بنابراین $V_A > V_B$ خواهد بود.

(فیزیک ۳ - صفحه‌های ۱۷۷ تا ۱۸۱)

با توجه به ثابت بودن شبیب نمودار جریان عبوری از القاگر بر حسب زمان (خط راست)، ولتاژ القایی متوسط و لحظه‌ای در تمامی لحظات با یکدیگر برابر بوده و داریم:

$$\bar{\varepsilon} = \varepsilon = -L \frac{dI}{dt} \Rightarrow |\bar{\varepsilon}| = |\varepsilon| = L \left| \frac{dI}{dt} \right| \xrightarrow{\begin{array}{l} \frac{dI}{dt} = \frac{\Delta I}{\Delta t} \\ \Delta I = -12A \\ \Delta t = 5ms \end{array}}$$

(فسرو ارغوانی فردر)

$$A = 2 \times 1 = 2 \text{ cm}^2 = 0.02 \text{ m}^2$$

$$\omega = 2\pi f = 2\pi \times 2 = 4\pi \frac{\text{rad}}{\text{s}}$$

زاویه‌ی بین نیم خط عمود بر سطح و امتداد خط‌های میدان مغناطیسی در مبدأ زمان صفر است، بنابراین معادله‌ی شار مغناطیسی گذرنده از حلقه برابر خواهد بود با:

$$\Phi = AB \cos \omega t$$

$$\Phi = 0.02 \times 2 \cos(4\pi t) \Rightarrow \Phi = 0.04 \cos(4\pi t)$$

(فیزیک - صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۳ و ۱۹۶ تا ۱۹۹)

(مختصی کیانی)

با توجه به رابطه $\Delta x = vt$ و با توجه به این که مسافت طی شده در هر دو حالت یکسان است، می‌توان نوشت:

$$\Delta x_1 = \Delta x_2 \Rightarrow v_1 t_1 = v_2 t_2 \Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \frac{t_1}{t_2} \quad (I)$$

از طرف دیگر، سرعت انتشار صوت در محیط با جذر دمای مطلق محیط نسبت مستقیم دارد، بنابراین می‌توان نوشت:

$$v = \sqrt{\gamma \frac{RT}{M}} \Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \sqrt{\frac{T_2}{T_1}} \xrightarrow{T=273+\theta}$$

$$\frac{v_2}{v_1} = \sqrt{\frac{273 + \theta_2}{273 + \theta_1}} \xrightarrow{\theta_2 = -30^\circ C, \theta_1 = 27^\circ C}$$

$$\frac{v_2}{v_1} = \sqrt{\frac{273 - 30}{273 + 27}} \Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \sqrt{\frac{243}{300}} \Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \sqrt{\frac{81}{100}}$$

$$\Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \frac{9}{10}$$

بنابراین می‌توان نوشت:

$$\xrightarrow{(I)} \frac{v_2}{v_1} = \frac{t_1}{t_2} \xrightarrow{t_1 = 0.9s} \frac{9}{10} = \frac{0.9}{t_2} \Rightarrow t_2 = 1s$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی - صفحه‌های ۱۳۸ تا ۱۴۰)

-۲۱۰

(ناصر فوارزمی)

در نمودار تجربی تابندگی یک جسم، هر چه دمای جسم بالاتر باشد، شدت تابندگی بیشتر و طول موجی که در آن بیشترین تابندگی وجود دارد به سمت طول موج‌های کمتر می‌رود. بنابراین با توجه به نمودار داده شده، دمای T_2 بیشتر از دمای T_1 خواهد بود. از طرفی با استفاده از قانون جابه‌جاوی وین می‌توان نوشت:

$$\lambda_m T = \text{ ثابت} \Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \frac{(\lambda_m)_1}{(\lambda_m)_2}$$

$$\Rightarrow \frac{T_2}{2000} = \frac{0/6}{0/4} \Rightarrow T_2 = 3000 \text{ K}$$

$$\theta_2 = T_2 - 273 = 3000 - 273 \Rightarrow \theta_2 = 2727^\circ \text{C}$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی - صفحه‌های ۱۸۰ تا ۱۸۴)

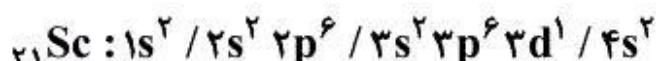
-۲۱۱

(امیر قاسمی)

$$N + Z = 45$$

$$N - Z = 3 \rightarrow 2N = 48 \rightarrow N = 24$$

$$Z = 45 - 24 = 21$$

$$I = 0 \rightarrow 8 \quad \text{تعداد } I=0 = 12 \quad \frac{\text{تعداد } I=0}{\text{تعداد } I=1} = \frac{8}{12} = \frac{2}{3}$$

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۳۵ تا ۲۹۵)

-۲۱۲-

(محمد رضا پور جاوید)

با توجه به آرایش الکترونی هر یک از گونه‌ها، مجموع m_s آن‌ها برابر است با:

$${}_{20} \text{Ca} : 1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^6 / 4s^2 \quad m_s = 0$$

$${}_{25} \text{Mn}^{2+} : 1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^6 3d^5 \quad m_s = 2/5$$

$${}_{26} \text{Fe}^{2+} : 1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^6 3d^6 \quad m_s = 2$$

$${}_{29} \text{Cu}^+ : 1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^6 3d^{10} \quad m_s = 0$$

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۳۰ تا ۲۳۳)

-۲۱۳-

(سید رضا عمامی)

لایه‌ی اصلی سوم شامل سه زیرلایه $3s$ ، $3p$ و $3d$ است که در این سه زیرلایه، حداقل 6 الکترون با $m_l = 0$ ، 4 الکtron با $m_l = -1$ ، 4 الکترون با $m_l = +1$ ، 2 الکترون با $m_l = +2$ و 2 الکترون با $m_l = -2$ می‌تواند باشد.

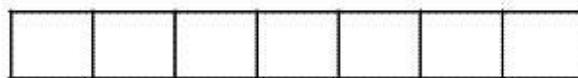
(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۱۰ تا ۲۱۳)

-۲۱۴

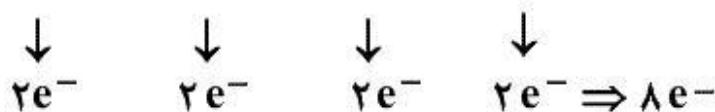
(علی خرزاد تبار)

$n = 3$ و $l = 1$ یعنی زیرلایه $4f$. در حالت طبیعی و معمول ۱۴ الکترون در زیرلایه f وجود دارد، اما سؤال از ما خواسته که m_l را به مقادیر صحیح فرد محدود کنیم. در این صورت ۸ الکترون در زیرلایه $4f$ وجود خواهد داشت که m_l فرد داشته باشند.

$4f :$

$m_l : -3 -2 -1 \quad 0 \quad +1 \quad +2 \quad +3$

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۲ تا ۳۰)

-۲۱۵

(عبدالرشید یلمه)

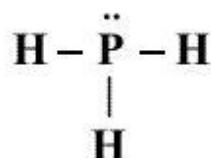
A در گروه ۱۵ و **B** در گروه ۱۷ قرار دارد. پس شعاع **A** از **B** بیشتر است، چون در یک دوره از چپ به راست شعاع کم می‌شود و انرژی نخستین یونش عنصر گروه ۱۷ از عنصر گروه ۱۵ هم دوره بیشتر است.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۳۶، ۴۷، ۴۹ تا ۹۰ و ۹۵)

-۲۱۶

(محمد رضا پور چاوید)

PH_3 فقط یک ساختار لوویس دارد که به صورت زیر است:

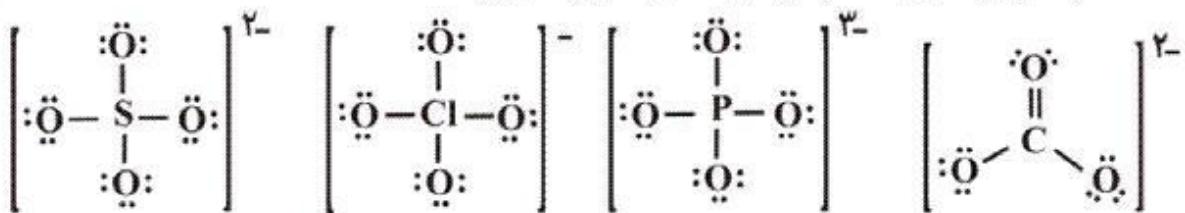

(شیمی ۲، صفحه‌های ۸۴ و ۱۰۵)

-۲۱۷

(حسن عیسی‌زاده)

ساختار آنیون هر یک از ترکیبات به صورت زیر است:

برای به دست آوردن تعداد پیوند داتیو کافیست مقدار x را از رابطه‌ی زیر به دست آورد:

$x =$ (الکترون‌های ظرفیت اتم مرکزی)

(سهم اتم مرکزی از الکترون‌های پیوندی + الکترون‌های ناپیوندی اتم مرکزی) به تعداد x , صرفنظر از علامت آن پیوند داتیو وجود دارد.
مقدار x برای هر یک از یون‌های فوق عبارت‌انداز:

CO_3^{2-} پیوند داتیو ندارد. $x = 4 - 4 = 0$ برای

PO_4^{3-} ۱ پیوند داتیو دارد. $x = 5 - 4 = 1$ برای

ClO_4^- ۳ پیوند داتیو دارد. $x = 7 - 4 = 3$ برای

SO_4^{2-} ۲ پیوند داتیو دارد. $x = 6 - 4 = 2$ برای

(شیمی ۲، صفحه‌ی ۱۵)

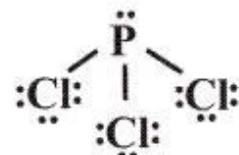
(محمد رضا پور جاوید)

-۲۱۸

BBr_3 یک مولکول ناقطبی بوده و بین مولکول‌های آن نیروی جاذبه‌ی لوندون (دوقطبی القایی - دوقطبی القایی) برقرار است. اما مولکول‌های داده شده در سایر گزینه‌ها قطبی بوده و جاذبه‌های بین مولکولی دوقطبی - دوقطبی دارند.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۰۰)

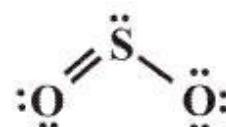
(رضا بعفری فیروزآبادی)

قطبی هرمی

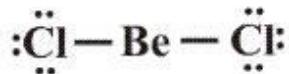

قطبی خطی

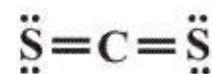

قطبی خمیده

سایر گزینه‌ها:

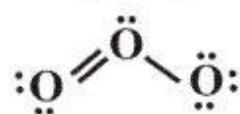
ناقطبی خطی

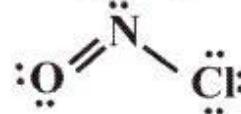
ناقطبی خطی

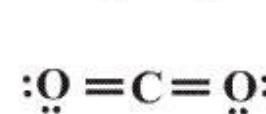
قطبی خطی

قطبی خمیده

قطبی خمیده

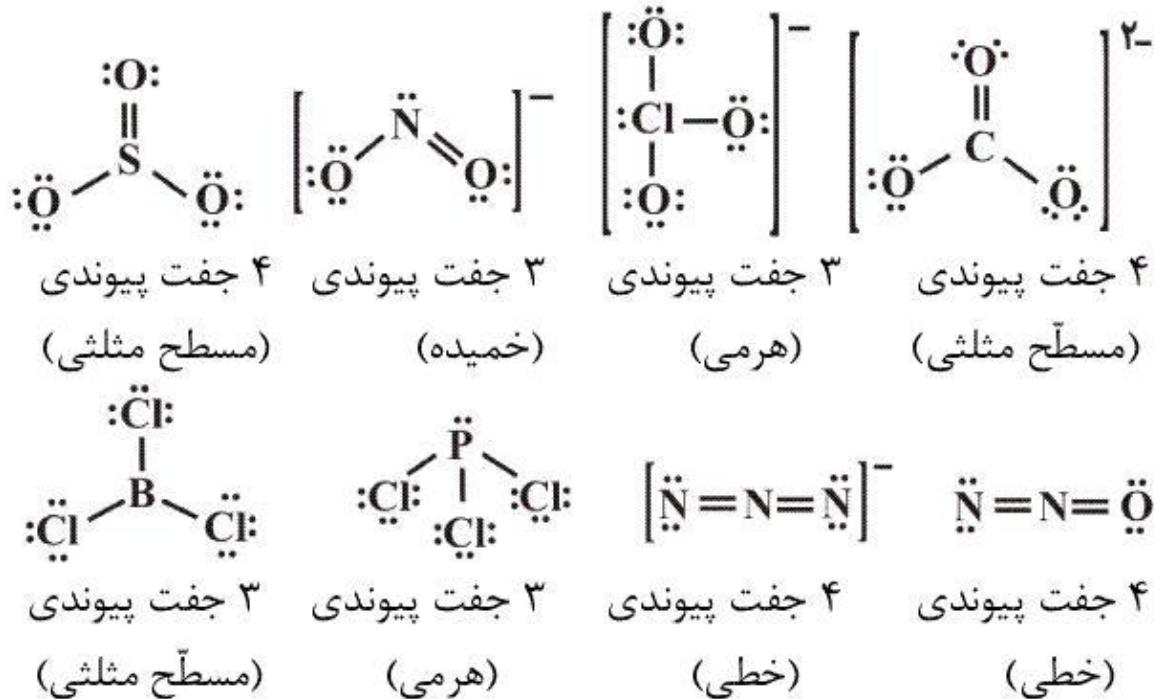
ناقطبی خطی

(۱)

(۲)

(حسن عیسی زاده)

ساخtar لwooیس، تعداد پیوند و شکل هندسی هر یک از گونه‌ها عبارت‌انداز:

دقت کنید که N_3^- و N_2O می‌توانند به ترتیب ساختارهای لwooیس $\text{N}\equiv\text{N}-\ddot{\text{O}}^-$ و $[\text{N}\equiv\text{N}-\ddot{\text{N}}^-]$ داشته باشد که در این حالات هم تعداد جفت الکترون‌های پیوندی ۴ جفت و شکل مولکول خطی است.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۷۱ تا ۸۵ و ۹۰ تا ۹۵)

(عبدالرشید یلمه)

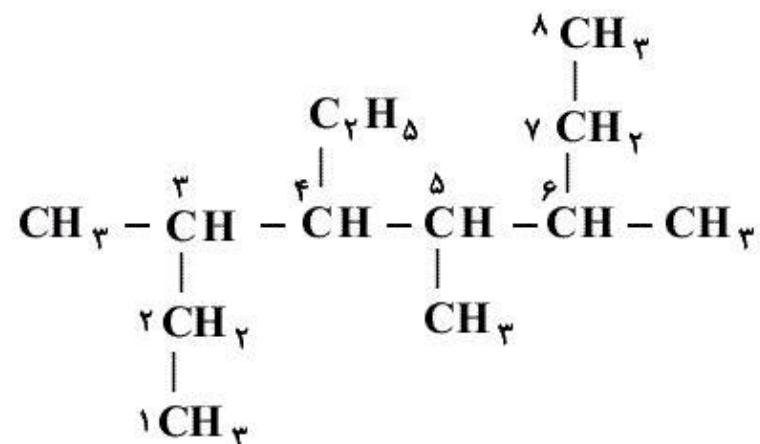
مولکول CS_2 خطی است و زاویه‌ی پیوندی 180° دارد. مولکول SO_3 مسطح مثلثی است و زاویه‌ی پیوندی 120° دارد. مولکول NH_4^+ چهار وجهی است و زاویه‌ی پیوندی برابر 109.5° دارد و مولکول NF_3 هرمی با قاعده سه ضلعی و زاویه‌ی پیوندی کمتر از 109.5° دارد.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۵)

(علو) خرزاد (تبار)

عامل آلدهیدی به صورت $(C-H^-)$ است که در این ترکیب دیده نمی‌شود.
 (شیمی ۲، صفحه‌های ۱۰۱) و (شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۷۷)

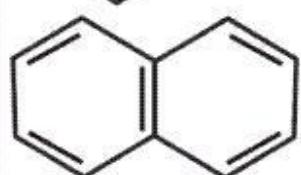
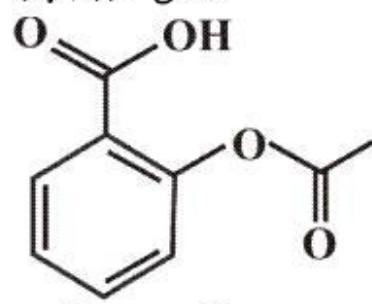
(رضا چعفری خیروز آنادی)

۴- اتپل، ۳، ۵، ۶- تری متپل اوکتان

(شیوه ۲، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

(علی، خرزاد تبار)

ساخтар استیل سالیسیلیک اسید یا آسپیرین با فرمول $C_9H_8O_4$ که دارای ۵ پیوند دوگانه است به صورت مقابل است:

(شیمی، ۲، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۵)

-۴۲۵

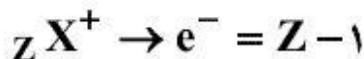
(سراسری ریاضی - ۹۱)

با توجه به فرمول ترکیب M_2O_3 ، عنصر M باید ۳ ظرفیتی باشد و در بین موارد داده شده، مورد ۳ به عنصری ۳ ظرفیتی مربوط می‌شود. با بررسی اعداد داده شده برای IE این عنصر مشخص می‌شود که نخستین جهش بزرگ آن در IE_4 مشاهده شده است. بنابراین عنصر M در آخرين لاييه خود دارای ۳ الکترون بوده است که با از دست دادن آن‌ها و تشکیل یون M^{3+} ، امکان تولید M_2O_3 را خواهد داشت.

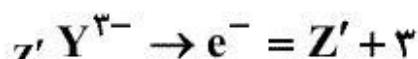
(شیمی ۲، صفحه‌های ۶۲، ۶۳ و ۴۹، ۲۲)

-۴۲۶

(علی فرزاد تبار)

می‌توان نوشت:

اگر دو گونه، هم الکترون باشند، خواهیم داشت:

$$Z - 1 = Z' + 3 \rightarrow Z - Z' = 4$$

(شیمی ۲، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸ و ۱۲)

-۴۲۷

(علی فرزاد تبار)

در تناوب اول فقط دو عنصر H و He وجود دارند که از H به He انرژی نخستین یونش افزایش می‌یابد.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۳۸، ۴۰ و ۴۹)

-۴۲۸

(امیر قاسمی)

E عنصری از گروه ۱۵ و F عنصری از گروه ۱۶ است و به علت تقارن بیشتر آرایش الکترون‌های لایه ظرفیت عنصر گروه ۱۵ نسبت به گروه ۱۶، انرژی نخستین یونش اتم E از اتم F بیشتر است.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۱۴۷ تا ۵۰)

-۲۲۹-

(رضا بعفری فیروزآبادی)

ترتیب انرژی نخستین یونش عنصرهای داده شده در این گزینه به صورت $P > S > Si > Al$ است.

سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: انرژی نخستین یونش اتم Be^+ و شعاع اتمی این عنصر، از عنصر B بیشتر است، زیرا در یک دوره از راست به چپ شعاع اتمی افزایش می یابد.
گزینه «۲»: در هر دوره عنصر هالوژن بیشترین مقدار الکترونگاتیوی و عنصر فلز قلیایی بیشترین مقدار شعاع اتمی را دارند.

گزینه «۴»: دوره های چهارم و پنجم هر کدام دو شبه فلز دارد.

(شیمی ۲، صفحه های ۳۵ تا ۳۹ و ۴۷ تا ۵۰)

-۲۳۰-

(محسن بعفری)

با توجه به این که نخستین جهش بزرگ در جدا شدن ششمین الکترون مشاهده شده است، لذا در آخرین لایه ای الکترونی آن ۵ الکترون قرار دارد و آرایش الکترونی آن به $ns^2 np^3$ ختم می شود. پس عنصر X در گروه VIA قرار دارد.

بررسی گزینه ها:

۱) انرژی نخستین یونش آن از عنصر هم دوره خود در گروه های VIA و IVA بیشتر است.

۲) تنها آلوتروب عنصر اکسیژن (که در گروه VIA قرار دارد) که اوزون نام دارد، در طبیعت دارای هیبرید رزونانسی است، پس این گزینه نادرست است.

۳) با توجه به تقارن، مجموع اعداد کوانتمی m_l الکترون های آن صفر و مجموع

عدد کوانتمی m_s الکترون هایش $\left(\frac{1}{2} + \frac{1}{2}\right)$ یا $1/5$ می شود.

۴) NO_2 دارای پیوند داتیو است.

(شیمی ۲، صفحه های ۲۳ تا ۲۷، ۴۹، ۸۴ و ۸۵)

-۲۳۱

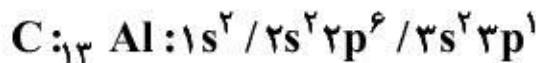
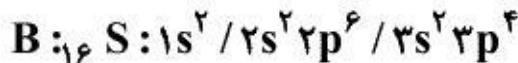
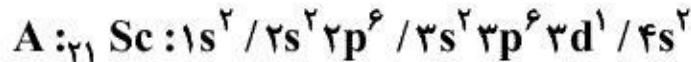
(مرتضی رضایی زاده)

با توجه به این که عنصر کبالت می‌تواند دو نوع یون Co^{2+} و Co^{3+} تولید کند، باید ظرفیت آن در ترکیب با عدد رومی مشخص شود. بنابراین CoO ، کبالت (II) اکسید نامیده می‌شود.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۵۴ تا ۵۶)

-۲۳۲

(علی فرزاد)

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۲ تا ۳۰، ۳۶، ۶۲، ۶۵ و ۹۰ تا ۹۵)

-۲۳۳

(علی فرزاد)

مس II سولفات بی‌آب، به صورت گرد سفید رنگی است که بر اثر اضافه شدن آب به صورت بلورهای آب پوشیده‌ی $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ درمی‌آید که آبی‌رنگ است.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۶۶ تا ۶۸)

-۲۳۴

(حسام الدین امینی)

این عنصر B ه است و خصلت شبه فلزی دارد.

با فلوئور می‌تواند BF_3 و BF_4^- تشکیل دهد و با از دست دادن ۳ الکترون به آرایش گاز نجیب دوره‌ی قبل یعنی He می‌رسد.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۲، ۳۶، ۳۹، ۴۳ و ۹۰ تا ۹۵)

-۲۳۵

(علی خرزاد تبار)

زیرا این علامت به معنای «اکسیدکننده» است نه آتش گیر.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۱۱۶)

-۲۳۶

(سراسری ریاضی - ۸۷)

$_{۴۲}\text{Ti} : [\text{Ar}] \ ۳\text{d}^۲ \ ۴\text{s}^۲ \Rightarrow ۴\text{s}^۲$: بیرونی‌ترین زیرلایه

$۴\text{s}^۲ \Rightarrow n = ۴, l = ۰$

تعداد اوربیتال‌هایی که از الکترون اشغال شده‌اند، برابر است با ۱۲ :

$[\text{Ar}]$	$۳\text{d}^۲$	$۴\text{s}^۲$	جمع
۹ اوربیتال	۲ اوربیتال	۱ اوربیتال	۱۲ اوربیتال

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۲ تا ۳۰)

-۲۳۷

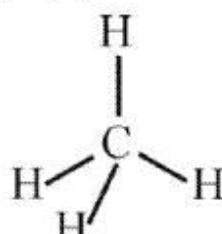
(سراسری فارج کشور ریاضی - ۸۶)

نام درست ترکیب داده شده عبارت است از : ۳-اتیل-۲،۴-دی متیل هگزان

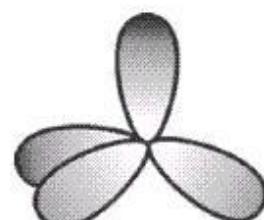
(شیمی ۲، صفحه‌ی ۱۷) و (شیمی ۲، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

-۲۳۸

(سراسری ریاضی - ۸۷)

متان (CH_4)

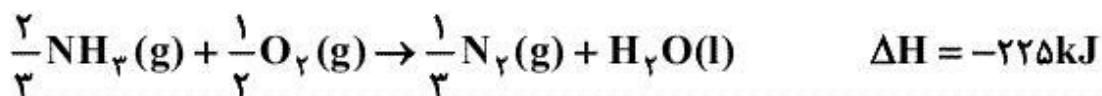
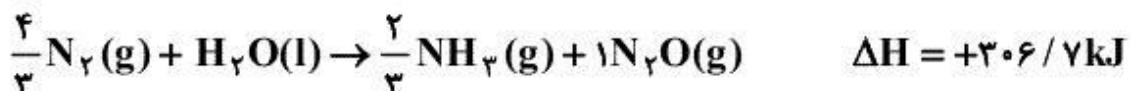
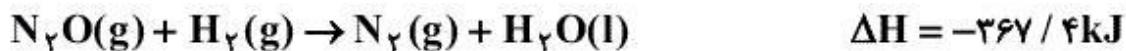
۴ قلمرو

(شیمی ۲، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۵)

(محمد رضا پور جاوید)

واکنش اول را بدون تغییر می‌نویسیم، واکنش دوم را معکوس کرده و در $\frac{1}{3}$

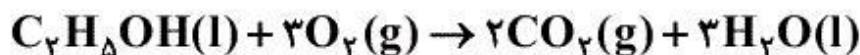
ضرب می‌کنیم، واکنش سوم را نیز در $\frac{1}{6}$ ضرب می‌کنیم. بنابراین داریم:

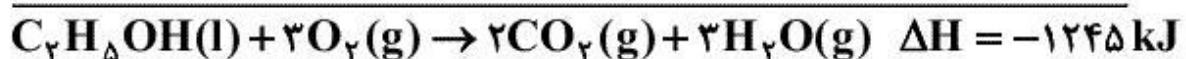
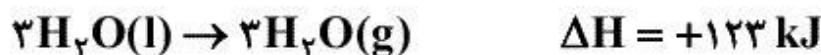
(شیمی ۳، صفحه‌های ۶۰ تا ۶۴)

(مصطفی رستم‌آبادی)

آنالیپی استاندارد سوختن گرافیت، همان آنالیپی استاندارد تشکیل کربن‌دی‌اکسید است. بنابراین:

$$\Delta H = [3(-286) + 2(-394)] - [-278] = -1368 \text{ kJ}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۵۴ تا ۵۶، ۶۰ و ۶۴)

(رضا بعفری فیروزآبادی)

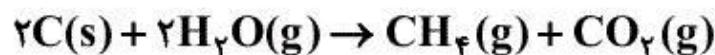
نسبت ضریب مولی H_2O به CH_3NHNH_2 برابر ۳ است، همچنین مجموع ضرایب مولی فرآوردها برابر ۲۵ بوده و در صورت مصرف ۲ مول CH_3NHNH_2 ، مقدار $6/5$ مول از گازهای CO_2 و N_2 تولید می‌گردد. مقدار حجم گاز CO_2 تولیدی به ازای مصرف ۲/۵ مول N_2O_4 برابر $44/8$ لیتر است. (در شرایط STP)

$$\begin{aligned} ?\text{L CO}_2 &= 2/5 \text{ mol N}_2\text{O}_4 \times \frac{4 \text{ mol CO}_2}{5 \text{ mol N}_2\text{O}_4} \times \frac{22/4 \text{ L CO}_2}{1 \text{ mol CO}_2} \\ &= 44/8 \text{ L CO}_2 \end{aligned}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۳۵ و ۱۹۵)

(محمد صادرق همنژه)

ابتدا معادله واکنش را می‌نویسیم:

باید دقت داشت که ۶ کیلوگرم متان در واقع مقدار عملی است.

$$\frac{\text{مقدار عملی}}{\text{مقدار نظری}} = \frac{6}{x} \times 100 \rightarrow 90 = \frac{6}{x} \times 100$$

$$x = \frac{6}{9} \text{ kg CH}_4$$

$$\begin{aligned} ?\text{kg C} &= \frac{6}{9} \text{ kg CH}_4 \times \frac{1 \text{ mol CH}_4}{0.016 \text{ kg CH}_4} \times \frac{1 \text{ mol C}}{1 \text{ mol CH}_4} \\ &\times \frac{12 \text{ g C}}{1 \text{ mol C}} \times \frac{1 \text{ kg C}}{1000 \text{ g C}} = 1.0 \text{ kg C} \end{aligned}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۳۳۵ و ۳۵۵)

-۲۴۳

(حسام الدین امینی)

مخلوط‌های کلوبیدی در مجاورت الکتروولیت‌ها منعقد می‌شوند.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۹۹ تا ۱۰۲)

-۲۴۴

(رضا بعفری فیروزآبادی)

طرح داده شده مربوط به واکنش گرماده است. در این واکنش آنتالپی عاملی مساعد و آنتروپی عاملی نامساعد است (کاهش بی‌نظمی) و چون عامل نامساعد آنتروپی، بر عامل مساعد آنتالپی، غلبه کرده، از این رو واکنش غیرخودبه‌خودی است.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۴)

-۲۴۵

(علی فرزاد تبار)

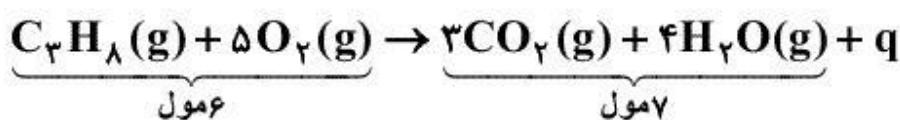
تجربه نشان می‌دهد که توزیع انرژی میان همه ذره‌های ماده یکسان نیست. زیرا هر ذره بسته به موقعیت خود و فاصله‌ی آن از منبع گرما، انرژی متفاوتی جذب می‌کند و در برخورد با ذره‌های دیگر این انرژی تغییر می‌کند.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۳۹، ۴۱ و ۴۴)

-۲۴۶

(علی فرزاد تبار)

چون در این واکنش از ۶ مول از واکنش دهنده‌ها، ۷ مول فرآورده به‌دست می‌آید و مقدار قابل توجهی گرما آزاد می‌شود، لذا حجم فرآورده‌ها بیشتر از حجم واکنش‌دهنده‌ها است و این افزایش حجم باعث می‌شود که پیستون به سمت بالا حرکت کند.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۴۱ تا ۵۳)

-۲۴۷

(مصفوفی رستم آبادی)

گرمای داده شده به ۵/۰ مول آهن (۲۸ گرم) و ۱۰ گرم آب با هم برابر است.

$$q = mc\Delta T$$

$$\Rightarrow m_1 c_1 \Delta T_1 = m_2 c_2 \Delta T_2 \Rightarrow 28 \times 0 / 45 \times 10 = 10 \times 4 / 2 \times \Delta T_2$$

$$\Rightarrow \Delta T_2 = \frac{28 \times 0 / 45 \times 10}{10 \times 4 / 2} = 3^\circ C$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۴۳ تا ۱۴۵)

-۲۴۸

(علی فرزاد تبار)

$$\Delta H = 4 \text{ mol} \times 415 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}} = +1660 \text{ kJ}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۸)

-۲۴۹

(محمد رضا نصیری اوانکی)

آب و اتانول $\leftarrow$ پیوند هیدروژنی

کلروفرم و متانول $\leftarrow$ دوقطبی - دوقطبی

یون پتاسیم و آب $\leftarrow$ یون - دوقطبی

استون و هگزان $\leftarrow$ دوقطبی - دوقطبی القایی

(شیمی ۳، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۱)

-۲۵۰

(حسن عیسی زاده)

محلول یک مولار $CaCl_2$ از محلول یک مولال آن غلیظتر است. زیرا در محلول یک مولال مقدار حلال بیشتر است و هر چه مقدار حلال بیشتر باشد، فشار بخار بیشتر، نقطه جوش کمتر و سرعت تبخیر بیشتر است.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۹۶ تا ۹۸)

-۲۵۱

(علی فرزاد تبار)

اندازه ذرهای سوسپانسیون بزرگ‌تر از 100 nm است، ولی اندازه ذرهای کلولید بین 1 nm تا 100 nm است.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۷۶، ۷۷، ۱۰۰ و ۱۰۵)

-۲۵۲

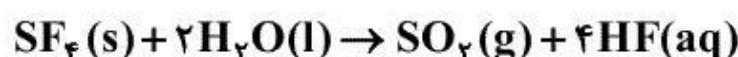
(علی فرزاد تبار)

$$\begin{aligned} ?\text{g LiCl} &= 100 \text{ mL LiCl} \times \frac{1 \text{ mol LiCl}}{1000 \text{ mL LiCl}} \times \frac{42.5 \text{ g LiCl}}{1 \text{ mol LiCl}} \\ &= 4.25 \text{ g LiCl} \end{aligned}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۶ و ۹۸ تا ۱۰۰)

-۲۵۳

(محمدحسین انوشه) موازنۀ را به ترتیب با S یا F و سپس O یا H انجام می‌دهیم:

(شیمی ۳، صفحه‌های ۵ و ۶)

-۲۵۴

(علی فرزاد تبار)

از آن جا که حجم‌های مساوی از NaOH و HCl هم دیگر را خنثی کرده‌اند می‌توان نتیجه گرفت که مولاریته آن‌ها با هم برابر بوده است. جرم مولی HCl با جرم مولی NaOH متفاوت است؛ پس درصد جرمی و غلظت معمولی این دو محلول متفاوت است.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۳)

(محمد صادر ق همراه)

ابتدا معادلهٔ واکنش را می‌نویسیم:

مجموع ضرایب فراورده‌ها ۴ است.

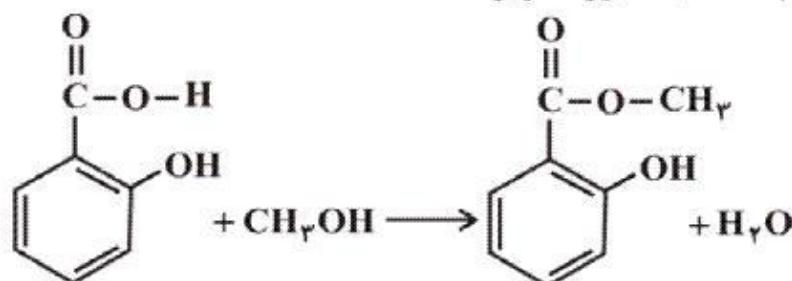
حال با استفاده از 0.5 مول کلر، جرم MnO_2 را محاسبه می‌کنیم:

$$\begin{aligned} ?\text{ g MnO}_2 &= 0.5 \text{ mol Cl}_2 \times \frac{1 \text{ mol MnO}_2}{1 \text{ mol Cl}_2} \times \frac{87 \text{ g MnO}_2}{1 \text{ mol MnO}_2} \\ &= 43.5 \text{ g MnO}_2 \end{aligned}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

(سید، رضا عمامدی)

واکنش انجام شده به صورت زیر است:

آب   متیل سالیسیلات   متانول   سالیسیلیک اسید

$$\frac{\text{سالیسیلیک اسید mol}}{\text{سالیسیلیک اسید g}} \times 96 = \text{متیل سالیسیلات g}$$

$$\frac{\text{متیل سالیسیلات mol}}{\text{متیل سالیسیلات g}} \times \frac{152}{6} = \frac{76}{6}$$

$$\frac{\text{متیل سالیسیلات g}}{\text{متیل سالیسیلات mol}} = \frac{\text{بازدہ درصدی}}{\frac{\text{مقدار عملی}}{\text{مقدار نظری}}} \times 100 \Rightarrow 75 = \frac{x}{76} \times 100 \Rightarrow x = 57.6 \text{ g}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۲۲، ۲۳، ۳۳ تا ۳۵)

(رضا بعفری فیروز آبادی)

(رضا بعفری فیروزآبادی)

$$\Delta G^\circ = \Delta H^\circ - T\Delta S^\circ \Rightarrow -196000 = \Delta H^\circ - (27 + 273) \times 20$$

$$\Delta H^\circ = -190000 \text{ J.mol}^{-1} \text{ یا } -190 \text{ kJ.mol}^{-1}$$

$$\Delta H_{\text{واکنش}} = [(Cl - Cl) + (H - H)] - [2(H - Cl)]$$

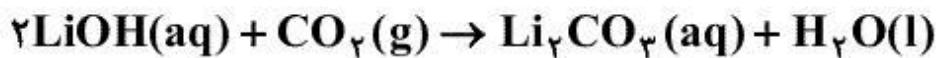
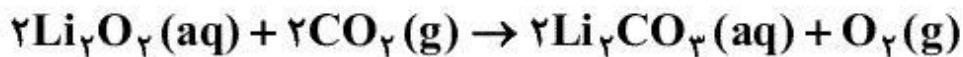
$$\Rightarrow -190 \text{ kJ.mol}^{-1} = [(242) + (436)] - [2(H - Cl)]$$

$$\Rightarrow \Delta H^\circ_{(H-Cl)} = 434 \text{ kJ.mol}^{-1}$$

(شیمی م، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۴، ۶۵ تا ۶۸)

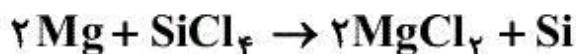
(رضا بعفری خیدروز آبادی)

برای تصفیه‌ی هوای فضایی‌ها از تأثیر کربن دی‌اکسید بر لیتیم پراکسید یا لیتیم هیدروکسید طبق واکنش‌های زیر استفاده می‌شود.

سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»:

گزینه‌ی «۳»:

$$\text{? mol Zn} = 1/2 \text{ g Zn} \times \frac{1 \text{ mol Zn}}{65 \text{ g Zn}} \times \frac{50}{100} = 0.01 \text{ mol Zn}$$

گزینه‌ی «۴»:

$$\text{? mol CO}_2 = 1120 \text{ mL CO}_2 \times \frac{1 \text{ L}}{1000 \text{ mL}} \times \frac{1 \text{ mol CO}_2}{22/4 \text{ L CO}_2}$$

$$\times \frac{6/0.22 \times 10^{23}}{1 \text{ mol CO}_2} = 3/0.11 \times 10^{22} \text{ مولکول}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۵، ۱۶، ۲۵ تا ۲۷ و ۳۳)

$$\frac{6/72}{8/4} \times 100 = 80\% \text{ درصد خلوص}$$

$$\text{? mol gas} = 8/4 \text{ g NaHCO}_3 \times \frac{10}{100} \times \frac{1 \text{ mol NaHCO}_3}{84 \text{ g NaHCO}_3}$$

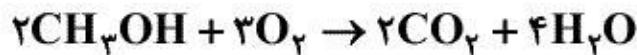
$$\times \frac{2 \text{ mol gas}}{2 \text{ mol NaHCO}_3} = 0.08 \text{ mol}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۰ و ۲۷ تا ۱۹)

-۲۶۱

(رضا بعفری فیروزآبادی)

گرمای سوختن گرافیت و هیدروژن، به ترتیب معادل با آنتالپی استاندارد تشکیل H_2O و CO_2 هستند.

$$\Delta H^\circ = [2\Delta H^\circ_{CO_2} + 4\Delta H^\circ_{H_2O}] - [2\Delta H^\circ_{CH_3OH}]$$

$$\Delta H^\circ = [2(-394) + 4(-242)] - [2(-239)]$$

$$\Delta H^\circ = -1278 \text{ kJ}$$

$$1 \text{ mol } CH_3OH = 32 \text{ g}$$

$$\begin{aligned} ? \text{ kJ} &= 6 / 4 \text{ g } CH_3OH \times \frac{1 \text{ mol } CH_3OH}{32 \text{ g } CH_3OH} \times \frac{1278 \text{ kJ}}{2 \text{ mol } CH_3OH} \\ &= 127 / 8 \text{ kJ} \end{aligned}$$

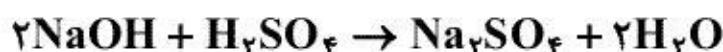
(شیمی ۳، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

-۲۶۲

(رضا بعفری فیروزآبادی)

$$ppm = \frac{\text{حجم حل شونده}}{\text{حجم محلول}} \times 10^6$$

$$400 = \frac{x}{500 \times 1/25} \times 10^6 \quad x = 0/25 \text{ g NaOH}$$

$$\begin{aligned} ? \text{ mL } H_2SO_4 &= 0/25 \text{ g NaOH} \times \frac{1 \text{ mol NaOH}}{40 \text{ g NaOH}} \times \frac{1 \text{ mol } H_2SO_4}{2 \text{ mol NaOH}} \\ &\times \frac{1 \text{ L } H_2SO_4}{0.1 \text{ mol } H_2SO_4} \times \frac{1000 \text{ mL } H_2SO_4}{1 \text{ L } H_2SO_4} \approx 39 \text{ mL } H_2SO_4 \end{aligned}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۲۷، ۳۰، ۹۱ و ۹۲)

-۲۶۳

(محمد صادق همزة)

$\text{PbI}_2(s)$ رسوب زرد رنگ است.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۱، ۹، ۱۴ و ۳۶ و ۵۶)

-۲۶۴

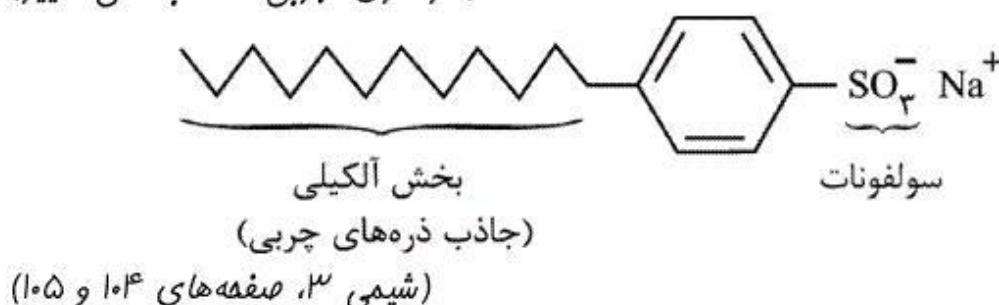
(سراسری فارج کشور تهریبی - ۹۱)

با توجه به شکل ارائه شده، سرعت تبخیر در ظرف (۱) بیشتر از ظرف (۲) است. بنابراین با گذشت زمان، ارتفاع مایع در ظرف (۱) کمتر شده و در ظرف (۲)، بیشتر خواهد شد.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۹۱ و ۹۶ تا ۹۸)

-۲۶۵

(سراسری تهریبی - ۸۶ با کمی تغییر)

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

(سراسری ریاضی - ۹۱)

$$\frac{1\text{ mol}}{23\text{ g}} \times \frac{1/38\text{ g}}{1/38\text{ g}} = 0.06\text{ mol} : \text{ سدیم}$$

$$\frac{1\text{ mol}}{58\text{ g}} \times \frac{2/34\text{ g}}{2/34\text{ g}} = 0.04\text{ mol} : \text{ سدیم کلرید}$$

$$\frac{1\text{ mol}}{71\text{ g}} \times \frac{2/84\text{ g}}{1\text{ L}} = 0.08\text{ mol} : \text{ کلر}$$

$$\frac{1\text{ mol}}{22/4\text{ L}} \times \frac{56\text{ L}}{56\text{ L}} = 0.025\text{ mol} : \text{ هیدروژن}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۲۴، ۲۵، ۱۵ و ۲۶ تا ۲۹)

(صادق ابرقویی)

در قانون دوم ترمودینامیک، آنتروپی به عنوان ملاکی برای توضیح خودبه‌خودی بودن فرایندهای طبیعی معرفی می‌شود. اگر مقدار ΔG برای سامانه‌ای صفر باشد، سامانه در تعادل است. با حل شدن آمونیوم نیترات در آب، میزان بی‌نظمی افزایش می‌یابد و چون واکنش گرمگیر است پس دمای محلول کاهش می‌یابد. همچنین در واکنش سوختن اتانول، علامت ΔS مثبت و علامت ΔH و ΔG منفی می‌باشد.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۶۸، ۶۹، ۷۲، ۷۳ و ۱۰۵)

(محمدحسین انوشه)

آنتالپی استاندارد تشکیل $H_2(g)$ صفر است، چون در حالت استاندارد خود قرار دارد. حالت استاندارد ترمودینامیکی برای کربن، کلر و آهن به ترتیب (گرافیت، s) , $(\text{Cl}_2(g))$ و (Fe(s)) می‌باشند.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

-۲۶۹

(مصطفی رستم‌آبادی)

g و **h** مربوط به دوره‌ی سوم جدول و بقیه‌ی عنصرها مربوط به دوره‌ی دوم جدول هستند. **c** عنصر گروه ۱۵ و **d** عنصر گروه ۱۶ است. انرژی نخستین یونش عنصر گروه پانزدهم بیش‌تر از انرژی نخستین یونش عنصر گروه شانزدهم است.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۰)

-۲۷۰

(کامبیز خراهانی)

یک ترکیب یونی از نظر بار الکتریکی خنثی است، زیرا مجموع بار مثبت کاتیون‌ها با مجموع بار منفی آنیون‌ها برابر است.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۹)